

**Gminny Program
Rewitalizacji
Gminy Cisek
na lata 2023-2030**

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

www.deltapartner.org.pl

Spis treści

1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu.....	7
2. Podstawa prawna	10
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
3.1 Spójność GPR z dokumentami strategicznymi rangi krajowej	11
3.2 Spójność dokumentu w skali regionalnej	13
3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy	17
3.4 GPR jako strategia IIT (inny instrument terytorialny)	22
3.5 Charakterystyka Gminy Cisek	24
4. Diagnoza obszaru zdegradowanego.....	29
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	30
4.1.1 Wyróżnione obszary porównawcze.....	30
4.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego	34
4.2 Wnioski z diagnozy delimitacyjnej.....	36
4.2.1. Etap I. delimitacji - obliczenie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.....	37
4.2.2 Etap II. Wyodrębnienie negatywnych zjawisk w sferze pozaspółecznej	44
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	47
5.1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	47
5.2. Wyznaczenie podobszarów rewitalizacji	49
5.3 Metoda wyodrębnienia obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego	55
6. Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji.....	56
6.1 Analiza szczegółowa podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie.....	58
6.1.1 Analiza potencjałów podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	62
6.2 Analiza szczegółowa podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn	63
6.2.1 Analiza potencjałów podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn	67
6.3 Analiza szczegółowa podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las	68
6.3.1 Analiza potencjałów podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las.....	72
6.4 Podobszary rewitalizacji – tereny zalewowe	73
6.5 Problemy społeczne i infrastrukturalne obszaru rewitalizacji – podsumowanie	75
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	76
8. Cele i kierunki działań w procesie rewitalizacji.....	78
9. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	81
9.1 Wyodrębnienie wiązek projektowych dla podobszarów rewitalizacji	82
9.1.1 Karty projektów rewitalizacyjnych.....	85
9.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	95
10. Przedsięwzięcia GPR w odniesieniu do problemów rozwojowych.....	96
11. Komplementarność i mechanizmy integrowania	98
11.1 Komplementarność przestrzenna	98
11.2 Komplementarność problemowa	99

11.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	100
11.4 Komplementarność międzyokresowa	101
11.5 Komplementarność źródeł finansowania	103
11.6 Podsumowanie komplementarności	103
11.7 Mechanizmy integracji	105
11.8 Dostępność.....	106
12. Indykatywne ramy finansowe	108
13. Opis struktury zarządzania	111
14. System monitoringu i ewaluacji	114
14.1 Monitoring programu rewitalizacji	114
14.2 Ewaluacja GPR	114
14.3 Aktualizacja GPR.....	116
14.4 Harmonogram realizacji	117
14.5 Koszty zarządzania.....	118
14.6 Wskaźniki realizacji.....	118
15. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej.....	119
15.1 Uspołecznienie opracowania GPR	119
15.2 Uspołecznienie wdrażania GPR	122
16. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	124
17. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	124
18. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	124
18.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	124
18.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	124
Spis grafik.....	127
Spis tabel.....	127
Spis rysunków.....	129
Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	129

Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 (zwany dalej GPR) jest dokumentem operacyjnym, który z jednej strony wyznacza cele i kierunki rozwoju w perspektywie długookresowej, natomiast z drugiej umożliwia realizację kompleksowych, zintegrowanych i skoncentrowanych obszarowo przedsięwzięć rewitalizacyjnych na rzecz lokalnej społeczności, gospodarki, ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju. By dochować zgodności przedmiotowego opracowania z uregulowaniami prawnymi obowiązującymi w Polsce, przy tworzeniu dokumentu kierowano się zapisami:

- Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.),
- Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 (dokument opracowany przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalne).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 został opracowany zgodnie z metodyką zaproponowaną w następujących publikacjach:

- „Rewitalizacja. Inspiracje i doświadczenia dla zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki”, Opole 2022 r.,
- Ekspertyza pn. „Ocena realizacji gminnego programu rewitalizacji. Praktyczny podręcznik dla samorządów lokalnych”. Ekspertyza współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 w ramach projektu Regiony Rewitalizacji, Warszawa , 2022 r.,
- W. Jarczewski (red.), *Delimitacja krok po kroku*, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2017 r.,
- A. Jadach-Sepioło (red.), *Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych*, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2018 r.,
- A. Jadach-Sepioło, K. Spadło, A. Kułaczowska (red.), *Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnętrznym*, Warszawa 2020 r. Publikacja ta powstała w ramach projektu *Monitoring rozwoju lokalnego na poziomie miejskim i wewnętrznym*, realizowanego przez Związek Miast Polskich oraz Instytut Rozwoju Miast i Regionów w ramach umowy dotacji z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej),
- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, *Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz*, Warszawa 2016 r.

Zgodnie z zapisami ustawy, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz

lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy procesu rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Ponadto ustawa o rewitalizacji w art. 3 ust. 1 wskazuje, że przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne.

Bardzo istotny jest również fakt, że proces rewitalizacji wiąże się nieodłącznie z tym, że gmina ma obowiązek zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty (art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Zatem każde zadanie realizowane przez Gminę Cisek, a ujęte w GPR obligatoryjnie powinno dotyczyć zbiorowych potrzeb mieszkańców i to właśnie zbiorowe potrzeby mieszkańców stają się podstawą dla działań zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 poprzedzony został podjęciem Uchwały nr LV/307/2023 Rady Gminy Cisek z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Cisek.

Następnie przystąpiono do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Rozpoczęciem tego etapu prac nad dokumentem było podjęcie Uchwałą Rady Gminy Cisek Nr LVI/310/2023 z dnia 31 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030.

1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Poniższe pojęcia należą do terminologii związanej z rewitalizacją i pochodzą z Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

REWITALIZACJA stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

INTERESARIUSZAMI REWITALIZACJI, zwanymi dalej „interesariuszami”, są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28);
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

OBSZAR ZDEGRADOWANY to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, który można wyznaczyć

jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia w każdym z nich występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

OBSZAR REWITALIZACJI to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

PROCEDURA SPORZĄDZENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI składa się z następujących etapów:

- podjęcie Uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR,
- ogłoszenie informacji o podjęciu Uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR,
- sporządzenie projektu GPR,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR,
- wystąpienie o zaopiniowanie projektu GPR przez podmioty wskazane w ustawie m.in.: zarząd powiatu, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną, ministra właściwego do spraw zdrowia,
- wystąpienie o odstąpienie od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (OOS),
- wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii,
- przedstawienie radzie gminy do uchwalenia projektu GPR.

Warto podkreślić, że opracowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego gminnego programu rewitalizacji ma niezwykle istotne znaczenie nie tylko ze względu na wymiar lokalny, ale także w kontekście perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2021-2027. Na etapie ubiegania się o unijne dofinansowanie instytucje ogłaszające nabór będą weryfikowały, czy składany projekt rewitalizacyjny wynika z obowiązującego GPR, a także czy GPR ujęty jest na liście pozytywnie zweryfikowanych programów rewitalizacji.

W przypadku ubiegania się o możliwość realizacji inwestycji ze środków programu regionalnego FEO 2021-2027 niezbędnym elementem jest proces opiniowania GPR przez IZ FEO 2021-2027. Proces ten ma miejsce na wniosek gminy, przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego do dofinansowania, zgodnie z procedurą ustanowioną przez Instytucję Zarządzającą (Uchwała nr 9371/2023 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Procedury Instytucji Zarządzającej FED 2021-2027 dotyczącej opiniowania Gminnych Programów Rewitalizacji w województwie opolskim).

2. Podstawa prawna

Kluczowym dokumentem, na podstawie którego opracowano Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 jest ustawa z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm.).

Innymi, również ważnymi aktami prawnymi regulującymi proces rewitalizacji są:

- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 1961 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 172 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40).
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079).

Dodatkowo dokument został sporządzony zgodnie z wymogami zawartymi w *Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności na 2021-2027*, przyjętej dnia 30.06.2022 r., Ustawą o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 poz. 1079) oraz opublikowanymi przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej *Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 został poddany weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali krajowej, regionalnej i lokalnej. Proces rewitalizacji co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, a następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie

regionu i kraju. Na poniższej grafice przedstawiono schemat celów i kierunków działań GPR Gminy Cisek na lata 2023-2030. W dalszych podrozdziałach wykazano zgodność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 z dokumentami programowymi w skali krajowej, regionalnej oraz gminnej.

Tabela 1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Cisek na lata 2023-2030

Cel strategiczny	Cel operacyjny
Zintegrowana i zaktywizowana społeczność lokalna	<ul style="list-style-type: none"> • CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzenie. przedsiębiorczości. • CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. • CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym. • CO 1.4. Podniesie poziomu bezpieczeństwa publicznego.
Funkcjonalne i ekologiczne obiekty i przestrzenie publiczne	<ul style="list-style-type: none"> • CO.2.1. Podniesienie funkcjonalności przestrzeni publicznych. • CO.2.2. Podniesienie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej. • CO.2.3. Poprawa jakości infrastruktury kultury, rekreacji i sportu. • CO. 2.4. Zapewnianie dostępności obiektów i przestrzeni publicznych osobom ze szczególnymi potrzebami. • CO 2.5. Wysokie standardy ekologiczne.

Źródło: opracowanie własne

3.1 Spójność GPR z dokumentami strategicznymi rangi krajowej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 jest jednym z dokumentów programujących rozwój jednostki samorządu terytorialnego w trzech obszarach: społecznym, przestrzenno-infrastrukturalnym oraz środowiskowym. Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek z dokumentami strategicznymi w skali makro (na poziomie krajowym). Zgodność ta jest wykazywana na poziomie celów strategicznych.

Tabela 2 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym
<p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) - SOR</p> <p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225). Strategia określa nowy model rozwoju - suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r.</p> <p>Zgodnie z zapisami Strategii efektem jej realizacji w perspektywie długookresowej dla obywateli będzie wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i</p>

szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury; zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli; satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa¹. Główne założenia GPR Gminy Cisek osadzone w rozwoju społecznym, gospodarczym i środowiskowym są zgodne z zapisami Strategii, a komplementarność dotyczy poniższych celów i zadań Strategii:

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:
 - Nowe formy działania i współpracy,
 - Nowoczesne instrumenty wsparcia.
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:
 - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,
 - Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów,
 - Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu:
 - Inkluzyjne i skuteczne instytucje publiczne - dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw,
 - Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
 - Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek zakładający rozwój gminy w sferze społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej w pełni wpisuje się w założenia Strategii.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) to dokument programowy, w którym określono cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje. Dokument stanowi podstawę ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (ang. *Recovery and Resilience Facility* – RRF).

Jednym z celów realizacji GPR Gminy Cisek jest wzrost umiejętności mieszkańców (w tym takich potrzebnych na rynku pracy) jest poprawa funkcjonowania rynku pracy, w tym wzrost kompetencji mieszkańców oraz dostosowanie ich umiejętności do wymagań rynku pracy. Program jest komplementarny z KPO głównie w zakresie działań na rzecz gospodarki, w tym rynku pracy i aktywności zawodowej mieszkańców.

Obszary wsparcia wpisane w ramy KPO powiązane z założeniami GPR Gminy Cisek to odporność i konkurencyjność gospodarki: nowe miejsca pracy, nowe inwestycje i wyższe zarobki, pomoc rodzicom na rynku pracy, likwidacja barier prawnych i ułatwienia dla firm, innowacje i nowoczesne technologie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

¹ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), str. 50.

- Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030, zakładający rozwój gminy w wymiarze społecznym, infrastrukturalnym i środowiskowym jest zbieżny z celami szczegółowymi zapisanymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030).

Źródło: opracowanie własne

3.2 Spójność dokumentu w skali regionalnej

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej (na poziomie województwa). Spójność założeń GPR z dokumentami w skali wojewódzkiej ma przede wszystkim znaczenie z uwagi na programowanie wydatkowania środków dla samorządów terytorialnych w ramach funduszy europejskich, których główna część przypada na program regionalny.

Tabela 3 Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym
Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030
<p>Dokument został przyjęty Uchwałą nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r. Strategia stanowi, że Opolskie w 2030 roku to region cenionej jakości życia wynikającej z unikalnego i uniwersalnego łączenia różnorodności: dynamiki i równowagi, nowoczesności i tradycji oraz otwartości i integracji.</p> <p>GPR Gminy Cisek, który zakłada działania dotyczące rewitalizacji obiektów, przestrzeni publicznych, rozwój infrastruktury publicznej, integrację społeczną oraz podnoszenie kwalifikacji mieszkańców jest spójny z następującymi celami operacyjnymi zapisanymi w Strategii:</p> <p>Cel strategiczny 1: Człowiek i relacje – Mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cele operacyjne: <ul style="list-style-type: none"> ○ Trwałe więzi społeczne, ○ Wykwalifikowani mieszkańcy, ○ Rozwinięte i dostępne usługi, ○ Bezpieczny region. <p>Cel strategiczny 2 - Środowisko i rozwój — Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cele operacyjne: <ul style="list-style-type: none"> ○ Opolskie zero emisyjne. ○ Przyjazne środowisko i racjonalna gospodarka zasobami ○ Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe. <p>Cel strategiczny 3 - Silna gospodarka — Gospodarka inteligenta wzmacniająca konkurencyjność Regionu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cele operacyjne: <ul style="list-style-type: none"> ○ Gospodarka otwarta na współpracę. ○ Silne branże. ○ Region dostępny komunikacyjnie. ○ Ceniona marka regionu. <p>Podając za Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego (opis do celu strategicznego nr 1) komfort życia w Opolskim zwiększa się za sprawą zintegrowanych działań rewitalizacyjnych na rzecz lokalnych społeczności przywracających do życia obszary kryzysowe. Samorzady gminne, przy wsparciu władz</p>

regionalnych, realizują kompleksowe programy rewitalizacji obejmujące interwencje na obszarach koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno - funkcjonalnej lub technicznej.

Jednym z kierunków działań Województwa Opolskiego jest budowa systemu wsparcia rewitalizacji (kompleksowe i silnie uspołecznione działania przywracające do życia obszary deficytowe i zdegradowane społecznie; wspieranie powstawania przestrzeni publicznych integrujących różne grupy społeczne; wzmacnianie zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych; monitorowanie rewitalizacji; upowszechnienie działań rewitalizacyjnych).

Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027

Komisja Europejska zatwierdziła program regionalny Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, decyzją wykonawczą z dnia 29.11.2022 r. zatwierdzającą program „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027” do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” dla regionu Opolskiego w Polsce.

Komplementarność zapisów GPR z Programem jest istotna z punktu widzenia finansowania działań rewitalizacyjnych w Gminie Cisek, zapisanych w dokumencie. Cele szczegółowe Programu Europejskiego dla Opolskiego, z którymi spójne są założenia GPR Gminy Cisek to:

- 2.1.2.1 (i) Cel szczegółowy. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- 2.1.2.4 (v) Cel szczegółowy (v). Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej,
- 2.1.2.6 (vii) Cel szczegółowy (vii). Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia
- 2.1.5.1 (a) Cel szczegółowy (a). Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.
- 2.1.5.4 (f) Cel szczegółowy (f). Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
- 2.1.6.1 (h) Cel szczegółowy (h). Wspieranie aktywnego włączenia społecznego, w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.
- 2.1.6.2 (i) Cel szczegółowy (i). Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów.
- 2.1.6.4 (l) Cel szczegółowy (l). Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.
- 2.1.9.1 (ii) EFRR Cel szczegółowy (ii). Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz on-line.
- 1.9.2 (iii) EFRR Cel szczegółowy (iii). Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.

- 2.1.10.2 (ii) Cel szczegółowy (ii). Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego

Strategicznym celem polityki przestrzennej województwa opolskiego jest kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu.

Podejmowane w ramach GPR Gminy Cisek zamierzenia projektowe uwzględniają ustanowione zasady dla zagospodarowania województwa opolskiego.

Naczelna zasada, z której wynikają pozostałe najważniejsze, to: zasada zrównoważonego rozwoju – polegająca na prowadzeniu rozwoju społeczno – gospodarczo przestrzennego, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i kulturowej w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców – tak obecnych, jak i przyszłych pokoleń. Szczegółowe zasady gospodarowania przestrzenią:

- zasada zachowania ładu przestrzennego,
- zasada racjonalnego kształtowania sieci osadniczej,
- zasada preferencji intensyfikacji zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową),
- zasada budowania tożsamości regionalnej poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego
- zasada spójności i ciągłości przestrzennej przy wyznaczaniu obszarów planistycznych i ich strefowaniu,
- zasada poprawy dostępności przestrzennej,
- zasada stymulowania rozwoju,
- zasada rozwoju infrastruktury społecznej,
- zasada tworzenia i wzmocnienia potencjału akademickiego i naukowego województwa,
- zasada racjonalnego kształtowania stref aktywizacji gospodarczej,
- zasada racjonalnego zagospodarowania,
- zasada oszczędnego gospodarowania energią i zasobami złóż naturalnych,
- zasada wyznaczania obszarów funkcjonalnych i problemowych.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego 2030

Wizja rozwoju regionu w zakresie innowacji przedstawia się następująco: województwo opolskie to region z widocznymi specjalizacjami w gospodarce, który dysponuje rozwiniętym kreatywnym kapitałem intelektualnym, zapleczem badawczym oraz potencjałem wdrożeniowym, umożliwiającym skuteczne absorbowanie innowacji na rzecz uzyskania ponadregionalnych przewag konkurencyjnych i rozwoju zrównoważonego.

Planowana w Gminy Cisek rewitalizacja jest ściśle powiązana z następującymi wyzwaniami:

Wyzwania horyzontalne:

- WH2. Urbanizacja regionu. Bezpieczne i inteligentne miasta. Ekoprojektowanie.
- WH5. Rozwój kapitału intelektualnego. Rynek talentów.

Wyzwania wertykalne (uwarunkowania krytyczne rozwoju):

- WW3. Starzejące się społeczeństwo i region migracyjny, ulegający depopulacji. Przemysł zdrowia i rekreacji. Gospodarka senioralna.
- WW4. Zrównoważony rozwój wsi, rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.
- WW5. Zielona energia. Odnawialne Źródła Energii (OZE).

Proponowane w GPR cele, ukierunkowujące Gminę Cisek na zrównoważony rozwój w kierunku rozwoju infrastruktury, przedsiębiorczości oraz ekologii wpisują się w wyzwania Województwa Opolskiego w zakresie rozwoju innowacji.

<p>Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025</p>
<p>Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025, której celem jest wspieranie działań i rozwój instytucji służących zabezpieczeniu podstawowych potrzeb mieszkańców województwa opolskiego, a także integracja społeczeństwa regionu poprzez wzmocnienie aktywności mieszkańców i współdziałanie instytucji publicznych, komercyjnych oraz organizacji pozarządowych. W GPR Gminy Cisek, zakłada się działania dotyczące szeroko rozumianej reintegracji społecznej, wsparcia w niwelowaniu problemów społecznych podobszarów rewitalizacji oraz podnoszenie kwalifikacji mieszkańców, co jest spójny z następującymi celami operacyjnymi zapisanymi w Strategii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.1. Wzmocnienie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodzin. • 2.2. Zwiększenie udziału osób starszych w życiu społecznym – aktywny udział w działaniach instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, wolontariacie. • 3.1. Ograniczenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród niepełnosprawnych mieszkańców województwa. • 3.2. Zwiększenie udziału sektora ekonomii społecznej oraz innych organizacji pozarządowych w realizacji zadań reintegracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. • 4.1. Rozwój usług aktywizacji społecznej i zawodowej. • 4.2. Partnerstwo i współpraca na rzecz włączenia społecznego. • 4.3. Usprawnienie koordynacji działań na rzecz włączenia społecznego. • 5.3. Rozwój partnerstwa i otoczenia na rzecz ekonomii społecznej.
<p>Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030</p>
<p>Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021- 2030 stanowi terytorialną strategię rozwoju definiowaną w przepisach prawa jako strategia ponadlokalna. Obszar KSSOF zajmuje łącznie powierzchnię 1 284 km² , co stanowi 13,6% powierzchni województwa opolskiego. Charakterystyczną cechą tego subregionu jest obecność dwóch centrów wzrostu (miasta Kędzierzyn-Koźle oraz Strzelce Opolskie).</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek z uwagi na skoncentrowanie na problemach społecznych, środowiskowych oraz infrastrukturalnych jest zgodny z następującymi celami strategicznymi Strategii KSSOF:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel strategiczny 1: Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF • Cel strategiczny 2: Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców. • Cel strategiczny 4: Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby. • Cel strategiczny 5: Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców. <p>Zgodność założeń GPR z celami strategicznymi Strategii KSSOF przyczyni się do istotnego wsparcia w osiągnięciu głównych założeń strategicznych Subregionu, którym jest wzmocnienie kapitału społecznego, podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej oraz integracji przestrzennej obszaru.</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do 2030 roku</p>
<p>Strategia została przyjęta Uchwałą nr LIV/465/2023 Rady Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do 2030 rok. Celem strategicznym opracowania jest wzmocnienie zdolności Powiatu Kędzierzyńsko - Kozielskiego do kreowania wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz poprawy jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem zapewnienia im najwyższych jakościowo usług społecznych takich jak edukacja, ochrona zdrowia i opieka senioralna.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek wykazuje zgodność z następującymi priorytetami rozwojowymi Powiatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Priorytet 1: Wzrost atrakcyjności powiatu dla grup społecznych o największym potencjale rozwojowym: <ul style="list-style-type: none"> – 1.2 Wsparcie rozwoju gospodarczego, – 1.4 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. • Priorytet 2: Zrównoważony ekologicznie rozwój przemysłu i rolnictwa. <ul style="list-style-type: none"> – 2.2 Minimalizacja zagrożeń ekologicznych i poprawa jakości środowiska.

Inwestycje zaplanowane w GPR Gminy Cisek przyczynią się do rozwoju powiatu jako miejsca o zrównoważonej gospodarce przemysłowej i rolniczej ukierunkowanej na zaspokojenie potrzeb i kreowanie dobrobytu mieszkańców.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na lata 2023-2029

Zadaniem Strategii jest diagnoza i rozwiązywanie kluczowych problemów społecznych, z jakimi borykają się mieszkańcy powiatu oraz wytyczenie kierunków działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, a także tworzenie mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian poprzez wzmocnienie aktywności mieszkańców i ich współdziałanie z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i komercyjnymi.

Najczęściej spotykane problemy społeczne w powiecie to te, które wynikają z dysfunkcji społeczeństwa, kwalifikujących do udzielenia świadczeń z instytucji pomocy społecznej oraz te, które związane są ze zjawiskami demograficznymi, rynkiem pracy i infrastrukturą pomocową.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 zakłada skoordynowane działania zapobiegające marginalizacji społecznej i ekonomicznej mieszkańców podobszarów rewitalizacji i z tego względu jest zbieżny z następującymi celami strategicznymi Strategii:

- Wzmocnienie funkcjonowania osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
- Aktywizacja społeczno-zawodowa i integracja osób pozostających bez zatrudnienia.
- Inkluzyjna i wzmacniająca polityka wobec osób z niepełnosprawnościami i zaburzeniami psychicznymi.
- Integracyjna i aktywizująca polityka senioralna.

Realizacja zadań zapisanych w GPR Cisek przyczyni się do tego, aby Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski stał się jednostką aktywnie działającą na rzecz swoich mieszkańców – wspierająca ich w zaspokajaniu potrzeb i rozwijaniu potencjału, a także efektywnie wykorzystująca swoje zasoby w rozwiązywaniu problemów społecznych

Źródło: opracowanie własne

3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 z dokumentami strategicznymi gminy (poziom lokalny) przedstawiona została w tabeli poniżej. Podobnie jak w przypadku zgodności na poziomie krajowym i regionalnym, komplementarność wykazana została na poziomie celów strategicznych i operacyjnych w skali lokalnej. Komplementarność założeń GPR z dokumentami strategicznymi na poziomie gminnym (lokalnym) przyczyni się do wzajemnego oddziaływania na osiągnięcie celów wskazanych w dokumentach, co w zamyśle powinno przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy, a zwłaszcza obszaru rewitalizacji.

Tabela 4 Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym Gminy Cisek

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym
Strategia rozwoju Gminy Cisek na lata 2016-2025
Konkluzja części diagnostycznej zawartej w Strategii przyjętej uchwałą nr XX/116/2016 przyjęta przez radę gminy Cisek w dniu 7 listopada 2016 roku brzmi następująco: biorąc pod uwagę potrzeby społeczne, rozwój lokalnej gospodarki i kierunki przekształceń strukturalnych zaplanowane działania rozwojowe Gminy Cisek powinny zmierzać do: <ul style="list-style-type: none"> – skutecznego rozwiązywania problemów o charakterze społecznym, w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Będzie to możliwe poprzez stworzenie atrakcyjnych warunków zatrudnienia oraz warunków bytowych takich jak: tereny budowlane, dobra dostępność i wysoka jakość placówek oświatowych, placówek służby zdrowia, bazy sportowej i rekreacyjnej. Duże znaczenie ma także nacisk na rozwój integracji społecznej, wzmacnianie

lokalnego kapitału społecznego, wzmacnianie atrakcyjności osiedleńczej, podniesienie jakości świadczonych usług publicznych i rozwój społeczeństwa informacyjnego

- tworzenie stref inwestycyjnych, aktywizację terenów przewidzianych pod działalność inwestycyjną, co pozwoli na tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększanie aktywności gospodarczej, a tym samym dochodów ludności.

Określone w GPR cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi są spójne z następującymi celami strategicznymi i operacyjnymi wskazanymi w Strategii Gminy Cisek na lata 2016-2025:

I. CEL STRATEGICZNY – Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zachowanie jakości lokalnego dziedzictwa przyrodniczego Gminy.

Cele operacyjne:

- 1. Aktywna promocja gminy budowanego na rolnictwie opartym na naturalnych zasobach (zadanie: wspieranie, pobudzenie i promocja inicjatyw lokalnych oraz aktywizacja mieszkańców do uczestnictwa w życiu lokalnym).
- 2. Rozwój bazy przetwórczej dla rolnictwa (zadania: ochrona bioróżnorodności, konieczność zachowania wysokiej jakości gleb).
- 3. Dbanie o czyste powietrze, ekologiczność gminy, sprawny system gospodarki odpadami, systematyczne ograniczanie niskiej emisji
- Wzmacnianie znaczenia turystycznego i rekreacyjnego terenu w Kobylicach

II. CEL STRATEGICZNY – Poprawa infrastruktury technicznej

Cele operacyjne:

- 1. Rozbudowa sieci drogowej, infrastruktury sieciowej oraz przeciwpowodziowej

III. CEL STRATEGICZNY – Wzmacnianie integracji społecznej

Cel operacyjny:

- 1. Rozwój systemu usług opiekuńczych
- 2. Prowadzenie działań ukierunkowanych na edukację, kulturę oraz kompleksową rewitalizację
- 3. Walka z migracją i depopulacją obszaru

IV. CEL STRATEGICZNY – Wzrost gospodarczy i rozwój rynku pracy

Cele operacyjne:

- 1. Tworzenie stref inwestycyjnych
- 2. Wspieranie rozwoju biznesu
- 3. Promocja atrakcyjności inwestycyjnej obszaru

1. V. CEL STRATEGICZNY – Wzmacnianie wspólnoty i aktywności mieszkańców

Cele operacyjne:

- 1. Wspieranie współpracy z organizacjami pozarządowymi
- 2. Aktywizacja wspólnot i mieszkańców
- 3. Wspieranie integracji wielokulturowej

VI. CEL STRATEGICZNY – Rozwój usług publicznych

Cele operacyjne:

- 1. Podnoszenie jakości usług publicznych
- 2. Rozwijanie kompetencji teleinformatycznych mieszkańców
- 3. Dbanie o równy dostęp do usług publicznych

Realizacja ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji przedsięwzięć przyczyni się nie tylko do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego, ale także przełoży się na osiągnięcie celów strategicznych wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cisek

Tekst studium stanowi załącznik nr 1 do uchwały nr XLIV/240/2022 Rady Gminy Cisek przyjętej w dniu 25 lipca 2022 roku w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cisek.

Zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cisek zadania respektują zapisy Studium odnośnie zagospodarowania terenów w następujących zakresach:

- Kierunki i cele rozwoju przestrzennego gminy Cisek.
- Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy.
- Wytyczne w zakresie zmian struktury przestrzennej, przeznaczenia terenów oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów.
- Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody.
- Zasady zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- Zasady i kierunki kształtowania i ochrony środowiska kulturowego.
- Zasady i kierunki rozwoju układu komunikacyjnego.
- Zasady i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej.
- Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.
- Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.
- Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów miejscowych.
- Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.
- Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.
- Obszary eksploatacji kopalni, dla których wyznacza się filary ochronne.
- Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.
- Tereny zamknięte.
- Obszary problemowe .

Zadania zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji uwzględniają uwarunkowania wynikające między innymi z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenów, stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, własności gruntów, jakości życia mieszkańców, zadań ponadlokalnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Cisek na lata 2021-2026

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Cisek na lata 2021-2016, będąca załącznikiem nr 1 do uchwały nr XXXVI/201/2021 przyjęta w dniu 20 grudnia 2021r. zawiera cele strategiczne oraz wskazuje działania służące niwelowaniu problemów społecznych. Zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cisek zadania respektują poniższe zapisy:

Cel strategiczny I. Wzmocnienie potencjału instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej

Cele szczegółowe:

- 1. Wzmocnienie aktywności w podejmowaniu współpracy z organizacjami pozarządowymi

Cel strategiczny II. Tworzenie warunków readaptacji dla osób i grup wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel szczegółowy:

- 1. Przeciwdziałanie patologiom społecznym
- 2. Tworzenie nowych i poszerzenie obecnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży

Cel strategiczny III. Działania na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, chorych

Cele szczegółowe:

- 1. Tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym pełnienie społecznie aktywnej roli i integrację ze środowiskiem.
- 2. Przeciwdziałanie wykluczeniu ludzi starszych poprzez dążenie do zwiększenia aktywności życiowej oraz pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku, stanu zdrowia.

Cel strategiczny IV. Integracja mieszkańców gminy

Cele szczegółowe:

- 1. Zapobieganie uzależnieniom i minimalizowanie skutków ich występowania.
- 2. Zapobieganie stosowania przemocy w rodzinie i minimalizowanie skutków jej występowania.

- Wzmacnianie integracji lokalnej społeczności

Poza działaniami wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej podejmowanych jest szereg przedsięwzięć i niekonwencjonalnych form pomocy mających na celu poprawę sytuacji grup społecznych najbardziej zagrożonych, eliminację, a przynajmniej minimalizowanie istniejących dysfunkcji i problemów społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Cisek, skupia się przede wszystkim na problemach społecznych oscylujących wokół możliwości wsparcia potrzebujących mieszkańców przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Proponowane działania w ramach Strategii mają na celu podniesienie jakości życia mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem sfer negatywnie oddziałujących na sytuację osób oraz rodzin. Z tego względu GPR realizuje cel główny Strategii, jakim jest budowa spójnego systemu wsparcia zapewniającego godne warunki życia, poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Zapewnienie mieszkańcom profesjonalnej pomocy społecznej, zmieniającej świadomość społeczną i jakość życia lokalnej społeczności.

Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Cisek na lata 2021-2025

Program uchwalono i przyjęto uchwałą nr XXX/172/2021 w dniu 30 czerwca 2021 r. w celu określenia zasad oraz celów prowadzonej przez Gminę Cisek polityki mieszkaniowej. Rewitalizacja w swojej istocie dotyczy również działań naprawczych w zakresie komunalnego zasobu mieszkaniowego.

W Gminie Cisek z uwagi na stan techniczny budynków konieczne jest przeprowadzenie remontów i modernizacji w takim zakresie, aby można było zapewnić bezpieczne oraz dogodne warunki lokalowe mieszkańcom gminy uwzględniając możliwości finansowe gminy i wspólnot mieszkaniowych. W zakresie polityki remontowej, Gmina Cisek w latach objętych programem, będzie realizowała niżej wyszczególnione kierunki działania:

- sukcesywnej poprawy stanu technicznego posiadanych zasobów mieszkaniowych
- zapewnienie możliwości racjonalizacji wykorzystania energii (działania termomodernizacyjne, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej), zużycia wody itp.,
- utrzymania stanu estetycznego budynku,
- zapewnienie szczelności pokryć dachowych.

Pomimo zintensyfikowania w ostatnich latach prac remontowych i modernizacyjnych stan lokali i budynków mieszkaniowego zasobu Gminy Cisek należy określić jako średni. Poprawa tego stanu wymaga znacznych nakładów finansowych. Jednym z potencjalnych źródeł finansowania może być Gminny Program Rewitalizacji.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cisek na lata 2021 – 2024 z perspektywą do roku 2028

Program ochrony środowiska dla Gminy Cisek na lata 2021-2024 z perspektywą na do roku 2028, przyjęty uchwałą nr XXVIII/133/2021 w dniu 29 marca 2021r. ocenia i analizuje stan środowiska przyrodniczego na terenie Gminy Cisek. Jednym z celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 jest wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego, ochrona jego zasobów oraz szeroko pojęta energooszczędność. Z tego względu GPR realizuje następujące cele Programu:

- Poprawa jakości powietrza.
- Poprawa klimatu akustycznego.
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
- Prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej w sposób zapewniający ochronę jakości wód.
- Ochrona zasobów przyrodniczych.

Działania wspierające ochronę środowiska naturalnego i dziedzictwa przyrodniczego stanowią ważny filar dla działań rewitalizacyjnych.

Strategia Rozwoju Oświaty Gminy Cisek na lata 2016 – 2025

Jednym z elementów wizji rozwoju oświaty jest wyzwanie, aby organizacja i zarządzanie oświatą w gminie Cisek oparte było na planowym i profesjonalnym działaniu ukierunkowanym na wysoką jakość nauczania i wychowania, skuteczną i nowoczesną edukację dostosowaną do potrzeb i możliwości każdego ucznia oraz wymagań rynku pracy.

Założenia planowanej rewitalizacji w Gminie Cisek obejmują kwestie podnoszenia umiejętności mieszkańców (w tym również uczniów i uczennic) i ich ścisłego powiązania z wymaganiami rynku pracy.

Zdefiniowana w Strategii polityka oświatowa Gminy Cisek jest zgodna z wyzwaniami rozwojowymi przedłożonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji w obrębie następujących celów strategicznych i celów operacyjnych:

Cel strategiczny 1. Upowszechnienie dostępności do instytucji opieki na dziećmi w wieku do lat 3 i stworzenie warunków do optymalnego rozwoju dzieciom.

- Cel operacyjny: Doskonalenie funkcji opiekuńczo-wychowawczej i edukacyjnej.

Cel strategiczny 3. Poprawa jakości i efektywności kształcenia w jednostkach systemu oświaty.

- Cel operacyjny: Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży (głównie w zakresie mobilizowania uczniów do podejmowania dodatkowych działań – praca w Samorządzie Uczniowskim, koła zainteresowań, koła przedmiotowe, wolontariat itp.).

Cel strategiczny 4. Wzmocnienie roli opiekuńczo-wychowawczej.

- Cel operacyjny: Kształtowanie postaw obywatelskich, patriotycznych i prospołecznych uczniów.
- Cel operacyjny: Aktywne uczestnictwo w kulturze.
- Cel operacyjny: Propagowanie profilaktyki i promocji zdrowia.
- Cel operacyjny: Rozwijanie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży (sport i rekreacja).
- Cel operacyjny: Prowadzenie działań z zakresu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.
- Cel operacyjny: Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży

Cel strategiczny 5. Rozwój bazy oświatowej.

- Cel operacyjny: Zapewnienie uczniom w szkołach oraz dzieciom w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych możliwości nauki i opieki w dobrych warunkach.
- Cel operacyjny: Rozbudowa i modernizacja bazy infrastrukturalnej jednostek systemu oświaty.
- Cel operacyjny: Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
- Cel operacyjny: Podnoszenie standardów bazy dydaktycznej jednostek oświatowych.

Cel strategiczny 6. Optymalizacja zarządzania oświatą i instytucjami opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

- Cel operacyjny: Pozyskiwanie środków zewnętrznych z środków unijnych, krajowych oraz prywatnych źródeł.

Realizacja wszystkich wskazanych celów wymaga środków finansowych. Jako źródło należy wskazać subwencję oświatową, dotację, a także dochody własne samorządu. Gmina Cisek, a także wszystkie jednostki oświatowe i żłobek będą zabiegać o pozyskanie środków zewnętrznych, w tym środków z Unii Europejskiej. Gminny Program Rewitalizacji może być pomocnym narzędziem w tym zakresie.

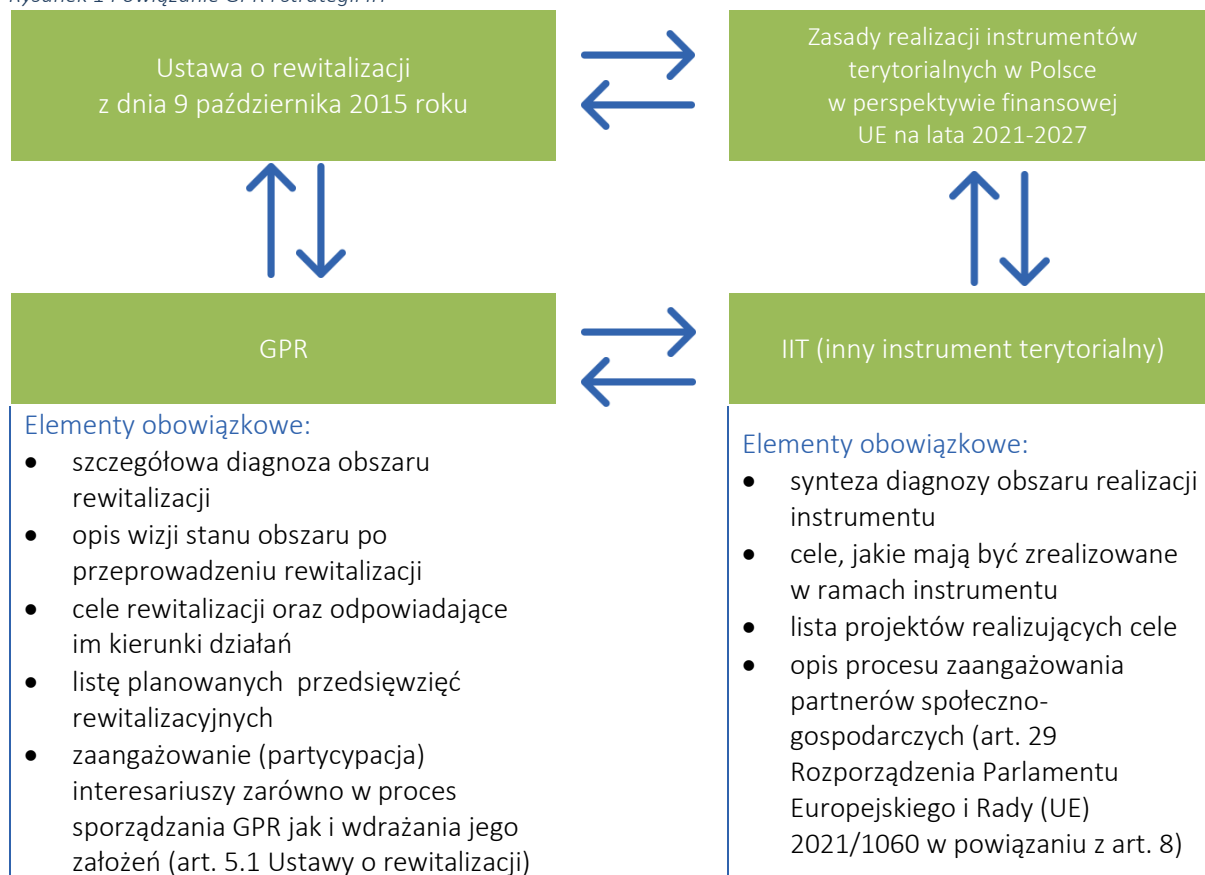
Źródło: opracowanie własne

Przeprowadzona powyżej analiza wykazała dużą zgodność celów Gminnego Programu Rewitalizacji z przyjętymi już dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Pokazuje to, że planowana rewitalizacja jest zgodna z założeniami rozwojowymi i stanowi jej uzupełnienie albo wzbogacenie. Należy jednak podkreślić, że zadania zapisane w GPR (społeczne i pozaspołeczne) koncertują się na rozwiązaniu konkretnych problemów, dotyczących grup mieszkańców, zamieszkujących podobszary rewitalizacji. Realizacja tych zamierzeń będzie pełnić rolę wzmacniającą dla zamierzeń strategicznych zapisanych w tych dokumentach oraz będzie dodatkowym bodźcem dla rozwoju gminy w ujęciu całościowym dla społeczności lokalnej Gminy Cisek.

3.4 GPR jako strategia IIT (inny instrument terytorialny)

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 daje możliwości pełnienia przez GPR funkcji strategii IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) w zakresie zaplanowanych dla GPR działań finansowanych ze środków polityki spójności². Poniżej przedstawiono schemat powiązań pomiędzy GPR, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem umożliwiającym pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Rysunek 1 Powiązanie GPR i strategii IIT

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

Regulacje wykonawcze Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027) wskazują, iż Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 stanowi jednocześnie strategię IIT ponieważ w dokumencie uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT takie jak:

Tabela 5 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030

Rozdział GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
--------------	-----------------------------------

² Por. <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/zasady-realizacji-instrumentow-terytorialnych-w-polsce-w-perspektywie-finansowej-ue-na-lata-2021-2027>.

Synteza diagnozy Diagnoza szczegółowa	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
Cele rewitalizacji	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

Obowiązkowy element Strategii IIT jakim jest opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych (..) koresponduje z obligatoryjnymi przepisami ustawy o rewitalizacji dotyczącymi uspołecznienia procesu tworzenia i wdrażania gminnego programu rewitalizacji. Ustawa o rewitalizacji definiuje katalog interesariuszy rewitalizacji, wskazuje obligatoryjne formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR, a także określa katalog podmiotów uprawnionych do tworzenia komitetu rewitalizacji oraz udziału w procesie opiniowania GPR (w szczególności art. 5.1 - partycypacja społeczna, 6.1 - konsultacje społeczne, 7.1 - komitet rewitalizacji w powiązaniu z artykułem 2.2 - interesariusze rewitalizacji i artykułem 17.1 - proces opiniowania)³.

W zakresie procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oprócz standardowych technik partycypacyjnych (konsultacji społecznych, spotkań warsztatowych, zbierania uwag w postaci papierowej, ustnej i elektronicznej⁴) przeprowadzono również procedurę opiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030. Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji projekt dokumentu skierowano do następujących podmiotów:

- zarządu właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,

³ Ustawa o rewitalizacji <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000485/T/D20210485L.pdf>

⁴ Szczegóły dotyczące prowadzonych działań partycypacyjnych zostały opisane w rozdziale 15.

- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Komitetu Rewitalizacji (jeżeli został powołany),
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

W przypadku ubiegania się o możliwość realizacji inwestycji ze środków programu regionalnego FEO 2021-2027 niezbędnym elementem jest proces opiniowania GPR przez IZ FEO 2021-2027. Proces ten ma miejsce na wniosek gminy, przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego do dofinansowania, zgodnie z procedurą ustanowioną przez Instytucję Zarządzającą (Uchwała nr 9371/2023 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Procedury Instytucji Zarządzającej FED 2021-2027 dotyczącej opiniowania Gminnych Programów Rewitalizacji w województwie opolskim).

Dodatkowo na podstawie art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizyjowej w powiązaniu z art. 8. zapewniono możliwość i łączono w proces przygotowania GPR następujących partnerów: władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Wskazane podmioty miały 14 dni na wyrażenie swojej opinii, z uwzględnieniem zasady milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania zostanie opublikowany na stronie www.cisek.pl oraz w biuletynie informacji publicznej.

3.5 Charakterystyka Gminy Cisek

Gmina Cisek jest gminą wiejską. Położona jest na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, w południowo-wschodniej części województwa opolskiego. Zajmuje powierzchnię 71 km², co stanowi 11,36% powierzchni powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego oraz 0,75 % ogólnej powierzchni województwa opolskiego, a liczba jej mieszkańców na koniec 2022 roku wynosiła 5 352 osoby (według danych GUS). Kluczowe znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy ma sąsiedztwo z miastem Kędzierzyn-Koźle – jednym z ważniejszych ośrodków przemysłowych w Polsce oraz przynależność do Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego. Korzyścią z tej lokalizacji jest dostęp do rynku pracy oraz szerokiego wachlarza usług publicznych oraz komercyjnych świadczonych w pobliskim Kędzierzynie-Koźlu.

Gmina Cisek posiada rozwiniętą infrastrukturę komunikacyjną. Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 40, co ułatwia dostęp do innych miejsc w regionie. Istnieje także sieć dróg lokalnych, zapewniających połączenia między miejscowościami w gminie.

Zgodnie ze statutem gminy, w jej skład wchodzi 14 jednostek pomocniczych (sołectw): Błazejowice, Cisek, Dzielnica, Kobylce, Landzmierz, Łany, Miejsce Odrzańskie, Nieznaszyn, Podlesie, Przewóz, Roszowice, Roszowski Las, Steblów i Sukowice. Miejscowość Cisek pełni funkcję ośrodka administracyjnego gminy. We wszystkich 14 sołectwach gminy Cisek ustawiono tablice z dwujęzycznymi nazwami miejscowości. Zainstalowano łącznie 39 sztuk tablic informacyjnych z nazwą miejscowości w języku niemieckiej mniejszości narodowej.

Cisek jest gminą rolniczą. Ponad 91,22% (6 848 ha) jej powierzchni stanowią użytki rolne i to rolnictwo jest podstawową gałęzią gospodarki gminy. Rozwojowi rolnictwa sprzyjają istniejące warunki przyrodnicze, teren gminy jest bowiem prawie bezleśny (użytki rolne zajmują 88% jej powierzchni, a lasy niespełna 1%). Niewielka część gminy, na terenie sołectwa Błazejowice objęta jest Obszarem Chronionego Krajobrazu Wronin – Maciowakrze.

Gmina Cisek znajduje się w strefie oddziaływania i powiązań ekonomicznych, społecznych i kulturalnych aglomeracji opolskiej oraz jej zespołów miejsko-przemysłowych ukształtowanych na osi Odry, tj. Racibórz, Kędzierzyn-Koźle, Zdzeszowice i Krapkowice. Nie bez znaczenia jest również relatywna bliskość miasta Gliwice, a tym samym konurbacji górnośląskiej.

Układ komunikacyjny oparty o drogę relacji Kędzierzyn-Koźle –Cisek-Łany Racibórz stwarza dogodne połączenie z najbliższymi ośrodkami miejskimi. Gmina oddalona jest od stolicy miasta powiatowego, Kędzierzyna-Koźle o niespełna 13 km, a od ośrodka wojewódzkiego Opola o ok. 60 km.

Punktem wyjścia dla przedstawienia uwarunkowań społeczno - infrastrukturalnych dla planowanej rewitalizacji gminy Cisek jest zapis Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 (będący odzwierciedleniem zapisów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030), że Cisek w kategorii obszarów strategicznej interwencji zakwalifikowano do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją⁵. Podstawą do tej kwalifikacji był fakt kumulacji problemów natury społecznej (starość demograficzna, odpływ mieszkańców, ograniczona dostępność usług, niska aktywność społeczna, wykształcenie ludności, poziom edukacji szkolnej, ubóstwo dochodowe), a także peryferyjne położenie (na rubieżach województwa). Cisek należy do Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki. Jego specyfiką jest wysoki potencjał rozwojowy oraz złożoność problemów, ale jednocześnie różnorodność funkcjonalna, od koncentracji potencjału produkcyjnego przemysłu, po obszary o najwyższych walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Cechą charakterystyczną subregionu jest

⁵ OSI krajowe ustalone zostały w oparciu zaktualizowaną w 2019 roku listę obszarów problemowych identyfikującą 667 gmin zagrożonych marginalizacją

występowanie 2 centrów wzrostu, opartych na dwóch największych ośrodkach miejskich, tj. Kędzierzynie-Koźlu oraz Strzelcach Opolskich.

W tabeli poniżej przedstawiono poziom wydatków majątkowych inwestycyjnych ponoszonych przez Gminę Cisek w latach 2015 – 2022. Gminny budżet przeznaczany na inwestycje majątkowe wahał się w tych latach od kwoty 0,4 do 17,4 mln zł, a najwyższy odsetek wydatków majątkowych inwestycyjnych w wysokości 17,4% osiągnięto w 2019 roku. Tak znaczne różnice w tym zakresie dowodzą, że Gmina Cisek pozyskuje środki zewnętrzne na realizację ważnych dla mieszkańców inwestycji. Zwiększanie budżetu gminy na inwestycje jest jednym z ważniejszych wyzwań dla samorządu Gminy Cisek w kontekście planowanej rewitalizacji.

Tabela 6 Wydatki majątkowe inwestycyjne Gminy Cisek w latach 2015-2022

2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
wydatki ogółem [tys. zł]							
16 379,2	17 351,0	19 726,3	21 016,4	25 348,8	23 324,2	25 562,1	29 225,3
wydatki majątkowe inwestycyjne [tys. zł]							
2 083,2	428,3	560,9	2 117,2	4 413,0	593,3	1 095,2	1 558,1
udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]							
12,7	2,5	2,8	10,1	17,4	2,5	4,3	5,3

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

W latach 2015-2022 liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON zwiększyła się o 15,8%. W 2022 r. na terenie gminy działało 397 podmiotów. Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, handel, naprawy pojazdów samochodowych, oraz usługi fryzjerskie i kosmetyczne. Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców) wyniosła w 2022 roku 3,0. Był to wskaźnik dużo niższy do tego występującego na poziomie powiatu kędzierzyńsko – 6,2 oraz województwa opolskiego – 6,4.

Na terenie Gminy Cisek znajduje się 139 obiektów zabytkowych nieruchomych ujętych w ewidencji zabytków. Część z tych obiektów wpisana jest do rejestru zabytków województwa opolskiego i te korzystają z pełnej ochrony konserwatorskiej. Należą do nich głównie kościoły i kapliczki. Ponadto na terenie gminy Cisek znajdują się zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków ruchomych województwa opolskiego i jest to głównie wyposażenie kościołów, tj. ołtarze, rzeźby itp.

Dodatkowym wskaźnikiem z obszaru gospodarczego dotyczy także aktywności społecznej na terenie gminy. W gminie w 2022 roku zarejestrowane były 2 spółdzielnie, 2 fundacje oraz 17 stowarzyszeń. W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Gmina Cisek w 2022 roku organizowała działania w dwóch obszarach:

- zadania w obszarze kultury fizycznej i sportu poprzez upowszechnianie aktywności fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, oraz poprzez organizację dla mieszkańców gminy przedsięwzięć i imprez sportowo-rekreacyjnych,
- zadania w obszarze ochrony zdrowia poprzez świadczenie usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy, poprzez świadczenie usług zdrowotnych z zakresu rehabilitacji osobom wymagającym interwencji terapeutycznych i usprawnienia leczniczego, oraz poprzez pielęgnację ludzi chorych, starszych i niepełnosprawnych.

Po ogłoszeniu i przeprowadzeniu otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych gminy w 2022 roku przeznaczono kwotę 200 000,00 zł.

W budżecie Gminy Cisek został wyodrębniony fundusz sołecki poprzez podjęcie Uchwały Rady Gminy Cisek Nr V/31/2015 z 30 marca 2015 roku w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki. W 2022 roku kwota naliczonego Funduszu Sołeckiego w Gminie Cisek wyniosła 351 610,80 zł.

Animacją kulturową w gminie zajmuje się jedyna instytucja kultury - Gminny Ośrodek Kultury w Cisku wraz z Gminną Biblioteką Publiczną w Cisku, oraz filią biblioteczną w Łanach. Do podstawowej działalności placówki należy rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań oraz zaspokajanie potrzeb kulturalnych społeczności lokalnej, kształtowanie wzorów i nawyków aktywnego uczestnictwa w kulturze, promowanie zespołów twórczych i indywidualnych artystów na terenie gminy Cisek.

W Gminie Cisek funkcjonują następujące gminne jednostki organizacyjne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cisku,
- Gminna Ośrodek Kultury w Cisku,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Cisku,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Łanach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Landzmierzu,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Roszowickim Lesie,
- Gminne Przedszkole w Cisku,
- Gminne Przedszkole w Łanach.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Cisek na lata 2021-2026, będąca najważniejszym dokumentem programowym w zakresie występujących problemów społecznych (oraz ich przyczyn) na terenie Ciska, wskazuje na następujące niekorzystne zjawiska: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz alkoholizm.

Strategia podaje następujące słabe strony Gminy Cisek względem spraw społecznych, a ściślej rozwiązywania problemów społecznych:

- Brak wolontariuszy,
- Brak zatrudnionego psychologa,
- Brak lekarzy specjalistów
- Brak organizacji pozarządowych,
- Ograniczone środki finansowe,
- Migracja zarobkowa,
- Ukrywanie istnienia problemów społecznych przez osoby, które je mają,
- Niewrażliwość i obojętność lokalnego społeczeństwa na problemy innych osób.

Ubóstwo jest najczęstszym problemem występującym wśród mieszkańców Gminy Cisek pod względem ilości udzielonej pomocy oraz wsparcia przez GOPS. Utrzymuje się on na poziomie średnio 70 rodzin rocznie, w tym ponad 120 osób. W Gminie Cisek działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Cisek. W 2022 r. odbyło się 4 posiedzenia Komisji Zespołu Interdyscyplinarnego, w których uczestniczyli przedstawiciele pomocy społecznej, policji, służby zdrowia, oświaty, sądu oraz pełnomocnik do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych. W 2022 roku zostały założone 4 nowe „Niebieskie Karty”. W przypadku 5 rodzin była to kontynuacja procedury z 2019, 2020 i 2021 roku.

Gmina realizuje również zadania wynikłe z Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Cisek. Celem programu jest wzmocnienie roli rodziny poprzez wspieranie instytucjonalne i integrację społeczno-zawodową. Ma na celu podejmowanie działań prewencyjnych i edukacyjnych na rzecz wspierania rodziny po to, aby poszczególni członkowie rodziny dążyli do samorealizacji, zaradności, samodzielności i odpowiedzialności

Głównym dokumentem planistycznym o charakterze przestrzennym w gminie Cisek jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Cisek*, przyjęte Uchwałą Nr XLIV/240/2022 Rady Gminy Cisek z dnia 25 lipca 2022 r. Odnośnie ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony Studium wskazuje, że aktualnie pomiędzy poszczególnymi funkcjami oraz kierunkami aktywności gospodarczej gminy mogą występować dysproporcje i konflikty. Przede wszystkim dotyczą one funkcji związanych z działalnością człowieka oraz wymogami środowiska przyrodniczego i kulturowego, dlatego niezbędna jest ochrona środowiska, poprzez działania takie, jak np. uzupełnienie sieci kanalizacji na terenie całej gminy, uporządkowanie gospodarki odpadami, wprowadzenie systemu zadrzewień śródpolnych, wprowadzenie programu rewaloryzacji zabytkowych obiektów i zespołów na terenie gminy.

Ochrona ładu przestrzennego dotyczy szczególnie zachowania tożsamości kulturowej, zarówno w aspekcie urbanistycznym, jak i architektury historycznych obiektów, charakterystycznych dla gminy. Istnieje także potrzeba prowadzenia działań zmierzających do uporządkowania polityki przestrzennej w gminie, w aspekcie kompozycji i estetyki. Uporządkowanie struktury przestrzennej oraz

wprowadzenie jasnych zasad zabudowy terenów wiejskich powinno poprawić estetykę i wizerunek poszczególnych miejscowości. Szczególne znaczenie przypadnie polityce społeczno – gospodarczej gminy. Aktualnie

ważne funkcje pełni rolnictwo, co wynika z uwarunkowań przyrodniczych i glebowych. Obecnie preferowane są gospodarstwa duże, dlatego część małych gospodarstw zmieni funkcję z zagrodowej na mieszkalną. Wiąże się to również z ograniczeniem miejsc pracy w rolnictwie.

W 2016 roku, Gmina Cisek opracowała i przyjęła, która jest dokumentem określającym wizję, misję, cele i kierunki rozwoju gminy. Strategia została opracowana z udziałem społeczności lokalnej, partnerów i ekspertów, a także z uwzględnieniem analizy sytuacji gminy i jej otoczenia. Strategia jest zgodna z polityką regionalną i krajową, a także z zasadami zrównoważonego rozwoju. Strategia Rozwoju Gminy Cisek na lata 2016-2025 zakłada, że gmina powinna rozwijać się w następujących kierunkach:

- Rozwój gospodarczy, poprzez stworzenie sprzyjających warunków dla przedsiębiorczości, rolnictwa, turystyki i usług, a także poprzez pozyskiwanie funduszy zewnętrznych i współpracę z innymi podmiotami.
- Rozwój społeczny, poprzez podnoszenie poziomu edukacji, kultury, sportu i zdrowia, a także poprzez aktywizację i integrację społeczności lokalnej, w tym mniejszości niemieckiej.
- Rozwój przestrzenny, poprzez poprawę infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i ochrony środowiska, a także poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej i dbałość o estetykę i bezpieczeństwo.
- Rozwój organizacyjny, poprzez podnoszenie jakości i efektywności zarządzania gminą, a także poprzez rozwój współpracy i partnerstwa z innymi gminami, powiatem, województwem, krajem i zagranicą.

Aby osiągnąć sukces, Gmina Cisek powinna realizować swoją strategię rozwoju w sposób systematyczny, elastyczny i partycypacyjny, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań mieszkańców i gości, a także zmian i wyzwań, które mogą pojawić się w przyszłości. Jednym z takich wyzwań jest planowana rewitalizacja, która poprzez dedykowane i starannie dobrane działania społeczne i infrastrukturalne pozytywnie wpłynie na rozwój gminy poprzez niwelację części problemów społecznych występujących w gminie.

4. Diagnoza obszaru zdegradowanego

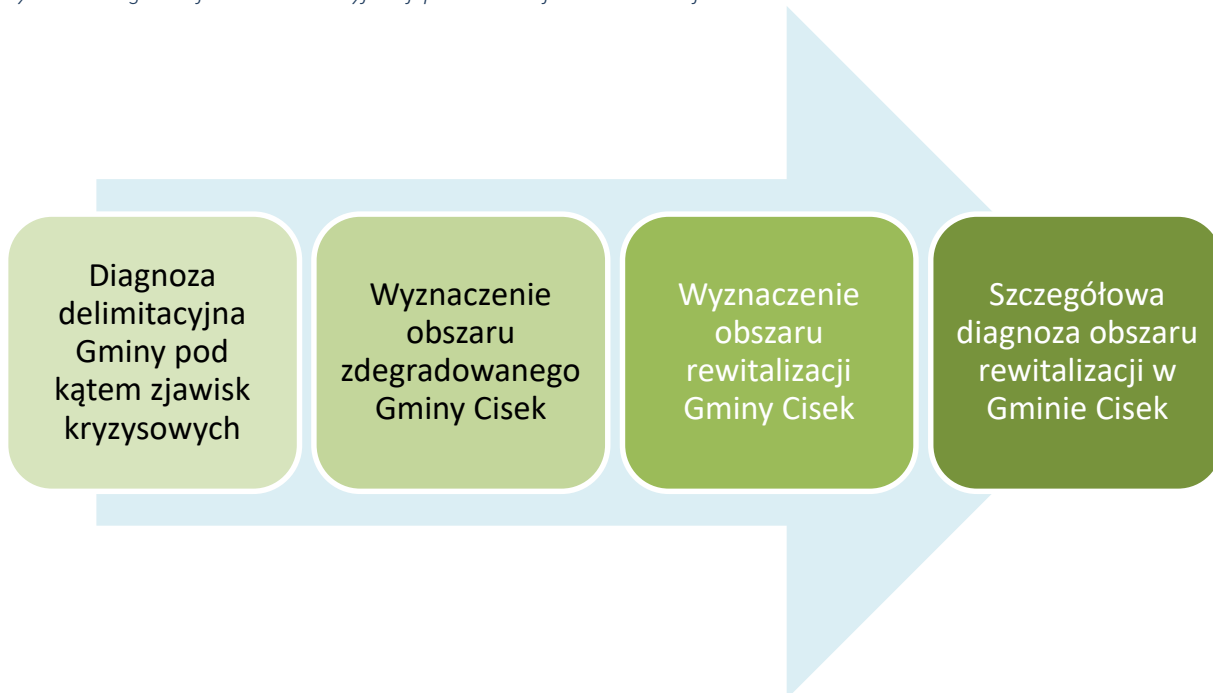
Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego jest to sposób określania granic obszaru, który wymaga pilnej i kompleksowej interwencji w ramach procesu rewitalizacji. Obszar zdegradowany to obszar, który charakteryzuje się stanem kryzysowym z uwagi na występowanie negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego jest oparta na rzetelnej

analizie danych i wskaźników, które odzwierciedlają sytuację w Gminie Cisek. Przyjęta metodyka jest dostosowana do lokalnych uwarunkowań i potrzeb, skonsultowana społecznie, a także zgodna z zapisami ustawy o rewitalizacji.

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji, zawierająca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze jest jednym z kluczowych elementów Gminnego Programu Rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona na potrzeby niniejszego opracowania podzielona została na cztery etapy, które zaprezentowane zostały w poniższej grafice.

Rysunek 2 Logika definiowania i klasyfikacji problemowej dla rewitalizacji w Gminie Cisek

Źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 jest dokumentem operacyjnym o charakterze lokalnym. Obszar, który zostanie poddany rewitalizacji, został wyodrębniony w sposób szczegółowy, w oparciu o katalog wskaźników, odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej samorządu. Przyjęta do tego metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji Ciska, zakładała w głównej mierze oparcie się na mierzalnych zmiennych dotyczących sytuacji społecznej (z zakresu demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej i rynku pracy), gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej na danym obszarze.

4.1.1 Wyróżnione obszary porównawcze

Pierwszy etap opracowania polegał na przeprowadzeniu tzw. analizy danych zastanych. Metoda ta opiera się na zgromadzeniu rzetelnych i przydatnych materiałów oraz danych statystycznych, które

zostają w późniejszych etapach poddane analizie. Po wyselekcjonowaniu kluczowych informacji przeprowadzona została właściwa analiza, obejmująca w głównej mierze dokumenty i źródła danych zidentyfikowanych i uznanych za istotne dla procesu badawczego. W trakcie opracowywania i tworzenia niniejszego dokumentu zastosowano dwa podejścia, bazujące na analizie danych zastanych: statystyczne i przestrzenne. W ujęciu statystycznym dane zostały zgromadzone, a następnie poddane analizie i przetworzone na potrzeby niniejszego opracowania. W ujęciu przestrzennym posłużono się danymi, które zostały odniesione do przyjętych obszarów porównawczych.

Powyższa analiza miała na celu zidentyfikowanie obszarów, na których koncentrują się negatywne zjawiska, po to, by móc podjąć skuteczne działania przyczyniające się do wyprowadzenia tych obszarów ze stanu kryzysowego oraz umożliwiające prowadzenie zaplanowanej interwencji rozwojowej.

Delimitacja przeprowadzona w ramach opracowywania niniejszego dokumentu obejmowała następujące etapy:

1. Podział obszaru gminy na jednostki statystyczne (przyjęto podział na sołectwa w Gminie Cisek),
2. Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji,
3. Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe). W jej wyniku wyodrębniono obszary o szczególnym nasileniu problemów społecznych. Pozyskano dane z następujących źródeł:
 - Dane z Urzędu Gminy Cisek, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cisku, Powiatowego Urzędu Pracy w Kędzierzynie-Koźlu, Komendy Powiatowej Policji w Kędzierzynie-Koźlu, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
 - Dane pozyskane z dostępnych zasobów on-line:
 - Ministerstwa Rozwoju i Technologii (Hurtownia danych CEIDG - <https://dane.biznes.gov.pl>),
 - Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (BDOT - Baza danych obiektów topograficznych - <https://www.geoportal.gov.pl>),
 - Urzędu Komunikacji Elektronicznej (<https://mapbook.uke.gov.pl>).

Na podstawie pozyskanych danych dokonano normalizacji danych zastanych (standaryzacja), a następnie opracowano syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej oraz dokonano rozróżnienia w zakresie wskaźników pozaspółecznych.

4. Przeprowadzenie analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze pozaspółecznej. Analizę czynników gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych przeprowadzono poprzez przedstawienie poszczególnych czynników zarówno w skali ilościowej, jak i jakościowej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.

5. Wyodrębnienie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w wymiarze społecznym i pozaspołecznym.
6. Wyodrębnienie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni (maksymalnie 20% powierzchni gminy) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich mieszkańców zamieszkujących gminę).

Podział gminy na obszary porównawcze, czy też jednostki statystyczne przeprowadzony został w oparciu o przyjęty już w gminie podział na tzw. jednostki pomocnicze, czyli sołectwa. Jednostki te stanowią „jednostki autonomiczne”, charakteryzujące się posiadaniem tzw. centrum skupienia lokalnego. Tym samym wykazują się specyfiką funkcjonalno - przestrzenną (geograficzną). Dodatkowym atutem dla przyjętych jednostek porównawczych jest posiadanie następujących cech:

- zasiedziałość mieszkańców,
- tożsamość zbiorowa (lokalne „my”),
- ośrodki koncentracji życia zbiorowego,
- organizacja grupowa (czynnik religijny, stowarzyszenia społeczne, instytucje lokalne).

Wynikiem powyższej analizy było wyodrębnienie 14 następujących jednostek porównawczych. Dokonany podział obszaru gminy na jednostki urbanistyczne z uwzględnieniem powierzchni oraz liczby mieszkańców przedstawia poniższa tabela.

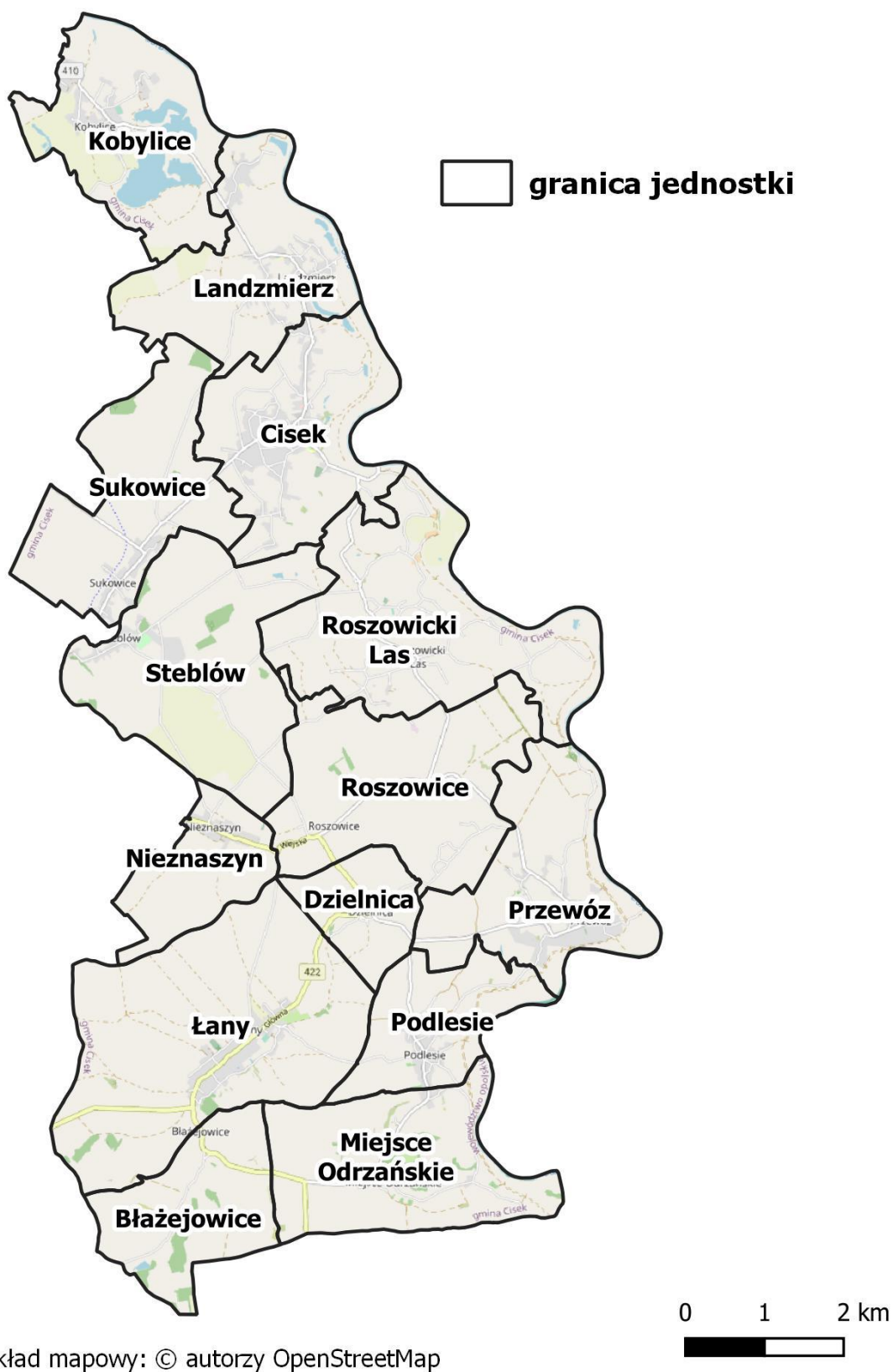
Tabela 7 Zestawienie obszarów porównawczych (ewidencyjnych) w ramach programu rewitalizacji

Lp.	Obszar	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni	Liczba ludności	Udział ludności
1.	Błaziejowice	357	5,0%	224	4,3%
2.	Cisek	535	7,5%	1 079	20,6%
3.	Dzielnica	184	2,6%	233	4,4%
4.	Kobylice	499	7,0%	475	9,1%
5.	Landzmierny	493	6,9%	522	10,0%
6.	Łany	946	13,3%	591	11,3%
7.	Miejsce Odrzańskie	533	7,5%	231	4,4%
8.	Nieznaszyn	239	3,4%	172	3,3%
9.	Podlesie	290	4,1%	185	3,5%
10.	Przewóz	499	7,0%	304	5,8%
11.	Roszowice	630	8,9%	197	3,8%
12.	Roszowski Las	732	10,3%	488	9,3%
13.	Stęblów	668	9,4%	232	4,4%
14.	Sukowice	503	7,1%	303	5,8%
Gmina Cisek		7 108	100,0%	5 236	100,0%

Źródło: opracowanie własne

Poniższa grafika prezentuje podział gminy na wskazane obszary porównawcze.

Grafika 1 Mapa gminy Cisek z podziałem administracyjnym na jednostki pomocnicze (jednostki porównawcze)

4.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych obszarów konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które w sposób istotny je różnicują. Ze względu na charakter gminy i występujące w nim zjawiska społeczne, jak również gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę na każdym poziomie wskazanym w ustawie o rewitalizacji. Przyjęcie takiej metodologii pracy pozwoliło na pokazanie problemów, barier rozwojowych, stanów kryzysowych występujących w gminie, w różnych sferach, na najbardziej szczegółowym poziomie. Wypracowany i zastosowany do delimitacji obszarów zbior zmiennych przedstawia tabela poniżej.

Tabela 8 Kryteria delimitacji w aspekcie społecznym

SFERA	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera społeczna	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący aspektu demograficznego. Wskaźnik obliczony jako różnica między liczbą urodzeń i zgonów na danym obszarze, podawany w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący sytuację w zakresie stosunku pomiędzy liczbą mieszkańców opuszczających i przybywających do danego regionu. Zmienna pokazuje liczbę będącą różnicą pomiędzy osobami zameldowanymi i wymeldowanymi w danym regionie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Obciążenie demograficzne	Wskaźnik określający stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym (0-17 lat wiek przedprodukcyjny oraz 60 lat i więcej dla kobiet i 65 lat i więcej dla mężczyzn - wiek poprodukcyjny) do liczby osób w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata). Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: PUP w Kędzierzynie-Koźlu
	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Wskaźnik dotyczący sytuacji związanej z rynkiem pracy. Wskazuje on procentowy udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek i PUP w Kędzierzynie-Koźlu
	Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: KPP w Kędzierzynie-Koźlu
	Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: GOPS w Cisku

SFERA	Zmienna	Opis zmiennej
	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: GOPS w Cisku
	Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji pozarządowych do liczby ludności. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym gminy. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Uczestnicy zajęć sportowych	Wskaźnik prezentujący poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i poziom aktywizacji mieszkańców – młodzieży w gminie. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez różnicę liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
Sfera Środowiskowa	Masa wyrobów azbestowych na 1 mieszkańca [kg]	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi dla mieszkańców. Wskaźnik pokazuje ile kg wyrobów azbestowych przypada średnio na jednego mieszkańca. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych. Źródło danych: BDOT (Baza Danych Obiektów Topograficznych)
	Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik obliczono na podstawie mapy rozkładu przestrzennego średniego rocznego stężenia PM2,5 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]. Mapa wykonana została w oparciu o modelowanie matematyczne przygotowane przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy oraz metodę obiektywnego szacowania. Źródło danych: powietrze.glos.gov.pl
	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Wskaźnik przedstawia liczbę szkodliwych źródeł ciepła wykorzystywanych w gospodarstwach domowych w ogólnej ich liczbie. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność do usług społecznych (apteki, biblioteki, banki, poczta,	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek,

SFERA	Zmienna	Opis zmiennej
	urząd, instytucje kultury, świetlice)	banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 1 000 mieszkańców (w znaczeniu organizacyjnym).
	Udział terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni rekreacyjnych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów rekreacyjnych. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik pokazuje dostępność przystanków w poszczególnych obszarach. Wyrażony jest on jako procentowy udział przystanków w danym obszarze do ogółu przystanków w gminie. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek i BDOT (Baza Danych Obiektów Topograficznych)
	Dostępność infrastruktury rowerowej na km ²	Wskaźnik prezentuje dostępność tras rowerowych (w tym ścieżek rowerowych dróg rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych). Wartość wskaźnika została zaprezentowana w formie odsetka długości w ogólnej długości tras rowerowych w gminie Cisek. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Dostępność opieki zdrowotnej na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazuje zagęszczenie działalności gospodarczych w sekcji Q, dział 86 – opieka zdrowotna na 1000 mieszkańców Źródło danych: www.dane.biznes.gov.pl/
	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną wegetację. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)
Sfera techniczna	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Wskaźnik odnoszący się do liczby zabytków oraz pomników przyrody na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na km ² . Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji na km ²	Wskaźnik dotyczący dostosowania budynków użyteczności publicznej do wymagań związanych z termomodernizacją. Zmienna obliczona jako średnia liczba budynków wymagających termomodernizacji na km ² na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na km ²	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Gminy Cisek
	Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	Wskaźnik dotyczący poziomu dostępu do szybkiej sieci internetowej. Zmienna pokazuje jaki procent budynków posiada możliwość wykorzystywania tego typu Internetu. Źródło danych: mapbook.uk.gov.pl

Źródło: opracowanie własne

4.2 Wnioski z diagnozy delimitacyjnej

Przeprowadzona analiza porównawcza (delimitacyjna) dla gminy Cisek w ramach pięciu obszarów decydujących o jakości życia mieszkańców, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej umożliwiła dokładne zidentyfikowanie obszarów gminy znajdujących się

w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych czynników. W konsekwencji na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany i w następnym kroku obszar rewitalizacji.

Wyodrębnienie obszaru zdegradowanego zostało przeprowadzone w dwóch następujących etapach:

- **Etap I. Obliczenie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.** Syntetyczny wskaźnik degradacji został opracowany przy zastosowaniu metody Perkala, umożliwiającej porównanie poziomu rozwoju wyodrębnionego obszaru w oparciu o mierzalne (porównywane) wskaźniki. W tym celu w pierwszej kolejności każdy z 11 elementów (zmiennych) przedstawiono liczbowo (uzyskując tzw. mierniki) a następnie dla każdego z nich obliczono odchylenie standardowe, które określa jak szeroko wartości danej wielkości (na przykład przyrostu naturalnego, liczby zdarzeń drogowych, liczby bezrobotnych) są rozrzucone wokół jej średniej. W zależności od wartości tego odchylenia dany czynnik był kwalifikowany jako mniej lub bardziej korzystny. Im wyższa liczbowo wartość miernika (większe odchylenie) w stosunku do średniej tym zjawisko kryzysowe występuje w większym nasileniu.
- **Etap II. Wyodrębnienie negatywnych zjawisk w sferze pozaspołecznej.** W tym celu w pierwszej kolejności dokonano zestawienia każdego z 16 czynników (zmiennych) w sposób liczbowy lub opisowy (uzyskując tzw. mierniki). Następnie dokonano podziału w zależności od tego jak dany czynnik kształtuje się w odniesieniu dla średniej identyfikowanej w skali gminy. Każdorazowo, gdy czynnik odbiegał od średniej został kwalifikowany jako potencjalnie negatywne zjawisko.

4.2.1. Etap I. delimitacji - obliczenie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.

Poniżej w tabeli zaprezentowano poziom syntetycznego wskaźnika degradacji dla zjawisk (czynników) zakwalifikowanych jako społeczne. Wartość syntetyczna tego wskaźnika jest najmniej korzystna (wyższa od średniej) dla obszarów porównawczych: Miejsce Odrzańskie, Steblów, Nieznaszyn oraz Roszowicki Las. W tych jednostkach porównawczych wartość wskaźnika degradacji społecznej jest najwyższa. Dla obszaru porównawczego Miejsce Odrzańskie jest on najwyższy i wynosi on -8,7. Wysoki wskaźnik notowany jest w Sołectwie Steblów -5,9 Sołectwie Roszowicki Las -1,7 oraz Sołectwie Nieznaszyn -0,8. Średnia wartość syntetycznego wskaźnika degradacji dla gminy wynosi 0,5. Powyższe wskazuje na konieczność przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych ukierunkowanych na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów społecznych oraz zapobieganie ich dalszemu występowaniu.

Tabela 9 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie czynników społecznych dla jednostek porównawczych

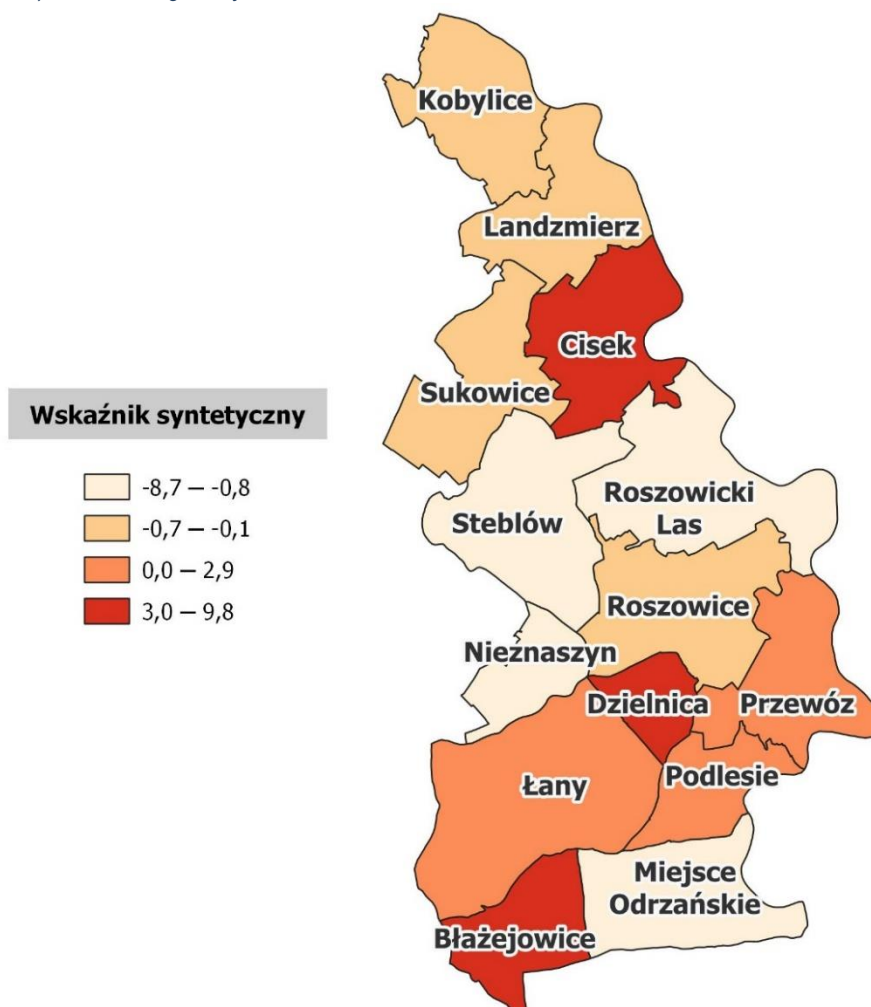
Jednostka porównawcza (sołectwo)		Syntetyczny wskaźnik degradacji
Obszar 1	Błazejowice	3,4
Obszar 2	Cisek	3,0
Obszar 3	Dzielnica	9,8
Obszar 4	Kobylice	-0,5
Obszar 5	Landzmiernik	-0,2

Obszar 6	Łany	0,2
Obszar 7	Miejsce Odrzańskie	-8,7
Obszar 8	Nieznaszyn	-0,8
Obszar 9	Podlesie	1,5
Obszar 10	Przewóz	1,0
Obszar 11	Roszowice	-0,5
Obszar 12	Roszowski Las	-1,7
Obszar 13	Stebłów	-5,9
Obszar 14	Sukowice	-0,4
Gmina Cisek		0,5

Źródło: opracowanie własne

Posiłkując się syntetycznym wskaźnikiem degradacji wyodrębniono obszary gminy znajdując się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Wyodrębnienia tego dokonano na podstawie analizy 13 czynników społecznych z dziedziny demografii, bezpieczeństwa, problemów społecznych (wykluczenia społecznego), aktywności obywatelskiej. Na poniższej grafice zaprezentowano syntetyczny wskaźnik degradacji w dziedzinie społecznej w podziale na jednostki porównawcze.

Rysunek 3 Syntetyczny wskaźnik degradacji

Źródło: opracowanie własne

Poniżej w tabelach zaprezentowano w ujęciu szczegółowym wyniki diagnozy delimitacyjnej, dokonującej porównania czynników decydujących o jakości życia w sferze społecznej. Zaprezentowano również zestawienie wartości zestandaryzowanych, które były podstawą do wyodrębnienia syntetycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych jednostek porównawczych.

Tabela 10 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników (cz. I)

Obszar porównawczy		Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
Obszar 1	Błażejowice	-22,3	13,4	0,5	13,4	0,0	0,0
Obszar 2	Cisek	-4,6	-13,9	0,6	29,7	0,0	1,9
Obszar 3	Dzielnica	-17,2	4,3	0,8	12,9	0,0	0,0
Obszar 4	Kobylice	-6,3	0,0	0,7	14,7	0,0	0,0
Obszar 5	Landzmiery	9,6	-13,4	0,6	38,3	0,1	5,7
Obszar 6	Łany	-6,8	-1,7	0,7	33,8	0,1	3,4
Obszar 7	Miejsce Odrzańskie	-21,6	-34,6	0,6	43,3	0,1	17,3
Obszar 8	Nieznaszyn	-17,4	-5,8	0,6	29,1	0,0	0,0
Obszar 9	Podlesie	-21,6	5,4	0,6	27,0	0,0	0,0
Obszar 10	Przewóz	-19,7	-3,3	0,6	29,6	0,0	0,0
Obszar 11	Roszowice	10,2	5,1	0,8	25,4	0,0	0,0
Obszar 12	Roszowicki Las	-16,4	-18,4	0,7	34,8	0,1	4,1
Obszar 13	Stebłów	-4,3	0,0	0,7	43,1	0,1	4,3
Obszar 14	Sukowice	3,3	23,1	0,6	13,2	0,0	62,7
Gmina Cisek		-7,6	-5,5	0,6	28,6	0,0	6,3

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Tabela 11 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna –wartości wskaźników (cz. II)

Obszar porównawczy		Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Uczestnicy zajęć sportowych
Obszar 1	Błajejowice	8,9	0,0	4,5	44,6	0%
Obszar 2	Cisek	22,2	2,8	4,6	65,8	21,9%
Obszar 3	Dzielnica	4,3	0,0	4,3	55,8	18,8%
Obszar 4	Kobylice	21,1	4,2	0,0	0,0	5,9%
Obszar 5	Landzmerz	7,7	0,0	0,0	19,2	23,3%
Obszar 6	Łany	28,8	5,1	5,1	64,3	0,0%
Obszar 7	Miejsce Odrzańskie	17,3	4,3	4,3	17,3	0,0%
Obszar 8	Nieznaszyn	40,7	0,0	5,8	34,9	8,3%
Obszar 9	Podlesie	21,6	0,0	5,4	21,6	14,3%
Obszar 10	Przewóz	16,4	0,0	3,3	26,3	17,9%
Obszar 11	Roszowice	20,3	10,2	0,0	20,3	0,0%
Obszar 12	Roszowicki Las	8,2	0,0	2,0	30,7	5,6%
Obszar 13	Stebłów	43,1	8,6	4,3	8,6	11,5%
Obszar 14	Sukowice	23,1	3,3	0,0	42,9	6,3%
Gmina Cisek		19,7	2,7	3,1	37,8	12,5%

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Tabela 12 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – standaryzowane wartości wskaźników (cz. I)

Obszar porównawczy		Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
Obszar 1	Błajejowice	-1,10	1,14	-1,65	1,34	1,43	0,43
Obszar 2	Cisek	0,44	-0,78	-0,25	-0,18	-0,15	0,31
Obszar 3	Dzielnica	-0,65	0,50	1,84	1,38	1,29	0,43
Obszar 4	Kobylice	0,29	0,20	0,07	1,21	1,21	0,43
Obszar 5	Landzmerz	1,68	-0,74	-0,83	-0,98	-0,86	0,08
Obszar 6	Łany	0,25	0,08	0,97	-0,57	-0,70	0,22
Obszar 7	Miejsce Odrzańskie	-1,04	-2,23	-0,49	-1,45	-1,36	-0,61
Obszar 8	Nieznaszyn	-0,68	-0,21	-0,39	-0,12	-0,08	0,43
Obszar 9	Podlesie	-1,04	0,58	-0,39	0,07	0,11	0,43
Obszar 10	Przewóz	-0,88	-0,03	-0,10	-0,17	-0,16	0,43
Obszar 11	Roszowice	1,73	0,56	1,78	0,22	0,04	0,43
Obszar 12	Roszowski Las	-0,59	-1,10	0,30	-0,66	-0,70	0,18
Obszar 13	Stebłów	0,47	0,20	0,27	-1,43	-1,48	0,17
Obszar 14	Sukowice	1,13	1,82	-1,14	1,35	1,42	-3,34
	Gmina Cisek	0,18	-0,19	-0,05	-0,08	-0,08	0,05

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Tabela 13 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – standaryzowane wartości wskaźników (cz. II)

Obszar porównawczy		Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Uczestnicy zajęć sportowych	Syntetyczny wskaźnik degradacji
Obszar 1	Błajejowice	0,98	0,80	0,60	0,61	-1,13	3,4
Obszar 2	Cisek	-0,17	-0,01	0,68	1,66	1,46	3,0
Obszar 3	Dzielnica	1,38	0,80	0,53	1,17	1,09	9,8
Obszar 4	Kobylice	-0,07	-0,43	-1,40	-1,61	-0,43	-0,5
Obszar 5	Landzmerz	1,09	0,80	-1,40	-0,65	1,62	-0,2
Obszar 6	Łany	-0,74	-0,68	0,88	1,59	-1,13	0,2
Obszar 7	Miejsce Odrzańskie	0,26	-0,46	0,54	-0,75	-1,13	-8,7
Obszar 8	Nieznaszyn	-1,77	0,80	1,21	0,13	-0,14	-0,8
Obszar 9	Podlesie	-0,12	0,80	1,02	-0,53	0,56	1,5
Obszar 10	Przewóz	0,33	0,80	0,08	-0,30	0,98	1,0
Obszar 11	Roszowice	0,00	-2,16	-1,40	-0,60	-1,13	-0,5
Obszar 12	Roszowicki Las	1,04	0,80	-0,48	-0,08	-0,47	-1,7
Obszar 13	Stęblów	-1,98	-1,71	0,53	-1,18	0,24	-5,9
Obszar 14	Sukowice	-0,25	-0,16	-1,40	0,53	-0,39	-0,4
	Gmina Cisek	0,05	0,02	-0,03	0,27	0,35	0,5

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

4.2.2 Etap II. Wyodrębnienie negatywnych zjawisk w sferze pozaspołecznej

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji dany obszar można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim kryzysu w co najmniej dwóch sferach jednocześnie (społecznej i pozaspołecznej), przy czym występowanie kryzysu w sferze społecznej jest konieczne, aby uznać dany obszar za zdegradowany.

W ramach etapu I delimitacji wykazano, że najwyższe natężenie problemów społecznych w gminie Cisek występuje na obszarze porównawczym Sołectwo Miejsce Odrzańskie, Sołectwo Nieznaszyn, Sołectwo Roszowicki Las, Sołectwo Steblów.

Jednakże, aby wyodrębnić obszar jako zdegradowany analizie należy poddać pozostałe czynniki, tzw. pozaspołeczne, które determinują poziom jakości życia w gminie Cisek. Do czynników pozaspołecznych zakwalifikowano te z dziedziny gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W tym celu przeprowadzono dokładną analizę 14 elementów (zmiennych), bazując na danych pozyskanych z instytucji gminnych, powiatowych oraz rządowych.

Szczegółowe zestawienie porównania tych danych przedstawione jest w tabelach poniżej. Metodologicznie rzecz ujmując dla każdego z tych czynników przyjęto kryterium oceny uzależnione od jego odniesienia względem średniej. Przekroczenie średniej jest traktowane jako występowanie negatywnego zjawiska rozwojowego dla danego podobszaru.

Warunkiem uznania danego obszaru za zdegradowany, jest występowanie na jego obszarze kryzysu w sferze społecznej oraz występowanie co najmniej jednego problemu w sferze pozaspołecznej. Do analizy przyjęto jedynie obszary porównawcze, na których zidentyfikowano największe natężenie problemów społecznych. Jednocześnie każdy z tych obszarów zanotował co najmniej jeden z problemów ze sfery pozaspołecznej, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Liczba czynników pozaspołecznych dla jednostek porównawczych w gminie Cisek

Jednostka porównawcza	Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej	Liczba zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych w sferze pozaspołecznej
Miejsce Odrzańskie	-8,7	7/14
Nieznaszyn	-0,8	4/14
Roszowicki Las	-1,7	9/14
Stebłów	-5,9	5/14

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe zestawienie czynników rozwojowych sfery pozaspołecznej przedstawione zostało w dwóch poniższych tabelach.

Tabela 15 Podsumowanie analizy obszarów - sfera pozaspoleczna(cz. I)

Obszar porównawczy		Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Ilość wyrobów/mieszkańca [kg/mieszkańca]	Średnie roczne stężenie PM2.5	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Dostępność punktów usług publicznych	Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem
Obszar 1	Błajejowice	44,6	-4,46	282,6	17,8	81,9%	4,5	0,28
Obszar 2	Cisek	30,6	-1,85	13,6	19,7	84,5%	4,6	1,12
Obszar 3	Dzielnica	21,5	-4,29	43,0	19,2	82,7%	4,3	1,63
Obszar 4	Kobylice	56,8	4,21	31,0	19,9	61,3%	2,1	0,60
Obszar 5	Landzmiery	44,1	1,92	11,1	19,8	84,9%	1,9	0,81
Obszar 6	Łany	27,1	0,00	144,9	18,6	79,1%	3,4	0,53
Obszar 7	Miejsce Odrzańskie	26,0	4,33	280,7	19,6	83,9%	4,3	0,75
Obszar 8	Nieznaszyn	34,9	0,00	219,6	18,7	78,4%	5,8	1,26
Obszar 9	Podlesie	27,0	5,41	8,6	19,6	77,3%	5,4	1,04
Obszar 10	Przewóz	32,9	0,00	76,6	19,3	77,1%	3,3	0,60
Obszar 11	Roszowice	55,8	10,15	27,4	19,1	88,9%	5,1	0,48
Obszar 12	Roszowicki Las	28,7	2,05	23,2	19,6	83,9%	2,0	0,27
Obszar 13	Stęblów	38,8	-4,31	66,1	19,1	78,0%	4,3	0,30
Obszar 14	Sukowice	19,8	0,00	60,0	19,3	91,3%	3,3	0,79
Gmina Cisek		34,6	0,57	71,0	19,3	80,6%	3,6	0,65

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Tabela 16 Podsumowanie analizy obszarów - sfera pozaspółeczna (cz. II)

Obszar porównawczy		Dostępność komunikacyjna	Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków na km ²	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Penetracja budynkowa internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	Liczba problemów o wysokim natężeniu
Obszar 1	Błajejowice	0,28	0,00	98,9%	0,28	100,0%	100,0%	10,2%	8
Obszar 2	Cisek	0,94	0,93	98,0%	0,19	100,0%	100,0%	57,1%	9
Obszar 3	Dzielnica	0,54	0,00	97,2%	0,00	100,0%	100,0%	92,0%	6
Obszar 4	Kobylice	0,40	8,42	98,8%	0,00	100,0%	100,0%	53,1%	5
Obszar 5	Landzmiery	1,01	3,83	99,0%	0,00	50,0%	100,0%	44,7%	4
Obszar 6	Łany	0,53	1,69	98,4%	0,32	100,0%	100,0%	32,8%	12
Obszar 7	Miejsce Odrzańskie	0,94	0,00	99,0%	0,75	100,0%	100,0%	0,0%	7
Obszar 8	Nieznaszyn	1,26	0,00	98,4%	0,00	100,0%	100,0%	74,3%	4
Obszar 9	Podlesie	0,35	0,00	98,9%	0,00	100,0%	100,0%	0,0%	5
Obszar 10	Przewóz	0,40	0,00	98,1%	0,20	100,0%	100,0%	0,0%	10
Obszar 11	Rosowice	0,79	5,08	99,3%	0,00	100,0%	100,0%	47,9%	2
Obszar 12	Roszowski Las	0,68	0,00	99,1%	0,14	100,0%	100,0%	1,1%	9
Obszar 13	Stęblów	0,30	0,00	99,2%	0,30	100,0%	100,0%	84,2%	5
Obszar 14	Sukowice	0,99	0,00	99,4%	0,00	0,0%	100,0%	79,2%	5
Gmina Cisek		0,66	1,72	98,8%	0,18	90,9%	100,0%	40,2%	-

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

5.1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Rewitalizacja jest procesem, który poprzez kompleksowe działania (społeczne i pozaspołeczne) ma na celu wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego. Działania te obejmują przede wszystkim kwestie społeczne, ale również gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Dodatkowo rewitalizacja zakłada wykorzystanie potencjałów oraz wewnętrznych (specyficznych) uwarunkowań, którymi charakteryzuje się jednostka wskazana do podjęcia działań naprawczych. Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego następuje poprzez realizację zintegrowanych działań na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni oraz gospodarki. Aby można było realizować zaplanowane działania, istotne jest właściwe zdefiniowanie obszaru zdegradowanego, a później obszaru rewitalizacji, czemu posłużyła szczegółowa diagnoza delimitacyjna (wraz z analizą porównawczą wskaźników) w każdej ze sfer ważnych z punktu widzenia jakości życia mieszkańców.

Zgodnie z art. 10 pkt 1 Ustawy o rewitalizacji **obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji**. Dodatkowo zgodnie z art. 10 pkt 2 **obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic**.

Na podstawie przeprowadzonej analizy, dla gminy Cisek jako obszar zdegradowany, w którym koncentrują się negatywne zjawiska zarówno społeczne, jak i gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne, wyznaczono teren, w obręb którego wchodzi następujące podobszary:

- Miejsce Odrzańskie,
- Nieznaszyn,
- Roszowicki Las,
- Steblów.

W gminie Cisek obszar zdegradowany składa się z 4 podobszarów. Łączna powierzchnia obszaru zdegradowanego w Gminie Cisek wynosi 21,72 km², co stanowi 30,6% powierzchni, i jest zamieszkały przez 1 123 mieszkańców, co stanowi 21,4% ogólnej populacji w gminie.

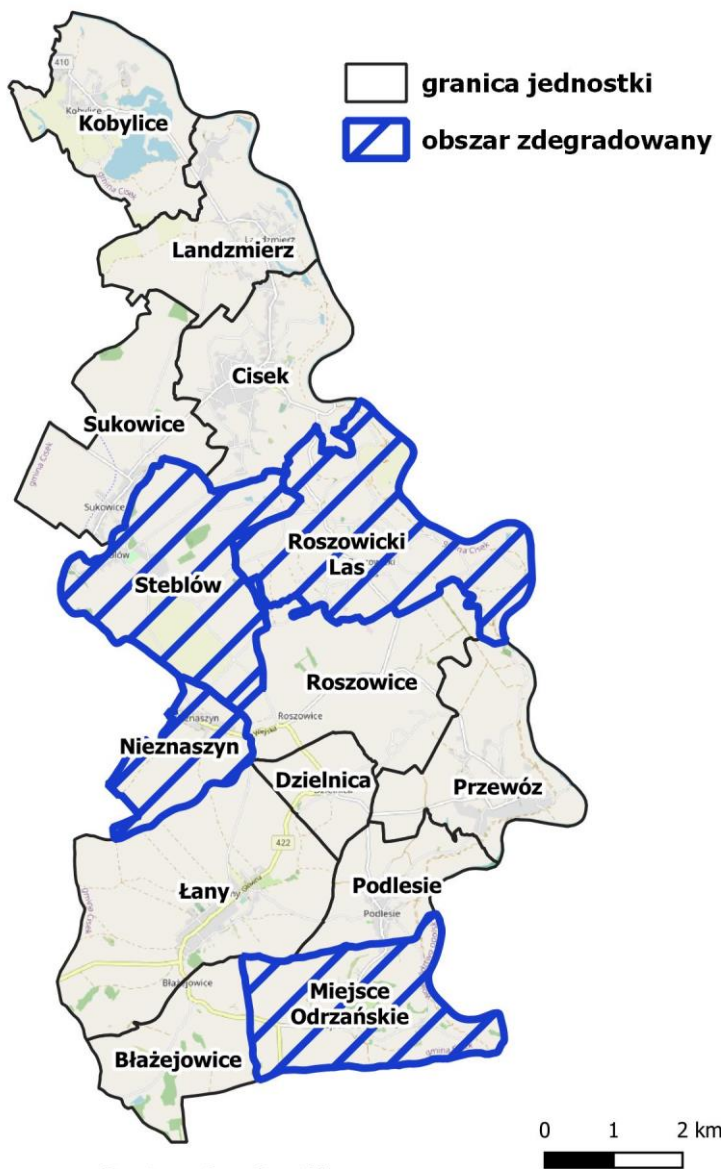
Tabela 17 Podobszary zdegradowane – powierzchnia i ludność

Tabela 18 Podobszary zdegradowane w Gminie Cisek – zestawienie powierzchni i ludności

Obszar zdegradowany			Udział powierzchni i ludności obszaru zdegradowanego w ogólnej powierzchni i ludności Gminy Cisek	
Obszar porównawczy	Powierzchnia [km ²]	Ludność [os]	Powierzchnia [km ²]	Ludność [os]
Miejsce Odrzańskie	5,33	231	30,6%	21,4%
Nieznaszyn	2,39	172		
Roszowski Las	7,32	488		
Stebłów	6,68	232		
Suma – obszar zdegradowany	21,72	1 123		

Źródło: opracowanie własne

Grafika 2 Obszar zdegradowany w gminie Cisek

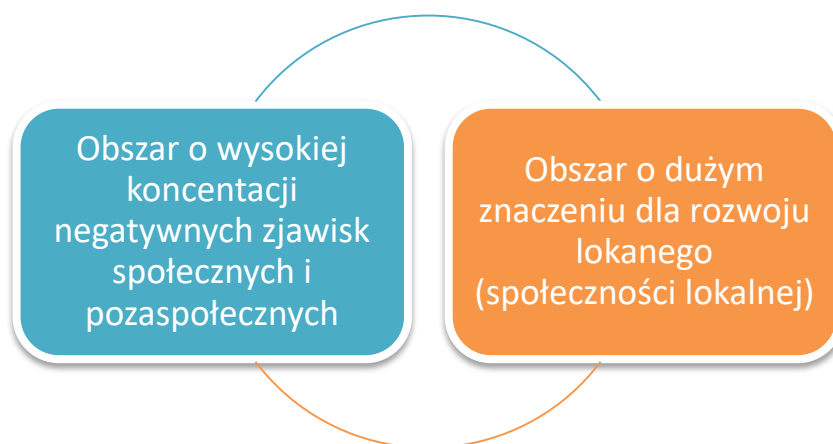
Źródło: opracowanie własne

We wskazanych sześciu podobszarach koncentrują się negatywne zjawiska społeczne oraz istnieje możliwość nasilenia tych zjawisk, a co gorsza dalsze rozprzestrzenienie na teren całej gminy. Wartość syntetycznego wskaźnika degradacji w obszarze społecznym była we wskazanych podobszarach najwyższa spośród wszystkich czternastu, które zostały wyodrębnione do analiz. Wskazuje to na konieczność podjęcia skutecznej interwencji rewitalizacyjnej zarówno w wymiarze społecznym, jak i infrastrukturalnym. Na wskazanych podobszarach konieczne należy wprowadzić zmiany, poprawiające komfort życia mieszkańców tych obszarów.

5.2. Wyznaczenie podobszarów rewitalizacji

Zgodnie z art. 10 pkt. 1. Ustawy o rewitalizacji **obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji**. Dodatkowo zgodnie z art. 10 pkt. 2 **obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic**.

Rysunek 4 Warunki konieczne do wyznaczenia obszaru do rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

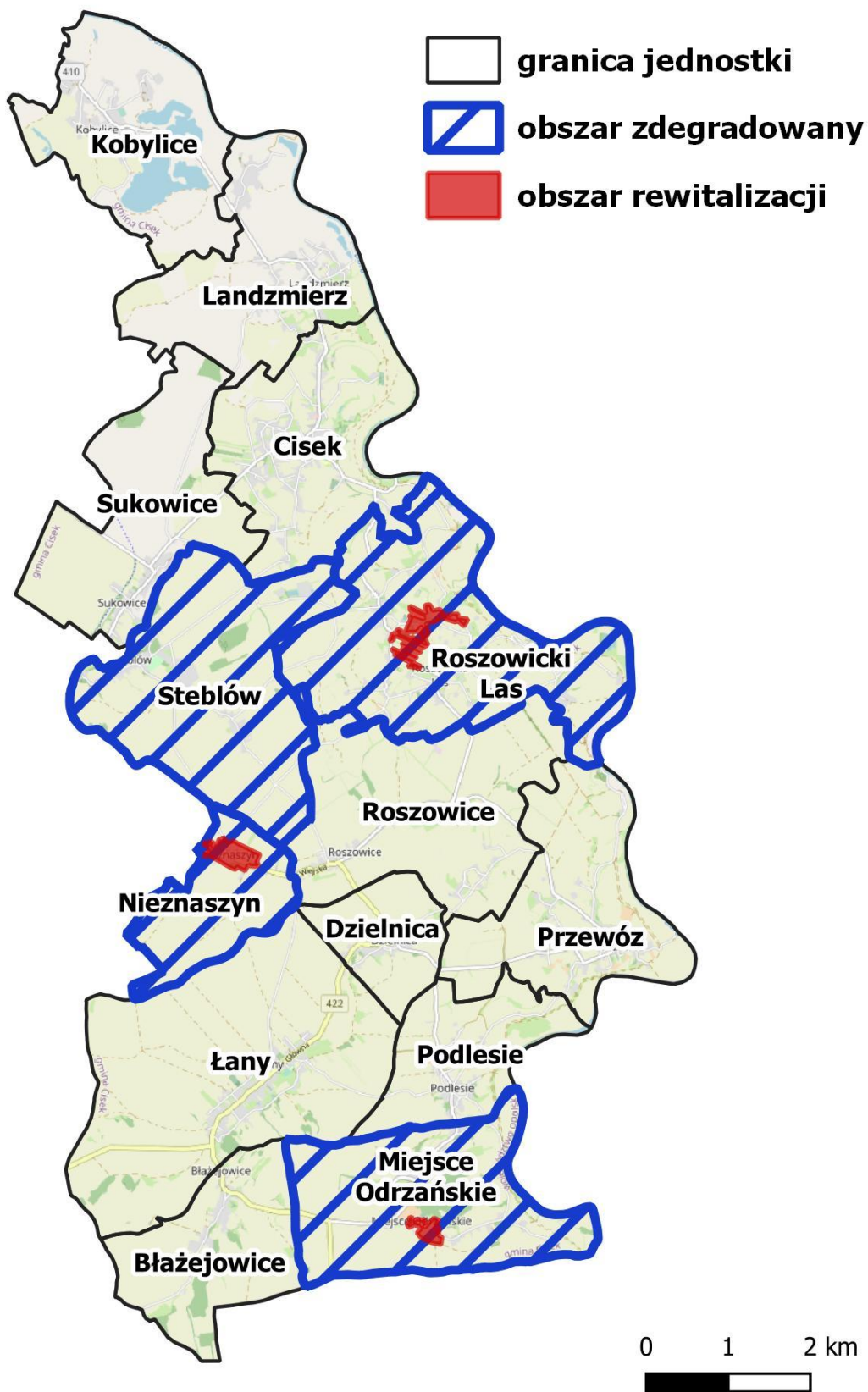
Podobszary zdegradowane w gminie Cisek to miejsca cechujące się szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk społecznych oraz pozaspołecznych. Warunkiem zakwalifikowania danego obszaru do rewitalizacji wymagane jest spełnienie kryterium relewantności (znaczenia) w odniesieniu do potencjalnego przyszłego rozwoju gminy. **Na tym etapie prac do obszaru rewitalizacji nie włączono podobszaru zdegradowanego Steblów**. Dalsze prace diagnostyczne oraz konsultacje wykazały brak obiektów czy też przestrzeni, których zagospodarowanie mogłoby mieć kluczowe znaczenie dla rozwoju

gminy. Kiedy mówimy o obszarze o dużym znaczeniu dla rozwoju lokalnego, mamy na myśli teren, który ma potencjał przyczyniania się do rozwoju społeczności na różnych płaszczyznach, takich jak gospodarka, kultura, czy infrastruktura. Obszar taki powinien być kluczowy zarówno dla lokalnej społeczności, jak i całej gminy ze względu na różne czynniki, takie jak historia, dziedzictwo kulturowe, unikalne zasoby naturalne czy strategiczne położenie. Pozostałe trzy podobszary zdegradowane (Miejsce Odrzańskie, Nieznaszyn, Roszowicki Las) stanowią tereny ważne z punktu widzenia funkcjonowania i dalszego rozwoju gminy. Ponadto charakteryzuje je wysoka gęstość zaludnienia, i intensywność zabudowy co sprawia, że ma istotne przełożenie na możliwość pobudzenia rozwoju gminy Cisek. Wysoki stopień oddziaływania wskazanych podobszarów na pozostałe części gminy pozwala na zapewnienie wysokiej efektywności działań rewitalizacyjnych. Z uwagi na fakt, że łącznie podobszary zdegradowane przekraczają obligatoryjne wskaźniki powierzchniowe oraz ludnościowe dokonano jako **obszar rewitalizacji wybrano te, które mają największe znaczenie z punktu widzenia rozwoju lokalnego.** Co więcej przy wyodrębnianiu z obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji usunięto tereny niezabudowane, o charakterze rolnym, a skupiono się na obszarach zamieszkałych i zurbanizowanych. Finalnie obszar rewitalizacji w Gminie Cisek składa się z trzech podobszarów rewitalizacji:

- Podobszar rewitalizacji – Miejsce Odrzańskie,
- Podobszar rewitalizacji – Nieznaszyn,
- Podobszar rewitalizacji – Roszowicki Las.

Poniżej przedstawiono podobszary zdegradowane oraz podobszary rewitalizacji na mapie Gminy Cisek.

Grafika 3 Mapa poglądowa podobszarów zdegradowanych i podobszarów rewitalizacji w gminie Cisek

podkład mapowy: © autorzy OpenStreetMap

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie o powierzchni 7,4 ha stanowi 0,1% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 68 osób, co stanowi 1,3% populacji gminy.

Diagnoza pozwala wskazać, że na tym podobszarze ze szczególnym natężeniem występują problemy demograficzne (depopulacja), bezrobocie oraz wyższa liczba osób korzystających z pomocy społecznej (w tym osoby z niepełnosprawnościami). W podobszarze tym występują także problemy w sferach gospodarczej, środowiskowej oraz technicznej.

Tabela 19 Obszar wskazany do rewitalizacji - zdiagnozowane problemy w sferze społecznej i pozaspołecznej podobszaru Miejsce Odrzańskie

Podobszar rewitalizacji	Zdiagnozowane problemy w sferze społecznej	Zdiagnozowane problemy w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej
Miejsce Odrzańskie	<ul style="list-style-type: none"> • ujemny przyrost naturalny, • zjawisko depopulacji (ujemna wartość salda migracji na 1000 mieszkańców), • wyższy niż dla gminy odsetek osób bezrobotnych, • wysoki odsetek osób niepełnosprawnych, • wysoka liczba zdarzeń drogowych – niższy poziom bezpieczeństwa publicznego, • niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom aktywności gospodarczej (niższy niż dla gminy odsetek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych), • największa w gminie masa szkodliwego azbestu na nieruchomościach, • wysokie stężenie zanieczyszczeń powietrza, • wysoki odsetek gospodarstw domowych, których źródłem ciepła są kotły na paliwo stałe, • niski poziom dostępności opieki zdrowotnej, • wysokie koszty utrzymania obiektów zabytkowych przekraczających możliwości gminy, • brak dostępności do sieci internetowej.

Źródło: opracowanie własne

Grafika 4 Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie – mapa poglądowa

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn o powierzchni 15,6 ha stanowi 0,2% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 152 osób, co stanowi 2,9% populacji gminy.

Diagnoza pozwala wskazać, że na tym podobszarze ze szczególnym natężeniem występują problemy demograficzne (depopulacja), bezrobocie oraz wyższa liczba osób korzystających z pomocy społecznej. W podobszarze tym występują także bariery rozwojowe występujące w sferach środowiskowej oraz technicznej.

Tabela 20 Obszar wskazany do rewitalizacji - zdiagnozowane problemy w sferze społecznej i pozaspołecznej w podobszarze Nieznaszyn

Podobszar rewitalizacji	Zdiagnozowane problemy w sferze społecznej	Zdiagnozowane problemy w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzennie-funkcjonalnej i technicznej
Nieznaszyn	<ul style="list-style-type: none"> • ujemny przyrost naturalny, • zjawisko depopulacji (ujemna wartość salda migracji na 1000 mieszkańców), • wyższy niż dla gminy odsetek osób bezrobotnych, • wysoki odsetek mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • największa w gminie masa szkodliwego azbestu na nieruchomościach • niski poziom dostępności opieki zdrowotnej, • niższy niż w gminie udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogólnej sołectwa.

Źródło: opracowanie własne

Grafika 5 Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn – mapa poglądowa

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Roszowski Las o powierzchni 17,3 ha stanowi 0,2% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 121 osób, co stanowi 2,3% populacji gminy.

Diagnoza pozwala wskazać, że na tym podobszarze ze szczególnym natężeniem występują problemy demograficzne (depopulacja), bezrobocie, niskie bezpieczeństwo oraz wyższa liczba osób korzystających z pomocy społecznej (w tym osoby z niepełnosprawnościami). W podobszarze tym występują także problemy w sferach gospodarczej, środowiskowej oraz technicznej.

Tabela 21 Obszar wskazany do rewitalizacji - zdiagnozowane problemy w sferze społecznej i pozaspołecznej w podobszarze rewitalizacji Roszowski Las

Obszar	Zdiagnozowane problemy w sferze społecznej	Zdiagnozowane problemy w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej
Roszowski Las	<ul style="list-style-type: none"> • ujemny przyrost naturalny, • zjawisko depopulacji (ujemna wartość salda migracji na 1000 mieszkańców), • wyższy niż dla gminy wskaźnik obciążenia demograficznego, • wyższy niż dla gminy odsetek osób bezrobotnych, • niski poziom kapitału społecznego, • niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom aktywności gospodarczej (niższy niż dla gminy odsetek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych), • wysokie stężenie zanieczyszczeń powietrza, • wysoki odsetek gospodarstw domowych, których źródłem ciepła są kotły na paliwo stałe, • niski poziom dostępności do usług publicznych, • niska dostępność do terenów rekreacyjnych, • niski poziom dostępności opieki zdrowotnej, • niedostosowane obiekty dla osób z niepełnosprawnościami, • niska dostępność do sieci internetowej.

Źródło: opracowanie własne

Grafika 6 Podobszar rewitalizacji Roszowski Las – mapa poglądowa

Źródło: opracowanie własne

łącznie obszar rewitalizacji zajmują powierzchnię 40,3 ha, co stanowi 0,57% powierzchni gminy i zamieszkuje go 341 osób – 6,5% populacji gminy. Zatem spełnia on obligatoryjne ustawowe wymagania w zakresie powierzchni i liczby ludności.

Tabela 22 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych

Obszar	Ludność [os.]	% Ludności	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni
podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	68	1,3	7,4	0,1
podobszar rewitalizacji Nieznaszyn	152	2,9	15,6	0,2
podobszar rewitalizacji Roszowicki Las	121	2,3	17,3	0,2
obszar rewitalizacji	341	6,5	40,3	0,5
Gmina Cisek	5 236	100,0	7 108,0	100,0

Źródło: opracowanie własne

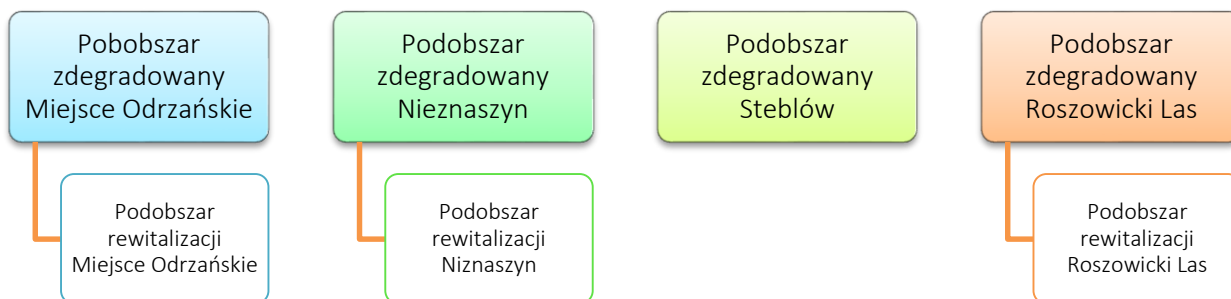
5.3 Metoda wyodrębnienia obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego

W ramach prac nad delimitacją wyznaczono obszar rewitalizacji złożony z trzech podobszarów. Kierowano się przy tym zapisami art. 10 ust. 1. Ustawy o rewitalizacji, który wskazuje, że obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Analiza delimitacyjna wykazała funkcjonowanie czterech ośrodków o szczególnym nasileniu problemów społecznych oraz tych natury środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Ostatecznym kryterium wyboru podobszarów rewitalizacji był fakt, aby był obszarem zamieszkałym, a jego znaczenie dla rozwoju miało charakter kluczowy, z punktu widzenia funkcjonowania społeczności lokalnej. Do rewitalizacji wybrano obszar, który mogą przyczynić się w największym stopniu do uzyskania efektu synergii, czyli pozytywnego wpływu na resztę gminy. Kluczowym czynnikiem była również konsolidacja problemów oraz przeszkód rozwojowych. Wybrany obszar rewitalizacji jest z jednej strony

najważniejszy z punktu widzenia przyszłego rozwoju gminy, jak i generujący największą liczbę problemów rozwojowych w sferze społecznej i pozaspołecznej.

Rysunek 5 Delimitacja w gminie Cisek – schemat wyłonienia podobszarów rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

6. Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji

Posiłkując się zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, a dokładnie art. 15 ust. 1, gminny program rewitalizacji zawiera szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz potencjałów występujących na terenie tego obszaru. Zadaniem diagnozy pogłębionej jest precyzyjne i szczegółowe zbadanie przyczyn negatywnych zjawisk występujących na wybranych podobszarach rewitalizacji, ich lokalizacji i istniejących między nimi powiązań - głównie w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, technicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej). Oprócz dogłębnego zbadania negatywnych zjawisk (i ich źródeł), przeanalizowano lokalne potencjały, występujące na wyodrębnionych podobszarach rewitalizacji, które można wykorzystać, aby zminimalizować lub zlikwidować zdiagnozowane, negatywne zjawiska.

Przeprowadzenie szczegółowej diagnozy stanowi kluczowy element procesu rewitalizacji, umożliwiając skoncentrowane działania i alokację zasobów na obszary najbardziej potrzebujące interwencji. Działa to również na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnych oraz poprawy warunków życia mieszkańców.

Na podstawie przeprowadzonej analizy delimitacyjnej, i wykonanych w jej ramach analiz i konsultacji społecznych, w Gminie Cisek wyznaczone zostały trzy podobszary rewitalizacji. Są to:

- Podobszar rewitalizacji – Miejsce Odrzańskie,
- Podobszar rewitalizacji – Nieznaszyn,
- Podobszar rewitalizacji – Roszowski Las.

Rysunek 6 Schemat logiczny szczegółowej analizy podobszarów rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Na wyżej wymienionych podobszarach zdiagnozowano największą koncentrację negatywnych zjawisk społecznych i pozaspółecznych w gminie. Wybrane podobszary rewitalizacji w Gminie Cisek zostały zatwierdzone Uchwałą nr LV/307/2023 Rady Gminy Cisek z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Cisek.

Przy opracowaniu analizy pogłębionej obszaru rewitalizacji wykorzystano następujące źródła informacji:

1. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Cisek (tzw. diagnoza delimitacyjna),
2. Wyniki analizy badania ankietowego przeprowadzonego od dnia 15.05.2023 r. do dnia 07.06.2023 r.),
3. Wywiady pogłębione przeprowadzone w dniu 5 września 2023 roku z przedstawicielami Urzędu Gminy w Cisku,
4. Spacer studyjny po podobszarach rewitalizacji przeprowadzony w dniu 5 września 2023 roku, zrealizowany przez wykonawcę,
5. Dokumenty, opracowania strategiczne Gminy Cisek; opracowania statystyczne, prasa lokalna, rozmowy z mieszkańcami.

Obszary gminy, które wskazano w procesie delimitacji jako obszary zdegradowane, w obrębie których wyznaczono podobszary rewitalizacji, to jednostki zachowujące swoją specyfikę i charakter ze względu na uwarunkowania natury administracyjnej oraz funkcjonalnej (łatwy dojazd oraz funkcjonujące obiekty użyteczności publicznej). Poniżej w kolejnych podrozdziałach przeprowadzona została analiza pogłębiona dla każdego z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji w gminie Cisek. Opracowanie

zawiera zdiagnozowane problemy rozwojowe, wraz z przyczynami ich powstawania oraz występujące potencjały rozwojowe.

6.1 Analiza szczegółowa podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie

Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie położony jest w południowej części gminy Cisek. Kluczowym czynnikiem decydującym o możliwościach rozwojowych tego podobszaru jest jego peryferyjne położenie względem miejscowości Cisek (siedziba Urzędu Gminy Cisek). Ważnym czynnikiem w zakresie dostępu do rynku usług społecznych i komercyjnych jest bliskość (ciążenie) do województwa śląskiego (miasto Racibórz oraz Kuźnia Raciborska). Miejsce Odrzańskie charakteryzuje uporządkowany układ przestrzenny. Dominuje zabudowa, głównie mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa gospodarcza (gospodarka rolna) oraz występują obiekty użyteczności publicznej i przedsiębiorstwa. Osią komunikacyjną podobszaru rewitalizacji jest droga gminna ul. Odrzańska.

W przeprowadzonym procesie delimitacji podobszar rewitalizacji został zmniejszony w stosunku do powierzchni podobszaru zdegradowanego (z 533,3 do 7,4ha). Na podobszarze rewitalizacji pozostawiono tereny zamieszkałe, zabudowane oraz te przeznaczone jako miejsca dla działań społecznych w ramach rewitalizacji. W wyniku zawężenia podobszaru zdegradowanego nastąpiła również zmiana (zmniejszenie) liczby mieszkańców (z 231 do 68). Wytyczony podobszar rewitalizacji obejmuje teren, o największym znaczeniu dla potencjalnego rozwoju, wykorzystania występujących potencjałów do pobudzenia aktywności społecznej i gospodarczej.

Rysunek 7 Układ przestrzenny podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie zajmuje powierzchnię 7,4 ha stanowi 0,1% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 68 osób, co stanowi 1,3% populacji gminy Cisek. Przeprowadzona analiza w aspekcie społecznym podobszaru rewitalizacji wykazała występowanie znacznych problemów, które mają decydujący wpływ na odczuwalne obniżenie jakości życia mieszkańców w tej części gminy. Diagnoza delimitacyjna wykazała występowanie problemów społecznych związanych głównie z demografią, migracją, bezrobociem, bezpieczeństwem oraz niskim udziałem mieszkańców w życiu społecznym (publicznym).

Tabela 23 Zestawienie wskaźników dotyczących migracji dla podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie

Obszar	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne OR
Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	-29,4	-29,4	64,3%
Gmina Cisek	-7,6	-5,5	64,7%

Źródło: opracowanie własne

Jednym z poważniejszych problemów na podobszarze rewitalizacji są negatywne tendencje w sferze demograficznej. Na podobszarze rewitalizacji Miejsce Odrzańskie notuje się niski przyrost naturalny. Wskaźnik przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wynosi minus 29,4 przy średniej dla całej gminy Cisek wynoszącej minus 7,6. Przyczyną tego stanu rzeczy jest starzenie się społeczeństwa, niska dzietność, czy brak atrakcyjnych miejsc pracy. Należy wspomnieć również o niekorzystanym saldzie migracji. Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie notuje w tym zakresie bardzo niekorzystany wskaźnik. Otóż saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wynosi minus 29,4 przy średniej gminnej wynoszącej minus 5,5. Świadczy to o niskiej atrakcyjności tego podobszaru jako miejsca zamieszkania, zwłaszcza dla młodych osób.

Tabela 24 Zestawienie wskaźników dotyczących bezrobocia oraz bezpieczeństwa dla podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie

Obszar	Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców
Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	55,8	14,7	17,3
Gmina Cisek	28,6	7,4	6,3

Źródło: opracowanie własne

W Strategii Rozwoju Gminy Cisek na lata 2016 – 2025 w analizie SWOT znajdujemy zapisy o poważnych barierach rozwojowych gminy w zakresie rozwoju rynku pracy. Należą do nich niska atrakcyjność inwestycyjna, brak miejsc pracy oraz relatywnie słabe warunki dla rozwoju gospodarczego zwłaszcza w zakresie produkcji i usług. Sytuacja ta znajduje swój szczególny wyraz na podobszarze rewitalizacji

Miejsce Odrzańskie. Wskaźnik liczby bezrobotnych na 1 000 mieszkańców wynosi 55,8 i jest zdecydowanie wyższy niż średnia dla gminy, wynosząca 28,6. Przy tej okazji należy również wysokie natężenie problemu długotrwałego bezrobocia mieszkańców tego podobszaru.

Peryferyjna lokalizacja podobszaru rewitalizacji i niska jakość infrastruktury drogowej przyczynia się do obniżenia standardów bezpieczeństwa w ruchu drogowym na tym podobszarze. Z uwagi na generowany przez Miejsce Odrzańskie ruch (częściowo tranzytowy), notuje się podwyższone wskaźniki w zakresie bezpieczeństwa drogowego (dotyczy to liczby zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców: wskaźnik 17,3 przy średniej gminnej 6,2). Wpływa to na obniżenie jakości życia mieszkańców.

Tabela 25 Zestawienie wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców dla podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie

Obszar	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	14,7
Gmina Cisek	34,6

Źródło: opracowanie własne

Niekorzystne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości świadczące o marginalizacji tego podobszaru znajdują potwierdzenie we wskaźniku przedsiębiorczości, czyli liczby podmiotów gospodarczych w relacji do liczby mieszkańców. Jest on bardzo niekorzystny, bo wynosi 14,7 przy średniej dla gminy Cisek wynoszącej 34,6. Ponadto wskaźnik ten jest najniższy wśród trzech podobszarów rewitalizacji w gminie Cisek. Aby przełamać niekorzystną tendencję należy przede wszystkim skoncentrować działania inwestycyjne, podnoszące jakość infrastruktury oraz podejmować wszechstronne działania aktywizujące społeczność lokalną na polu przedsiębiorczości (szkolenia, warsztaty umiejętności zawodowych, zarządzanie firmą).

Tabela 26 Zestawienie wskaźników dotyczących pomocy społecznej dla podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie

Obszar	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1 000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1 000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców
Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	44,1	58,8	14,7
Gmina Cisek	19,7	31,1	2,7

Źródło: opracowanie własne

Szczególne obciążenie problemem bezrobocia ma przełożenie również na zapotrzebowanie na wsparcie z pomocy społecznej dla mieszkańców tego podobszaru. Statystyki pokazują zdecydowanie niekorzystne tendencje w tym zakresie. Wskaźnik liczby klientów pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców jest bardzo wysoki i wynosi 44,1 (przy średniej dla gminy wynoszącej 19,7). Sytuacja

ta wymaga pilnej interwencji w zakresie dedykowanych programów czy projektów skierowanych na aktywizację społeczno – zawodową mieszkańców. Sytuacja ta dotyczy w szczególności osób z niepełnosprawnościami, które borykają się z problemami wykluczenia społecznego, ubóstwa i marginalizacji.

Diagnoza jasno określa, iż w sołectwie Miejsce Odrzańskie, a dokładnie w wyznaczonym obszarze istnieje pilna potrzeba przeprowadzenia rewitalizacji. Z uwagi, iż obszar ten znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Aby przeciwdziałać postępującej degradacji, istnieje potrzeba przeprowadzenia rewitalizacji poprzez zagospodarowanie istniejących obiektów użyteczności publicznej. Na podobszarze rewitalizacji brakuje miejsc (warunków) do prowadzenia działań społecznych. Brakuje dobrze wyposażonego, dostępnego, profesjonalnego miejsca skupienia lokalnego. Brak tego typu obiektu przyczynia się do braku inicjatyw społecznych (integracyjnych), obniża jakość życia, tworzy barierę dla rozwijania więzi społecznych.

Z uwagi na duży deficyt nowoczesnej infrastruktury społecznej realną propozycją jest dalsze zagospodarowanie istniejących obiektów. Jednym z takich obiektów jest budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Miejscu Odrzańskim. Zagospodarowanie tego obiektu pozwoliłoby na zwiększenie atrakcyjność obszaru, co może wpłynąć na zwolnienie tempa negatywnej migracji. Nowoczesne miejsce integracji społecznej poprawi nastroje mieszkańców, będzie wyrazem troski o mieszkańców, co zwiększy poziom spójności społecznej podobszaru. Centrum stworzy również warunki do powstawania organizacji pozarządowych lub wzrostu aktywności tych istniejących, co spowoduje zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. W nowoczesnej bazie będą odbywać się przedsięwzięcia edukacyjne zwiększające poziom bezpieczeństwa publicznego (którego poziom jest niski). Działania edukacyjne będą również przeprowadzane również w sferze szeroko rozumianej ekologii, co przyczyni się między innymi do zmniejszenia ilości niebezpiecznego azbestu tak licznie występującego jeszcze na terenie podobszaru. Podobszar rewitalizacji to teren z jednym z najwyższych poziomu stężenia pyłów PM w skali gminy, dlatego nowoczesne centrum powinno dać przykład ekologicznego podejścia do budownictwa stosując między innymi nie emisyjne źródło ciepła.

27 Drzewo problemów zidentyfikowanych na podobszarze rewitalizacji Miejsce Odrzańskie

Przyczyny występowania problemów społecznych	Przyczyny występowania problemów pozaspółecznych
<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjność, odległość od centrum gminy (bariery komunikacyjne). – Brak korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, tworzenia nowych miejsc pracy. – Migracje zarobkowe, niski przyrost demograficzny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak środków finansowych gminy na rewitalizację obiektów parkowych, oświatowych, sportowych. – Wyzwania inwestycyjne w zakresie infrastruktury społecznej, na które brakuje środków budżetowych. – Rosnące koszty realizacji inwestycji gminnych.

<ul style="list-style-type: none"> – Transformacja ustrojowa, dziedziczenie biedy, obszary koncentracji osób bezrobotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak terenów pozostających własnością gminy – bariera w realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych przez gminę.
Zdiagnozowane problemy społeczne	Zdiagnozowane problemy pozaspołeczne
<ul style="list-style-type: none"> – Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. – Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. – Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. – Niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. – Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Obiekty publiczne niedostosowane do potrzeb społecznych. – Obiekty zabytkowe, niszczące, częściowe niedostosowane do pełnienia funkcji społecznych i gospodarczych. – Obiekty publiczne niedostosowane do świadczenia usług publicznych. – Pustostany budowlane, – Zła jakość infrastruktury drogowej (niska dostępność komunikacyjna).
Skutki występowania problemów społecznych	Skutki występowania problemów pozaspołecznych
<ul style="list-style-type: none"> – Marginalizacja grup społecznych (bezrobocie), narastające problemy społeczne. – Degradacja społeczna i ekonomiczna miejscowości. – Spadek liczby mieszkańców. – Brak nowych mieszkańców, inwestycji. 	<ul style="list-style-type: none"> – Dalsza migracja miejscowości, spadek atrakcyjności osiedleńczej podobszaru. – Narastające problemy wynikające z wykluczenia społecznego części mieszkańców. – Stagnacja w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Źródło: opracowanie własne

6.1.1 Analiza potencjałów podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie

Na podobszarze rewitalizacji Miejsce Odrzańskie występują znaczne potencjały (zasoby), które mogą usprawnić bądź wręcz umożliwić planowany proces rewitalizacji. Poniżej zaprezentowano zestawienie potencjałów dla tego podobszaru rewitalizacji. Wykorzystanie tych potencjałów znacznie ułatwi zaplanowany proces rewitalizacji. Poniżej zaprezentowano występujące potencjały w podziale na sferę społeczno - gospodarczą, środowiskową, przestrzenno - funkcjonalną i techniczną.

Rysunek 8 Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie

Sfera społeczna i gospodarcza
<ul style="list-style-type: none"> – Aktywnie działająca jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Miejscu Odrzańskim. – Żywy czynnik religijny, pielęgnowane obrzędy oraz aktywnie działające grupy społeczne. – Prężnie działająca jednostka OSP Miejsce Odrzańskie oraz świetlica wiejska.. – Udokumentowana historia miejscowości, tradycje przekazywane z pokolenia na pokolenie (święta, odpusty, pielgrzymki, obrzędy, gwara). – Funkcjonowanie organizacji pozarządowych sprzyjających aktywizacji mieszkańców.

- Zasoby ludzkie (pracownicy, współpracownicy, animatorzy, pasjonaci, grupy nieformalne, zespoły instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych).
- Tradycje rolnicze, silna kultura lokalna, przywiązanie mieszkańców do miejsca zamieszkania.
- Przywiązanie i pielęgnowanie porządku w przestrzeni publicznej (jako oddolna inicjatywa mieszkańców).
- Bogate dziedzictwo kultury niematerialnej, np. procesja ku czci św. Urbana po terenach pól uprawnych, procesja Bożego Ciała, Odpust, dożynki, lokalne potrawy (kluski, rolady, świątłof kapusta, siomionka, mołczka, wodzionka, kołocz).
- Lokalizacja na obszarze funkcjonowania Lokalnej Grupa Działania Euro-Country.

Sfera środowiskowa

- Występowanie zagospodarowanych terenów zielonych, bardzo dobrze wkomponowanych w układ zabudowy (tereny zielone), zabytkowy park.
- Pomniki przyrody, będące świadectwem bogatego dziedzictwa przyrodniczego.
- Walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi rekreacji.
- Obiekty użyteczności publicznej stale poddawane procesowi termomodernizacji.
- Spokój, cisza, warunki dla rekreacji.
- Wysoko rozwinięte (wydajne) rolnictwo oparte o wysoką klasę bonitacyjną gleb.
- Sąsiedztwo rzeki Odry, z którą mieszkańcy wiążą wielkie nadzieje w zakresie rozwoju wsi poprzez rozwój turystyki i agroturystyki.

Sfera techniczna oraz przestrzenno-funkcjonalna

- Bogate dziedzictwo kulturowe - zabytki wpisane w rejestr Narodowego Instytutu Dziedzictwa, do których należą m.in: drewniany kościół cmentarny, filialny pw. Świętej Trójcy z 1770 r. (wypisany z księgi rejestru), cmentarz parafialny (z XVIII-XIX w.), mauzoleum rodziny Reibnitz (z połowy XIX w.) oraz park pałacowy (z XVIII-XIX w.).
- Układ zabudowy folwarku (bez pałacu, który zburzono w 1945 roku) z obszernym parkiem pałacowym, założonym w XVIII/XIX wieku na skarpie terenu, schodzącej do doliny Odry.
- Kościół Świętej Trójcy – rzymskokatolicki kościół filialny należący do parafii św. Jerzego w Sławikowie, wzniesiona w 1770 roku przez cieślę Henryka Henschla.
- Zagospodarowanie przestrzenne, układ architektoniczny, funkcjonalność.
- Zagospodarowane domostwa, wysoka estetyka domostw.

Źródło: opracowanie własne

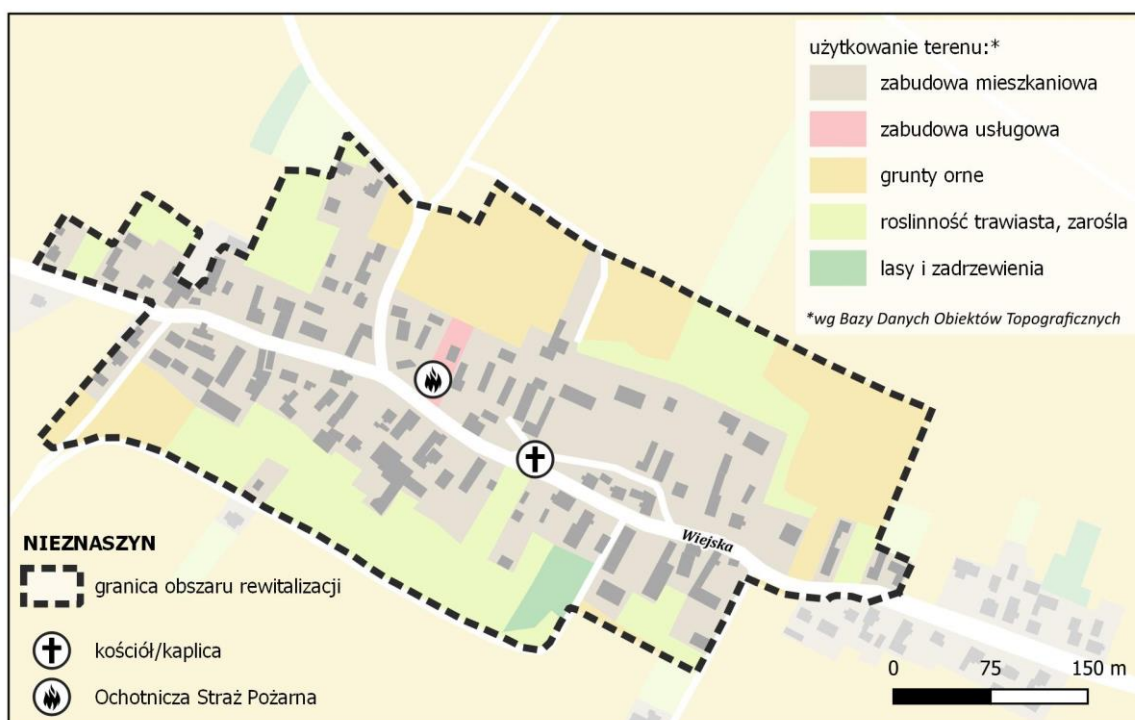
6.2 Analiza szczegółowa podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn

Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn położony jest w centralnej części gminy Cisek. Kluczowym czynnikiem decydującym o możliwościach rozwojowych tego podobszaru jest jego peryferyjne położenie względem miejscowości Cisek (siedziba Urzędu Gminy Cisek). Ważnym czynnikiem w zakresie dostępu do rynku usług społecznych i komercyjnych jest bliskość (ciążenie) do województwa śląskiego (miasto Racibórz oraz Kuźnia Raciborska) oraz miasta Kędzierzyn – Koźle. Nieznaszyn charakteryzuje uporządkowany układ przestrzenny (wzdłuż ulicy). Dominuje zabudowa, głównie mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa gospodarcza (gospodarka rolna) oraz występują obiekty użyteczności publicznej oraz przedsiębiorstwa. Osią komunikacyjną podobszaru rewitalizacji jest droga wojewódzka nr 427 ul. Wiejska. W miejscowości Nieznaszyn zlokalizowany jest kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa z 1986 roku, Wiejski Dom Kultury, sklep spożywczy oraz jednostka Ochotniczej Straży

Pożarnej. W dniu 9 października 2006 roku Rada Gminy Cisek przyjęła uchwałę nr XLV/222/2006 w sprawie ustalenia dodatkowej nazwy miejscowości Nieznaszyn w języku niemieckiej mniejszości narodowej, tj. Niesnaschin. Oficjalnie źródła wspominają o Nieznaszynie w roku 1376, o Roszowicach w 1531 r. O bliższej przeszłości mówią np. kapliczki i krzyże, głównie z XIX i XX w. Jedna kapliczka upamiętnia miejsce karania chłopów za nieodrabianie pańszczyzny, inna – miejsce śmierci 14-letniej dziewczynki.

W przeprowadzonym procesie delimitacji podobszar rewitalizacji został zmniejszony w stosunku do powierzchni podobszaru zdegradowanego (z 238,7 do 15,6 ha). Na podobszarze rewitalizacji pozostawiono tereny zamieszkałe, zabudowane oraz te przeznaczone jako miejsca dla działań społecznych w ramach rewitalizacji. W wyniku zawężenia podobszaru zdegradowanego nastąpiła również zmiana (zmniejszenie) liczby mieszkańców (z 172 do 152). Wytyczony podobszar rewitalizacji obejmuje teren o największym znaczeniu dla potencjalnego rozwoju, wykorzystania występujących potencjałów do pobudzenia aktywności społecznej i gospodarczej.

Rysunek 9 Układ przestrzenny podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn zajmuje powierzchnię 15,6 ha, co stanowi 0,2% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 152 osoby, co stanowi 2,9% populacji gminy Cisek. Przeprowadzona analiza w aspekcie społecznym podobszaru rewitalizacji wykazała występowanie znacznych problemów, które mają decydujący wpływ na odczuwalne obniżenie jakości życia mieszkańców w tej części gminy. Diagnoza delimitacyjna wykazała występowanie problemów

społecznych związanych głównie z demografią, migracją, bezrobociem oraz relatywnie wysokim stopniem korzystania z pomocy społecznej.

Tabela 28 Zestawienie wskaźników dotyczących migracji dla podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn

Obszar	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne OR
Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn	- 19,7	-6,6	64,5%
Gmina Cisek	-7,6	-5,5	64,7%

Źródło: opracowanie własne

Jednym z poważniejszych problemów na podobszarze rewitalizacji Nieznaszyn jest bardzo niski przyrost naturalny. Wskaźnik przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wynosi minus 19,7 i jest zdecydowanie wyższy od średniej gminnej. Sytuacja ta jest bardzo poważna z punktu widzenia potencjalnych możliwości rozwojowych. Przyczyną tego stanu rzeczy jest starzenie się społeczeństwa, niska dzietność, brak mieszkań czy atrakcyjnych miejsc pracy. Nie bez znaczenia jest są również migracje. Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn notuje w tym zakresie bardzo niekorzystany wskaźnik. Otóż saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wynosi minus 6,6 przy średniej gminnej wynoszącej minus 5,5. Świadczy to o niskiej atrakcyjności tego podobszaru jako miejsca zamieszkania, zwłaszcza dla młodych osób. Podobszar ten wymaga radykalnych działań na rzecz odwrócenia tej tendencji.

Tabela 29 Zestawienie wskaźników dotyczących pomocy społecznej oraz bezrobocia dla podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn

Obszar	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1 000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców
Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn	46,1	32,9	32,9
Gmina Cisek	19,7	28,6	7,4

Źródło: opracowanie własne

Problemy w zakresie demografii, idą w parze z bardzo niekorzystnymi danymi w zakresie bezrobocia oraz intensywności korzystania z pomocy społecznej mieszkańców podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn. Widoczny jest bardzo wysoki wskaźnik liczby klientów pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Wynosi on 46,1 i jest zdecydowanie wyższy od średniej gminnej 19,7. Jedną z głównych przyczyn sięgania po pomoc samorządowych służb pomocy społecznej jest bezrobocie, a zwłaszcza te długotrwale. Na podobszarze notuje się bardzo wysoki wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Wynosi on 32,9 i jest nie tylko wyższy od średniej gminnej, ale również najwyższy spośród trzech obszarów rewitalizacji. Długotrwale bezrobocie generuje szereg problemów społecznych, które mają wpływ zarówno na jednostki, jak i społeczeństwo jako całość. Należy do nich zwłaszcza ubóstwo i nierówności społeczne, zły stan zdrowia psychicznego, złe

warunki zdrowotne czy też wzrost przestępczości. W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cisek znaleźć możemy informację, że bezrobocie jest uznawane przez mieszkańców Gminy Cisek za najpoważniejszy problem społeczny w skali całej gminy.

Diagnoza podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn wykazała wysoki poziom marginalizacji społecznej jego mieszkańców. Aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w sferze społecznej, należy w najwyższym stopniu zadbać o nowoczesną infrastrukturę społeczną, przeznaczoną dla działań edukacyjnych, integracyjnych oraz kulturotwórczych. Kluczowym wydaje się danie możliwości dla wszechstronnych działań liderów lokalnych oraz organizacji społecznych. Na uwagę zasługuje tu przede wszystkim Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Nieznaszyn - Nasz Nieznaszyn, które aktywnie brało udział w pracach nad programem rewitalizacji zgłaszając propozycje działań społecznych oraz infrastrukturalnych, które w zamyśle mają ożywić miejscowości a zarazem podobszar rewitalizacji.

Na uwagę zasługuje również duża aktywność Ochotniczej Straży Pożarnej w Nieznaszynie, która jest jednym z ważniejszych animatorów życia społecznego na tym podobszarze.

Sołectwo Nieznaszyn posiada długą i udokumentowaną historię. Jedną z nich, a dotyczącą zbiornika przeciwpożarowego z lat 30. XX w. Dzięki niemu wieś niegdyś cieszyła się własnym otwartym basenem. Zasilaną go woda z wypływającego tu źródła, z którym wiąże się legenda. Rewitalizacja tego miejsca jest idealnym przedsięwzięciem mogącym uwolnić energię mieszkańców i przyczynić się do jej rozwoju.

30 Drzewo problemów zidentyfikowanych na podobszarze rewitalizacji Nieznaszyn

Przyczyny występowania problemów społecznych	Przyczyny występowania problemów pozaspółecznych
<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjność, odległość od centrum gminy (bariery komunikacyjne). – Brak korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, tworzenia nowych, atrakcyjnych miejsc pracy. – Migracje zarobkowe, niski przyrost demograficzny, stagnacja społeczna. – Transformacja ustrojowa, dziedziczenie biedy, obszary koncentracji osób bezrobotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak środków finansowych gminy na rewitalizację obiektów parkowych, oświatowych, sportowych. – Wyzwania inwestycyjne w zakresie infrastruktury społecznej, na które brakuje środków budżetowych. – Rosnące koszty realizacji inwestycji gminnych. – Brak terenów pozostających własnością gminy – bariera w realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych przez gminę.
Zdiagnozowane problemy społeczne	Zdiagnozowane problemy pozaspółeczne
<ul style="list-style-type: none"> – Zjawisko bezrobocia, a zwłaszcza długotrwałego bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. – Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. – Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak dobrze wyposażonych stref, miejsc dla prowadzenia działań społecznych (np. plac zabaw). – Obiekty publiczne niedostosowane do potrzeb społecznych. – Obiekty publiczne niedostosowane do świadczenia usług publicznych. – Zły stan dróg gminnych i powiatowych, – Pustostany budowlane.

<ul style="list-style-type: none"> – Bardzo niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak kanalizacji sanitarnej, zanieczyszczenia z kotłowni opalanych węglem (w czasie sezonu grzewczego)
Skutki występowania problemów społecznych	Skutki występowania problemów pozaspółecznych
<ul style="list-style-type: none"> – Marginalizacja grup społecznych (bezrobocie), narastające problemy społeczne. – Degradacja społeczna i ekonomiczna miejscowości. – Spadek liczby mieszkańców. – Brak nowych mieszkańców, inwestycji. – Stygmatyzacja miejsca. 	<ul style="list-style-type: none"> – Dalsza migracja miejscowości, spadek atrakcyjności osiedleńczej podobszaru. – Narastające problemy wynikające z wykluczenia społecznego części mieszkańców. – Stagnacja w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. – Zmniejszenie komfortu życia mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

6.2.1 Analiza potencjałów podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn

Na podobszarze rewitalizacji Nieznaszyn występują znaczne potencjały (zasoby), które mogą usprawnić bądź wręcz umożliwić planowany proces rewitalizacji. Poniżej zaprezentowano zestawienie potencjałów dla tego podobszaru rewitalizacji. Wykorzystanie tych potencjałów znacznie ułatwi zaplanowany proces rewitalizacji. Poniżej zaprezentowano występujące potencjały w podziale na sferę: społeczno - gospodarczą, środowiskową, przestrzenno - funkcjonalną i techniczną.

Rysunek 10 Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn

Sfera społeczna i gospodarcza
<ul style="list-style-type: none"> – Udział miejscowości w Opolskim Programie Odnowy Wsi. – Udokumentowana historia miejscowości, datowana na 1376 rok, tradycje przekazywane z pokolenia a pokolenie, zachowana ciągłość kulturowa. – Funkcjonowanie organizacji pozarządowych sprzyjających aktywizacji mieszkańców, w tym Ochotnicza Straż Pożarna w Nieznaszynie oraz Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Nieznaszyn – Nasz Nieznaszyn. – Żywy i pielęgnowany czynnik religii i tradycji. – Lokalizacja na obszarze funkcjonowania Lokalnej Grupa Działania Euro-Country. – Dostęp do rynku pracy miasta Gliwice, Rybnik oraz Kędzierzyn-Koźle. – Bogata historia, tradycje, przywiązanie mieszkańców do miejsca zamieszkania. – Zasoby ludzkie (pracownicy, współpracownicy, animatorzy, pasjonaci, grupy nieformalne, zespoły instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych). – Żywy czynnik religijny, pielęgnowane obrzędy oraz aktywnie działające grupy społeczne .. – Relatywnie wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego. – Duża liczba mieszkańców skłonnych do współpracy w różnych organizacjach.
Sfera środowiskowa
<ul style="list-style-type: none"> – Sąsiedztwo kompleksu leśnego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. – Walory dla rozwoju agroturystyki oraz twórczości lokalnych artystów. – Walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi rekreacji. – Obiekty użyteczności publicznej stale poddawane procesowi termomodernizacji .
Sfera techniczna oraz przestrzenno-funkcjonalna
<ul style="list-style-type: none"> – Bogate dziedzictwo kulturowe. – Uporządkowany układ zabudowy.

- Rzymskokatolicka Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Nieznaszynie, Ochotnicza Straż Pożarna w Nieznaszynie.
- Zagospodarowane domostwa, wysoka estetyka domostw.

Źródło: opracowanie własne

6.3 Analiza szczegółowa podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las

Roszowicki Las położony jest w środkowo wschodniej części gminy Cisek nad rzeką Odrą i znajduje się w strefie bezpośredniego oddziaływania miasta Kędzierzyn - Koźle oraz miast pobliskiego województwa śląskiego. Przez miejscowość przebiega droga powiatowa, stanowiąca główny szlak komunikacyjny łączący miasto z południową częścią Gminy Cisek. Wieś Roszowicki Las jest jedną z najmłodszych miejscowości w gminie Cisek. Udokumentowane przekazy pisane pochodzą z 1750 r.

Roszowicki Las charakteryzuje uporządkowany, acz rozporoszony układ przestrzenny (wzdłuż dróg gminnych). Dominuje zabudowa, głównie mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa gospodarcza (gospodarka rolna) oraz występują obiekty użyteczności publicznej oraz przedsiębiorstwa. Ośią komunikacyjną podobszaru rewitalizacji jest droga gminna ul. Jana Kochanowskiego. Najważniejszym zabytkiem na podobszarze rewitalizacji jest Kościół parafialny pw. św. Antoniego Padewskiego. Jest to neoromańska świątynia wybudowana w latach 1912-1914. Na podobszarze prowadzi działalność Szkoła Podstawowa oraz Ochotnicza Straż Pożarna.

Rysunek 11 Układ przestrzenny podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las

Źródło: opracowanie własne

W przeprowadzonym procesie delimitacji podobszar rewitalizacji został zmniejszony w stosunku do powierzchni podobszaru zdegradowanego (z 732,3 do 17,3 ha). Na podobszarze rewitalizacji pozostawiono tereny zamieszkałe, zabudowane oraz te przeznaczone jako miejsca dla działań społecznych w ramach rewitalizacji. W wyniku zawężenia podobszaru zdegradowanego nastąpiła również zmiana (zmniejszenie) liczby mieszkańców (z 488 do 121). Wytyczony podobszar rewitalizacji obejmuje teren, o największym znaczeniu dla potencjalnego rozwoju, wykorzystania występujących potencjałów do pobudzenia aktywności społecznej i gospodarczej.

Podobszar rewitalizacji Roszowicki Las zajmuje powierzchnię 17,3 ha, co stanowi 0,2% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 121 osób co stanowi 2,3% populacji gminy Cisek. Przeprowadzona analiza w aspekcie społecznym podobszaru rewitalizacji wykazała występowanie znacznych problemów, które mają decydujący wpływ na odczuwalne obniżenie jakości życia mieszkańców w tej części gminy. Diagnoza delimitacyjna wykazała występowanie problemów społecznych związanych głównie z demografią, migracją, bezrobociem, niskim poziomem kapitału społecznego.

Tabela 31 Zestawienie wskaźników dotyczących migracji dla podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las

Obszar	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne
Podobszar rewitalizacji Roszowicki Las	- 16,5	- 24,8	69,4%
Gmina Cisek	-7,6	-5,5	64,7%

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Roszowicki Las w sposób szczególny dotknięty jest problemami natury demograficznej. Wskaźniki obrazujące stan i perspektywy w zakresie liczebności mieszkańców są bardzo niekorzystne. Dotyczy to zwłaszcza wskaźnika dotyczącego obciążenia demograficznego (liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do tych w wieku produkcyjnym). Dla tego podobszaru rewitalizacji wynosi on 69,4% i jest wyższy od średniej gminnej wynoszącej 64,7%. Podobnie niekorzystnie sytuacja przedstawia się jeżeli chodzi o niski przyrost naturalny (minus 16,5 przy średniej gminnej minus 7,6) oraz bardzo niekorzystne saldo migracji (minus 24,8 w stosunku do średniej gminnej wynoszącej minus 5,5). Wyznaczony do rewitalizacji podobszar, jak i całej miejscowości Roszowicki Las grozi rosnąca marginalizacja, wykluczenie, spadek aktywności gospodarczej oraz społecznej mieszkańców. Malejąca liczba mieszkańców skutkuje zaniedbywaniem infrastruktury, takiej jak drogi, szkoły czy placówki zdrowia. Równocześnie wpływa na obniżenie jakości i dostępności usług publicznych. Podobszarowi rewitalizacji mogą pomóc działania obejmujące inwestycje w lokalną infrastrukturę, wspieranie przedsiębiorczości, promowanie edukacji, oraz tworzenie warunków do utrzymania i przyciągania nowych mieszkańców.

Tabela 32 Zestawienie wskaźników dotyczących pomocy społecznej oraz bezrobocia dla podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las

Obszar	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców
Podobszar rewitalizacji Roszowicki Las	8,3%	49,6	8,3
Gmina Cisek	4,7%	28,6	7,4

Źródło: opracowanie własne

Problemy w zakresie demografii, idą w parze z bardzo niekorzystnymi danymi dotyczącymi rynku pracy. Problem z tym związany należy do najpoważniejszych nie tylko w skali trzech podobszarów rewitalizacji, ale również w skali całej gminy. Na podobszarze rewitalizacji notuje się bardzo wysoki wskaźnik liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Wynosi on 49,6 i jest wyższy od średniej gminnej, wynoszącej 28,6. Problem ten dotyczy również osób długotrwale bezrobotnych zamieszkujących ten podobszar.

Poza zdiagnozowanymi problemami społecznym podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las jest znaczny deficyt w zakresie dostępności usług społecznych opieki nad dzieckiem. Dotyka on zwłaszcza rodziny, których matka wyraża zamiar powrotu na rynek pracy. Podobszar charakteryzują znaczne niedobory w zakresie infrastruktury społecznej. Brakuje przedszkola, żłobka oraz ośrodka zdrowia. W prosty sposób naraża to mieszkańców na wykluczenie i jest głównym czynnikiem generującym problemy natury społecznej. Aby przeciwdziałać społecznym i gospodarczym skutkom deficytów w dostępności usług społecznych istotne jest rozwijanie infrastruktury przedszkolnej na wsiach, tworzenie programów wspierających rodziców oraz promowanie inwestycji w edukację przedszkolną jako istotny element rozwoju społeczności wiejskich. Związany z tym jest również niski dostęp do terenów rekreacyjnych dla mieszkańców. Jest to element bardzo mocny podkreślany przez mieszkańców **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.** podobszaru rewitalizacji. Na uwagę zasługuje fakt, że podobszar rewitalizacji dysponuje możliwością zaadaptowania części pomieszczeń szkoły podstawowej na cele społeczne, co wydaje się najbardziej optymalną możliwością rozwojową dla tego miejsca i jego mieszkańców.

33 Drzewo problemów zidentyfikowanych na podobszarze rewitalizacji Roszowicki Las

Przyczyny występowania problemów społecznych	Przyczyny występowania problemów pozaspółecznych
<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjność, odległość od centrum gminy (bariery komunikacyjne). – Brak korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, tworzenia nowych, atrakcyjnych miejsc pracy. – Migracje zarobkowe, niski przyrost demograficzny, stagnacja społeczna. – Transformacja ustrojowa, dziedziczenie biedy, obszary koncentracji osób bezrobotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak środków finansowych gminy na rewitalizację obiektów parkowych, oświatowych, sportowych. – Wyzwania inwestycyjne w zakresie infrastruktury społecznej, na które brakuje środków budżetowych. – Rosnące koszty realizacji inwestycji gminnych. – Brak terenów pozostających własnością gminy – bariera w realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych przez gminę.
Zdiagnozowane problemy społeczne	Zdiagnozowane problemy pozaspółeczne
<ul style="list-style-type: none"> – Zjawisko bezrobocia, a zwłaszcza długotrwałego bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. – Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. – Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. – Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niska wartość kulturowa układu przestrzennego (mała liczba obiektów zabytkowych). – Brak placówek edukacyjnych dla dzieci (przedszkole). – Brak dobrze wyposażonych stref, miejsc dla prowadzenia działań społecznych. – Obiekty publiczne niedostosowane do świadczenia usług publicznych. – Pustostany budowlane. – Niska dostępność komunikacyjna.
Skutki występowania problemów społecznych	Skutki występowania problemów pozaspółecznych

– Marginalizacja grup społecznych (bezrobocie), narastające problemy społeczne. – Degradacja społeczna i ekonomiczna miejscowości. – Spadek liczby mieszkańców. – Brak nowych mieszkańców, inwestycji. – Stygmatyzacja miejsca.	– Dalsza migracja miejscowości, spadek atrakcyjności osiedleńczej podobszaru. – Narastające problemy wynikające z wykluczenia społecznego części mieszkańców. – Stagnacja w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Źródło: opracowanie własne

6.3.1 Analiza potencjałów podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las

Na podobszarze rewitalizacji Roszowicki Las występują znaczne potencjały (zasoby), które mogą usprawnić bądź wręcz umożliwić planowany proces rewitalizacji. Poniżej zaprezentowano zestawienie potencjałów dla tego podobszaru rewitalizacji. Wykorzystanie tych potencjałów znacznie ułatwi zaplanowany proces rewitalizacji. Poniżej zaprezentowano występujące potencjały w podziale na sferę: społeczno - gospodarczą, środowiskową, przestrzenno - funkcjonalną i techniczną.

Rysunek 12 Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las

Sfera społeczna i gospodarcza
<ul style="list-style-type: none"> – Udział miejscowości w Opolskim Programie Odnowy Wsi. – Bogate dziedzictwo kultury niematerialnej (mowa śląska, kuchnia śląska, produkty lokalne). – Funkcjonowanie organizacji pozarządowych sprzyjających aktywizacji mieszkańców, w tym Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Roszowickim Lesie. – Udokumentowana historia miejscowości, datowana na 1750 rok, tradycje przekazywane z pokolenia a pokolenie, zachowana ciągłość kulturowa. – Żywy i pielęgnowany czynnik religii i tradycji. – Lokalizacja na obszarze funkcjonowania Lokalnej Grupa Działania Euro-Country. – Dostęp do rynku pracy miasta Gliwice, Rybnik oraz Kędzierzyn-Koźle. – Bogata historia, tradycje, przywiązanie mieszkańców do miejsca zamieszkania. – Zasoby ludzkie (pracownicy, współpracownicy, animatorzy, pasjonaci, grupy nieformalne, zespoły instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych). – Żywy czynnik religijny, pielęgnowane obrzędy oraz aktywnie działające grupy społeczne. – Relatywnie wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego. – Duża liczba mieszkańców skłonnych do współpracy w różnych organizacjach. – Stałe imprezy kulturalno – rekreacyjne promujące miejscowość Roszowicki Las. – Orkiestra dęta, zespół wokalny - instrumentalny „BIEDRONKI”. – Kulturowanie tradycji: dożynki, odpusty, św. Floriana, procesje św. Urbana, pielgrzymki do sanktuariów.
Sfera środowiskowa
<ul style="list-style-type: none"> – Sąsiedztwo rzeki Odry, z którą związane są oczekiwania w zakresie rozwoju turystyki (agroturystyki). – Sąsiedztwo kompleksu leśnego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. – Walory dla rozwoju agroturystyki oraz twórczości lokalnych artystów. – Walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi rekreacji. – Obiekty użyteczności publicznej stale poddawane procesowi termomodernizacji. – Wody powierzchniowe; rzeka Odra, Potok Dzielnicza.
Sfera techniczna oraz przestrzenno-funkcjonalna

- Kościół parafialny pw. św. Antoniego Padewskiego, wraz z otoczeniem.
- Obiekty publiczne: OSP Roszowicki Las, Dom Strażaka.
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Roszowickim Lesie podejmująca wiele działań o charakterze wychowawczym, aktywizacyjnym oraz charytatywnym.
- Uporządkowany układ zabudowy.
- Zagospodarowane domostwa, wysoka estetyka domostw.

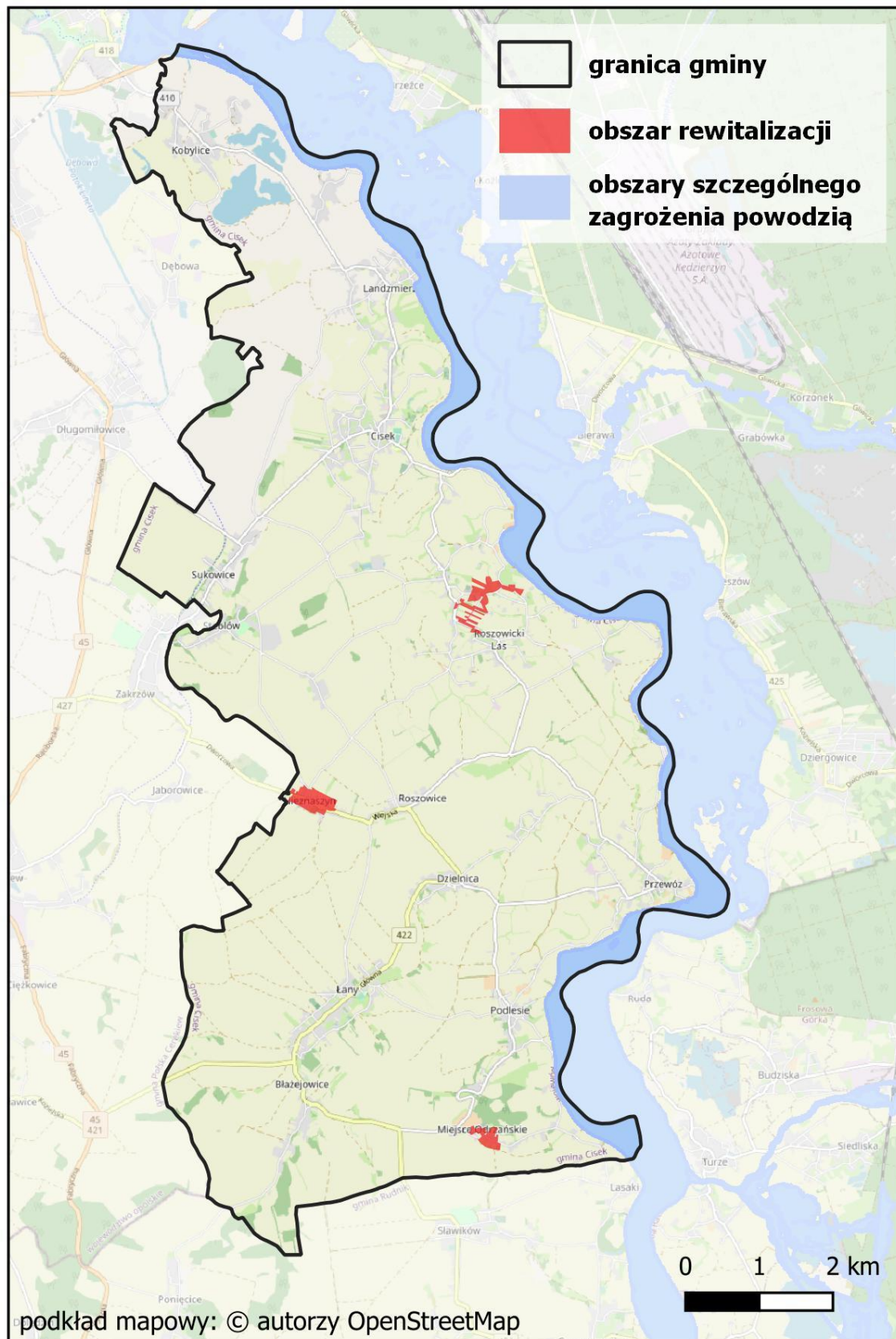
Źródło: opracowanie własne

6.4 Podobszary rewitalizacji – tereny zalewowe

Gmina Cisek jest położona w południowo-wschodniej części województwa opolskiego w lewobrzeżnej części zlewni rzeki Odry (bezpośrednio przylega do niej na odcinku 26 km). Obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują obecnie jedynie pomiędzy linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym rzeki Odry. Ryzyko zagrożenia powodzią dotyczy sytuacji uszkodzenia wału. Obecnie wybudowany wał ciągły na całej długości nadodrzańskiej granicy gminy Cisek, który ochrania tereny sołectw: Kobylice, Landzmerz, Cisek, Roszowicki Las, Przewóz, Podlesie i Miejsce Odrzańskie. Na terenie Gminy na podstawie map zagrożenia powodziowego wyznaczono obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie, średnie i wynosi 0,2%, średnie wynoszące 1% oraz wysokie wynoszące 10%. Wyznaczone podobszary rewitalizacji

Mimo, że przez Gminę Cisek przepływa rzeka Odra, co generuje potencjalne zagrożenie powodziowe, to wyznaczone podobszary rewitalizacji nie są położone na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Poniżej zamieszczona jest grafika pokazująca podobszary rewitalizacji względem obszarów zagrożenia powodziowego.

Grafika 7 Mapa zagrożenia powodziowego w Gminie Cisek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoportal.pl

6.5 Problemy społeczne i infrastrukturalne obszaru rewitalizacji – podsumowanie

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego opracowania analiza pogłębiona poszczególnych podobszarów rewitalizacji wykazała poważne problemy, które w pełni uzasadniają konieczność podjęcia działań naprawczych zarówno w sferze społecznej, jak i pozaspołecznej (zwłaszcza gospodarczej i infrastrukturalnej).

Podejmowane w trakcie prac nad GPR konsultacje społeczne dotyczące np. projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji pokazały, że podobszary rewitalizacji wymagają pilnej interwencji w zakresie działań na rzecz aktywnej integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Znaczna grupa osób na podobszarach rewitalizacji nie jest w stanie uzyskać samodzielności życiowej lub społecznej. Widoczny jest pogłębiający się proces ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego opracowania pogłębiona analiza podobszarów rewitalizacji wykazała występujące istotne problemy, które przesądzają o konieczności podjęcia działań naprawczych. Problemy występują zarówno w sferze społecznej, jak i infrastrukturalnej. Główne problemy podobszarów rewitalizacji ogniskują się wokół niezagospodarowanych przestrzeni publicznych oraz problemów społecznych związanych z rynkiem pracy, funkcjonowaniem osób / rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, niską aktywnością społeczną oraz bezpieczeństwem. Te wszystkie problemy rozwojowe mają duży wpływ na najpoważniejsze zjawisko jakim jest depopulacja i marginalizacja społeczności lokalnych podobszarów rewitalizacji. Na uwagę zasługuje fakt społecznego oczekiwania na zmianę. Mieszkańcy oczekują wyraźnej poprawy w zakresie dostępności infrastruktury społecznej, terenów rekreacyjnych oraz bogatszej oferty programowej instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych. Najpoważniejszym sprzymierzeńcem dla potencjalnych działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna, zintegrowana, odpowiadająca na wyzwania oraz angażująca się w przedsięwzięcia służące społeczności lokalnej. Jednakże o powodzeniu procesu rewitalizacji decydować będzie aspekt organizacyjny i finansowy dla wszelkich działań na rzecz przezwyciężenia problemów społecznych.

Sumując, na obszarze rewitalizacji diagnozuje się następujące problemy w sferze społecznej i pozaspołecznej:

1. Niska efektywność energetyczna budynków komunalnych,
2. Występowanie budynków niewykorzystywanych na cele społeczne czy komercyjne,
3. Niewykorzystany potencjał w zakresie przedsiębiorczości,
4. Niski poziom udziału mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym,
5. Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
6. Niski poziom bezpieczeństwa publicznego,

7. Niefunkcyjny układ komunikacyjny (w tym rowerowy),
8. Występowanie obszarów zabudowanych o dużym nasileniu problemów infrastrukturalnych i środowiskowych,
9. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych,
10. Niszczące obiekty publiczne wymagające działań naprawczych.

Poniżej w formie tabelarycznej zestawiono zidentyfikowane problemy wraz z przypisanym im symbolem – PS jako problem społeczny oraz PI jako problem infrastrukturalny.

Tabela 34 Schemat problemowy GPR Gminy Cisek na lata 2023-2030

Symbol	Zdiagnozowane problemy społeczne	Symbol	Zdiagnozowane problemy pozaspoleczne
PS 1	Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców.	PI 1	Brak funkcjonalnych obiektów publicznych dostosowanych do oczekiwań społecznych.
PS 2	Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.	PI 2	Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych.
PS 3	Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców.	PI 3	Brak pełnego dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do standardów ekologicznych.
PS 4	Niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	PI 4	Niewykorzystany potencjał rozwojowy wynikający z bogatego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
PS 5	Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy.	PI 5	Występowanie obszarów zabudowanych o dużym nasileniu problemów infrastrukturalnych i środowiskowych.

Źródło: opracowanie własne

7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Podstawą założeń planistycznych Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 jest wizja, która z jednej strony jest odpowiedzią na problemy przedstawione w diagnozie delimitacyjnej, natomiast z drugiej jest swoistym rodzajem obrazu gminy jaki mieszkańcy oraz samorząd lokalny chcieliby widzieć po przeprowadzeniu rewitalizacji. Podstawę do sformułowania wizji obszaru rewitalizacji w stanowią następujące elementy:

- analiza danych zastanych, pozyskanych z dokumentów źródłowych, jak i danych z instytucji samorządowych, powiatowych, wojewódzkich i rządowych,
- dedykowana analiza uwarunkowań, wyzwań, potencjałów i potrzeb poszczególnych podobszarów rewitalizacji,
- analiza ekspercka poparta badaniem społecznym wśród mieszkańców Gminy Cisek,

- szeroka informacja odnośnie potrzeb i problemów pochodząca od pracowników samorządowych (wywiady pogłębione),
- opinie mieszkańców (interesariuszy) uzyskane podczas realizowanych działań partycypacyjnych, potwierdzające trafności przedstawionych wniosków oraz realności potrzeb w zakresie rewitalizacji,
- wyniki naboru propozycji projektowych, określających zakres, charakter oczekiwań i potrzeb interesariuszy procesu rewitalizacji.

Wizja obszaru rewitalizacji została zdefiniowana nie tylko w odniesieniu do całego obszaru rewitalizacji, ale również w odniesieniu do poszczególnych podobszarów, ze względu na ich „autonomię” oraz specyficzne walory architektoniczno – przyrodnicze.

Grafika 8 Wizja rozwoju podobszarów rewitalizacji w gminie Cisek

Wizja obszaru rewitalizacji Gminy Cisek
<p>Gmina Cisek w wyniku podjętych działań rewitalizacyjnych zniwelowała problemy społeczne i infrastrukturalne podobszarów uznanych za zdegradowane i poddane planowej rewitalizacji. Przekłada się to na stabilny i zrównoważony rozwój całej gminy, w zwłaszcza poprawę wskaźników demograficznych.</p> <p>Tereny rekreacyjne i obszary zabudowane zyskały nową funkcję, są miejscem do komfortowego zamieszkania, spędzania wolnego czasu, miejscem wielu działań społecznych, skierowanych do różnych grup społecznych. Widoczna jest większa aktywność instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w działania prospołeczne.</p> <p>Podjęta rewitalizacja przełożyła się na większe możliwości działań i aktywności mieszkańców.</p>
Wizja podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie
<p>Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie to miejsce udanej rewitalizacji polegającej na znacznej poprawie dostępności nowoczesnych obiektów i przestrzeni publicznych i stworzenia miejsc integracji, wypoczynku i rekreacji. Mieszkańcy odczuwają wyraźną poprawę jakości życia. Wizytówką jest aktywność społeczna i obywatelska. Poddane rewitalizacji obiekty są prawdziwą wizytówką gminy, symbolem korzystnej zmiany, która jest wynikiem podjętych działań inwestycyjnych i społecznych.</p>
Wizja podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn
<p>Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn to miejsce udanej rewitalizacji polegającej na utworzeniu nowego miejsca integracji, wypoczynku i rekreacji. Mieszkańcy odczuwają wyraźną poprawę jakości życia. Wizytówką jest aktywność społeczna i obywatelska. Aktywnie działają organizacja pozarządowe prowadzące liczne projekty, a mieszkańcy angażują się w życie społeczno – kulturalne miejscowości.</p>
Wizja podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las
<p>Podobszar rewitalizacji Roszowicki Las to miejsce udanej rewitalizacji, a obiekt szkoły podstawowej zyskał nową funkcję w zakresie opieki na dziećmi. Roszowicki Las to tętniące życiem, estetyczne i funkcjonalne miejsce aktywności mieszkańców i spędzania wolnego czasu – wizytówka gminy. To miejsce aktywnej działalności organizacji pozarządowych.</p>

Źródło: opracowanie własne

8. Cele i kierunki działań w procesie rewitalizacji

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji wskazane w diagnozie delimitacyjnej podobszary rewitalizacji będą poddawane kompleksowemu procesowi rewitalizacji z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowano na stopień nasilenia problemów społecznych na danym podobszarze - głównie w zakresie marginalizacji i wykluczenia społecznego mieszkańców każdego z podobszarów.

Zamieszczone poniżej zapisy o charakterze postulatycznym (cele strategiczne i operacyjne i kierunki działań) wynikają z szczegółowej analizy problemowej zaprezentowanej w części diagnostycznej i stanowią odpowiedź na przedstawione niekorzystne zjawiska i procesy na podobszarach rewitalizacji. Wizja przedstawia oczekiwany obraz podobszarów rewitalizacji po realizacji zaplanowanych w nim zadań. Aby jego osiągnięcie było możliwe, kluczowe jest dokładne wyznaczenie celów rewitalizacji, które będą określały konkretne kierunki działań. Poniżej prezentowana jest zakładana logika interwencji w zakresie rewitalizacji w Gminie Cisek.

Grafika 9 Logika procesu rewitalizacji GPR Cisek

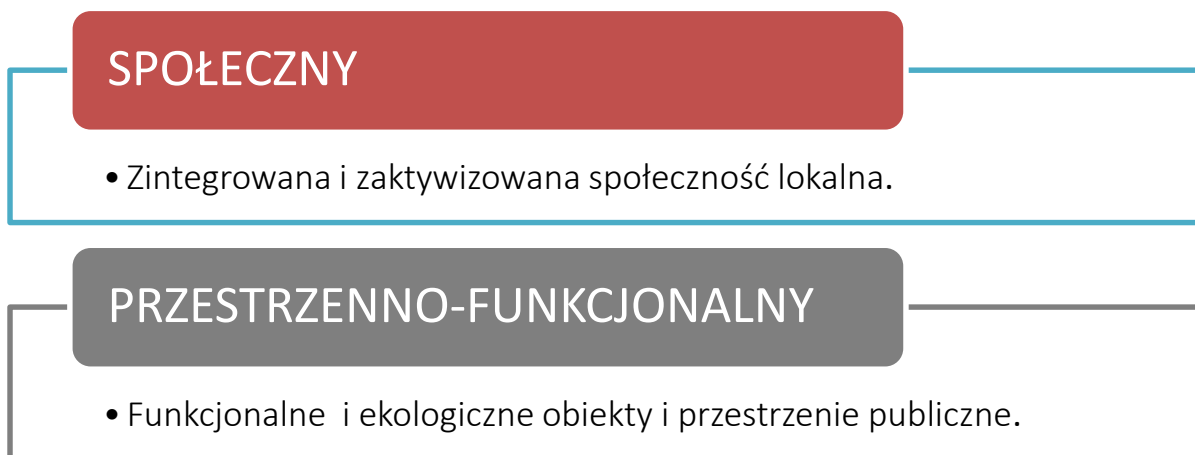
Źródło: opracowanie własne

Celem głównym rewitalizacji jest nadanie nowych funkcji miejscom, obiektom, przestrzeniom w Gminie Cisek oraz zniwelowanie problemów społecznych poprzez podjęcie skoordynowanych zabiegów aktywizacyjnych na rzecz społeczności lokalnej podobszarów rewitalizacji.

Cel główny rewitalizacji jest zorientowany na wyprowadzenie podobszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego, co w swej istocie ma przyczynić się do odnowy i ożywienia tych części gminy. Proces rewitalizacji będzie realizowany przy możliwym współudziale wszystkich interesariuszy czy partnerów procesu rewitalizacji, w tym przede wszystkim mieszkańców, organizacji pozarządowych, instytucji

publicznych oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Bardzo ważnym elementem planowanej rewitalizacji jest uwzględnienie specyfiki, zasobów i potencjałów występujących na obszarze rewitalizacji. Kluczowym elementem planistycznym, służącym realizacji celu głównego, jest układ celów strategicznych odnoszących się do trzech wymiarów (społecznego, przestrzenno - infrastrukturalnego oraz środowiskowego).

Grafika 10 Układ celów strategicznych dla Gminy Cisek

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań wskazują na sposób osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych w zakresie planowanych przedsięwzięć służących wychodzeniu z sytuacji kryzysowej poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy oraz identyfikowane potencjały. Skupiają się na celach i kierunkach działań rewitalizacji w obrębie trzech podsystemów. Logika interwencji rewitalizacyjnej dla poszczególnych podsystemów została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 35 Założenia interwencji rewitalizacyjnej GPR Gminy Cisek na lata 2023-2030

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
Zintegrowana i zaktzywizowana społeczność lokalna	<ul style="list-style-type: none"> CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzenie przedsiębiorczości. CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym. CO 1.4. Podniesie poziomu bezpieczeństwa publicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> KD.1.1. Realizacja programów aktywizacyjnych z zakresie rynku pracy. KD.1.2. Animacja spotkań mieszkańców, grup społecznych, wolontariuszy, grup wsparcia. KD.1.3. Realizacja działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. KD.1.4. Realizacja działań podnoszących poziom bezpieczeństwa publicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. PS 4. Niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. PS 5. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bogate dziedzictwo kultury niematerialnej. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych sprzyjających aktywizacji mieszkańców. Zasoby ludzkie (pracownicy, współpracownicy, animatorzy, pasjonaci, grupy nieformalne, zespoły) instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych. Duża liczba mieszkańców skłonnych do współpracy w różnych organizacjach. Duża liczba mieszkańców skłonnych do współpracy w różnych organizacjach. 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost liczby miejsc pracy, osób prowadzących działalność gospodarczą. Dostosowanie kwalifikacji mieszkańców do wymogów rynku pracy. Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wzrost liczby osób objętych wsparciem spośród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Zwiększenie ilości wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych. Nowe inicjatywy edukacyjne, kulturalne i sportowe. Większa liczba seniorów i osób z niepełnosprawnością uczestniczących w życiu społeczno-kulturalnym.
Funkcjonalne i ekologiczne obiekty i przestrzenie publiczne	<ul style="list-style-type: none"> CO.2.1. Podniesienie funkcjonalności przestrzeni publicznych. CO.2.2. Podniesienie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej. CO.2.3. Poprawa jakości infrastruktury kultury, rekreacji i sportu. CO. 2.4. Zapewnianie dostępności obiektów i przestrzeni publicznych osobom ze szczególnymi potrzebami. CO 2.5. Wysokie standardy ekologiczne. 	<ul style="list-style-type: none"> KD.2.2. Przebudowa i poprawa dostępności obiektów i przestrzeni użyteczności publicznej. KD.2.4. Modernizacja obiektów rekreacyjnych i kulturalnych, rekreacyjnych, edukacyjnych i sportowych. KD 3.3. Popularyzacja zrównoważonego korzystania ze środowiska naturalnego. KD.3.2. Inwestycje ograniczające niską emisję oraz rozwój OZE. 	<ul style="list-style-type: none"> PI 1. Brak funkcjonalnych obiektów publicznych dostosowanych do oczekiwań społecznych. PI 2. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych. PI 3. Brak pełnego dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do standardów ekologicznych. PI 4. Niewykorzystany potencjał rozwojowy wynikający z bogatego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. PI 5. Występowanie obszarów zabudowanych o dużym nasileniu problemów infrastrukturalnych i środowiskowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Walory dla rozwoju agroturystyki oraz twórczości lokalnych artystów. Walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi rekreacji. Obiekty użyteczności publicznej stale poddawane procesowi termomodernizacji. Bogate dziedzictwo kultury materialnej. Uporządkowany układ zabudowy. Przejrzyste zagospodarowanie przestrzenne. 	<ul style="list-style-type: none"> Osiągnięcie ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji. Poprawa wizerunku, estetyki, funkcjonalności przestrzeni publicznych. Wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania czasu wolnego wśród. mieszkańców obszaru rewitalizacji. Aktywne korzystanie z lokalnych miejsc, przestrzeni publicznych. Poprawa jakości i dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych. Wysoka jakość oferty kulturalnej i turystycznej. Poprawa jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców. Wzrost poczucia odpowiedzialności mieszkańców za stan środowiska naturalnego. Wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

9. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cisek zgłoszono w ramach przeprowadzonego otwartego naboru projektów (przedsięwzięć rozwojowych). Nabór trwał terminie od 17 sierpnia do 12 września 2023 roku. W trakcie naboru projektów rewitalizacyjnych zrealizowane zostało otwarte spotkanie warsztatowe w zakresie przygotowania projektów rewitalizacyjnych.

Spotkanie zostało przeprowadzone dnia 5 września 2023 roku w Urzędzie Gminy w Cisku. Spotkanie zostało poprzedzone oficjalnym zaproszeniem dla potencjalnych interesariuszy procesu rewitalizacji (głównie organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców) oraz ogólnie do mieszkańców gminy.

Podczas spotkania przedstawiono główne założenia opracowywanego programu rewitalizacji oraz istoty procesu rewitalizacji, możliwych zagrożeń i wyzwań, natomiast druga prezentacji formularza służącego do zgłaszania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, typów zadań możliwych do zgłoszenia oraz sposobów i terminów składania formularzy.

łącznie w ramach przeprowadzonego otwartego naboru zebrano 8 wniosków, które zostały przedstawione w tabeli poniżej. Spośród złożonych 8 propozycji projektów rewitalizacyjnych 3 to propozycje pozaspołeczne, natomiast 5 to propozycje działań społecznych. Wszystkie uzyskane w otwartym naborze propozycje projektowe zostały wprowadzone do Gminnego Programu Rewitalizacji. W przeprowadzonym otwartym naborze zgłoszono również projekty, które będą częściowo angażować mieszkańców spoza podobszarów rewitalizacji. Realizacja tych projektów będzie miała bardzo duży wpływ na procesy rewitalizacyjne planowane na poszczególnych podobszarach i jest niezbędna dla osiągnięcia planowanych celów rewitalizacji.

Poniżej w tabeli zaprezentowano projekty, które zostały zgłoszone do GPR w ramach otwartego naboru. Zestawienie uzupełnione jest o rodzaj projektu, wnioskodawcę oraz obszar, na którym będą realizowane.

Tabela 36 Zestawienie pozycji projektowych zebranych w otwartym naborze projektów do GPR Gminy Cisek

Nr	Nazwa projektu	Spółeczny / pozaspołeczny	Wnioskodawca	Uwagi
1	Nowoczesne centrum integracji społeczności Miejsca Odrzańskiego	Pozaspołeczny	Gmina Cisek / Ochotnicza Straż Pożarna w Miejscu Odrzańskim	-
2	Wokół Nieznanskiego źródła – źródło gasi pożary	Spółeczny	Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Nieznaszyn - Nasz Nieznaszyn	-
3	Rewitalizacja byłego zbiornika przeciwpożarowego w Nieznaszynie	Pozaspołeczny	Gmina Cisek	-

Nr	Nazwa projektu	Spółeczny / pozaspołeczny	Wnioskodawca	Uwagi
4	Rewitalizacja budynku szkoły podstawowej w Roszowickim Lesie	Pozaspołeczny	Gmina Cisek	-
5	Wokół Nieznanskiego źródła – legenda o Nieznaskim kałużbie.	Spółeczny	Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Nieznaszyn - Nasz Nieznaszyn	-
6	Wokół Nieznanskiego źródła – spotkanie integracyjne wokół Nieznaskiego źródła	Spółeczny	Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Nieznaszyn - Nasz Nieznaszyn	-
7	Wokół Nieznanskiego źródła – rajd rowerowy kaj i kiedy chodzili na Bana	Spółeczny	Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Nieznaszyn - Nasz Nieznaszyn	-
8	Cisek to moja gmina!	Spółeczny	Gmina Cisek / GOK Cisek / OPS Cisek	Realizacja projektu przewidziana jest dla mieszkańców trzech podobszarów rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Zebrane w otwartym naborze propozycje projektowe zostały szczegółowo zweryfikowane przez Zespół ds. rewitalizacji, a zwłaszcza pracowników Urzędu Gminy Cisek. Po przeprowadzeniu weryfikacji zgłoszonych do GPR przedsięwzięć, w pierwszej kolejności zostały one pogrupowane według miejsca realizacji (wiązki projektowe dedykowane danemu podobszarowi rewitalizacji). Projekty realizowane we wszystkich podobszarach rewitalizacji zostały również zgrupowane w jedną, osobną wiązkę i przedstawione w formie tabelarycznej. Warunkiem koniecznym dla sukcesu procesu rewitalizacji w poszczególnych podobszarach jest realizacja zadań zarówno tych przypisanych konkretnie do danego podobszaru, jak również tych których realizacja jest przewidziana dla całości obszaru rewitalizacji.

9.1 Wyodrębnienie wiązek projektowych dla podobszarów rewitalizacji

W wyniku przeprowadzonych prac nad zgłoszonymi projektami rewitalizacyjnymi w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek lata 2023-2030 wyodrębniono wiązki projektowe dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji, tj. Miejsce Odrzańskie, Nieznaszyn, Roszowicki Las. Wiązka projektowa to zestawienie zadań, które w całości lub części będą realizowane na danym podobszarze rewitalizacji. Każda z zaproponowanych wiązek projektowych zawiera zadania społeczne, jak i infrastrukturalne (pozaspołeczne). Proponowane projekty są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach prac przygotowawczych. Dla każdego z podobszarów rewitalizacji przyporządkowano zestaw projektów (zadań), których realizacja warunkuje powodzenie procesu rewitalizacji.

Tabela 37 Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskiej

Nr projektu	Projekty rewitalizacyjne – wiązka 1. Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	Rodzaj projektu
1	Nowoczesne centrum integracji społeczności Miejsca Odrzańskiego	Pozaspołeczny
8	Cisek to moja gmina	Społeczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 38 Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn

Nr projektu	Projekty rewitalizacyjne – wiązka 2. Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn	Rodzaj projektu
3	Rewitalizacja zbiornika przeciwpożarowego w Nieznaszynie	Pozaspołeczny
2	Wokół Nieznanskiego źródła – źródło gasi pożary	Społeczny
5	Wokół Nieznanskiego źródła – legenda o Nieznaskim kałużbie.	Społeczny
6	Wokół Nieznanskiego źródła – spotkanie integracyjne wokół Nieznaskiego źródła	Społeczny
7	Wokół Nieznanskiego źródła – rajd rowerowy kaj i kiedy chodzili na Bana	Społeczny
8	Cisek to moja gmina	Społeczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 39 Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las

Nr projektu	Projekty rewitalizacyjne – wiązka 3. Podobszar rewitalizacji Roszowicki Las	Rodzaj projektu
4	Rewitalizacja budynku szkoły podstawowej w Roszowickim Lesie	Pozaspołeczny
8	Cisek to moja gmina	Społeczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Projekty z zakresu rewitalizacji odgrywają kluczową rolę w rozwoju lokalnym, przyczyniając się zarówno do poprawy warunków społecznych, jak i wzmocnienia infrastruktury danego obszaru. Wartością dodaną jest fakt, że pochodzą one z otwartego naboru, zatem przy wykorzystaniu oddolnych inicjatyw mieszkańców i organizacji pozarządowych z Gminy Cisek. W swoim założeniu zgłoszone projekty rewitalizacyjne przyczynią się do:

- **Poprawy jakości życia mieszkańców.** Projekty rewitalizacyjne w Gminie Cisek obejmują modernizację obiektów i przestrzeni publicznych, tworzenie terenów rekreacyjnych. Te zmiany przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców, sprzyjając aktywności fizycznej, integracji społecznej i budowaniu więzi sąsiedzkich.
- **Wzrostu atrakcyjności lokalnej przestrzeni.** Rewitalizacja przyczynia się do poprawy estetyki przestrzeni. Odpowiednio zaprojektowane gminne przestrzenie publiczne i odnowione budynki przyciągają zarówno mieszkańców, jak i potencjalnych inwestorów czy turystów. To z kolei generuje nowe możliwości rozwoju gospodarczego.

- **Stymulowania lokalnej gospodarki.** Rewitalizacja prowadzi do tworzenia nowych miejsc pracy, zarówno w fazie realizacji projektu, jak i w dłuższej perspektywie, gdy odnowione obszary przyciągają nowe przedsiębiorstwa. To sprzyja wzrostowi lokalnej gospodarki, zmniejszając jednocześnie bezrobocie
- **Wzrostu wartości nieruchomości.** Odnowa i poprawa infrastruktury przekładają się na wzrost wartości nieruchomości w danym obszarze. To może być bodźcem dla inwestorów, którzy zainteresowani są zakupem lub rozbudową działalności na danym terenie, co dodatkowo przyczynia się do rozwoju lokalnej gospodarki.
- **Zwiększenia atrakcyjności dla inwestorów.** Rewitalizacja sprawia, że wybrane do rewitalizacji podobszary stają się atrakcyjniejszy dla inwestorów zewnętrznych, którzy często poszukują miejsc z potencjałem rozwoju. To może prowadzić do przyciągania nowych przedsięwzięć, kapitału i technologii, co daje impuls do rozwoju infrastruktury i gospodarki.
- **Zmniejszenia marginalizacji społecznej.** Projekty rewitalizacyjne odnoszą się do zdiagnozowanych problemów społecznych. Poprzez poprawę infrastruktury, dostępu do edukacji, kultury czy zdrowia, przyczyniają się do zmniejszenia marginalizacji społecznej i nierówności, tworząc bardziej inkluzywną społeczność lokalną.

Rysunek 13 Projekty rewitalizacyjne przypisane do poszczególnych podobszarów rewitalizacji w Gminie Cisek

Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie

- Nowoczesne centrum integracji społeczności Miejsca Odrzańskiego.
- Cisek to moja gmina.

Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn

- Rewitalizacja byłego zbiornika przeciwpożarowego w Nieznaszynie.
- Wokół Nieznanskiego źródła – źródło gasi pożary.
- Wokół Nieznanskiego źródła – legenda o Nieznaskim kadłubie.
- Wokół Nieznanskiego źródła – spotkanie integracyjne wokół Nieznaskiego źródła.
- Wokół Nieznanskiego źródła – rajd rowerowy kaj i kiedy chodzili na Bana.
- Cisek to moja gmina.

Podobszar rewitalizacji Roszowicki Lasgg

- Rewitalizacja budynku szkoły podstawowej w Roszowickim Lesie.
- Cisek to moja gmina.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

9.1.1 Karty projektów rewitalizacyjnych

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawione zostały karty projektowe do programu rewitalizacji, zawierające pogrupowane w wiązki przedsięwzięcia. Zawierają one podstawowe informacje o planowanych projektach rewitalizacyjnych i stanowią oś wykonawczą planowanej rewitalizacji w gminie Cisek.

Każda karta zawiera informacje takie jak: nazwa przedsięwzięcia, podmioty realizujące, zakres zaplanowanych działań, krótki opis problemu jaki ma rozwiązać jego realizacja oraz cel przedsięwzięcia. W kartach wskazano również szacowane wartości przedsięwzięć, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, a także opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.

Tabela 40 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 1, pn. Nowoczesne centrum integracji społeczności Miejsca Odrzańskiego.

Nazwa przedsięwzięcia
Nowoczesne centrum integracji społeczności Miejsca Odrzańskiego
1. Podmioty realizujące:
<ul style="list-style-type: none"> Gmina Cisek - Jednostka Samorządu Terytorialnego, ul. Władysława Planetorza 52, 47-253 Cisek. Ochotnicza Straż Pożarna w Miejscu Odrzańskim, ul. Odrzańska 52, 47-253 Miejsce Odrzańskie.
2. Zakres realizowanych zadań:
<p>Zakres rzeczowy projektu rewitalizacyjnego obejmuje dostosowanie istniejącego obiektu OSP do potrzeb społecznych (jako centrum integracji), w ramach którego planowane jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa istniejącej infrastruktury o dodatkowe pomieszczenie, Montaż źródła ciepła w postaci pomp ciepła w budynku Centrum Integracyjnego. Montaż paneli fotowoltaicznych o mocy odpowiadającej zapotrzebowaniu w energię elektryczną. Zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem placu zabaw przy Centrum Integracyjnym. <p>Centrum pozwoli zwiększyć atrakcyjność obszaru co zwolni tempo negatywnej migracji, a może i przesunie szale na jej dodatni wskaźnik. Nowoczesne miejsce integracji społecznej poprawi nastroje mieszkańców, poczują się docenieni, będą mieli gdzie się spotkać. Centrum stworzy również warunki do powstawania organizacji pozarządowych, co spowoduje zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. W nowoczesnej bazie będą odbywać się pogadanki prewencyjne zwiększające poziom bezpieczeństwa publicznego. Pogadanki będą przeprowadzane również w sferze szeroko rozumianej ekologii, co przyczyni się między innymi do zmniejszenia ilości niebezpiecznego azbestu tak licznie występującego jeszcze na terenie sołectwa. Teren Sołectwa to teren z jednym z najwyższych poziomu stężenia pyłów PM, dlatego nowoczesne centrum powinno dać przykład ekologicznego podejścia do budownictwa stosując między innymi nie emisyjne źródło ciepła.</p>
3. Lokalizacja.
Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie. Miejsce Odrzańskie, ul. Odrzańska 52, nr działki 322.
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
<ul style="list-style-type: none"> PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. PS 4. Niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. PS 5. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy. PI 1. Brak funkcjonalnych obiektów publicznych dostosowanych do oczekiwań społecznych. PI 2. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych. PI 3. Brak pełnego dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do standardów ekologicznych. PI 4. Niewykorzystany potencjał rozwojowy wynikający z bogatego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

<ul style="list-style-type: none"> PI 5. Występowanie obszarów zabudowanych o dużym nasileniu problemów infrastrukturalnych i środowiskowych.
5. Cel przedsięwzięcia.
<p>Celem przedsięwzięcia jest rewitalizacja istniejącego przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców. Fizyczna odnowa przestrzeni publicznej na rzecz lokalnej społeczności.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz wizerunku Gminy, podniesienie atrakcyjności podobszarów rewitalizacji w odniesieniu do tworzenia warunków do aktywności społecznej. Podniesienie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej. Poprawa estetyki gminy. Wzrost atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy. Poprawa warunków dla działań na rzecz społeczności lokalnej (w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym).
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
<p>Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzenie przedsiębiorczości. CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym. CO.1.4. Podniesie poziomu bezpieczeństwa publicznego. CO.2.1. Podniesienie funkcjonalności przestrzeni publicznych. CO.2.2. Podniesienie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej. CO.2.3. Poprawa jakości infrastruktury kultury, rekreacji i sportu. CO. 2.4. Zapewnianie dostępności obiektów i przestrzeni publicznych osobom ze szczególnymi potrzebami. CO 2.5. Wysokie standardy ekologiczne.
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
1 000 000, 00 zł
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
<p>Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów:</p> <p>Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):</p> <ul style="list-style-type: none"> Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych rewitalizacji – 1 szt. Liczba przedsięwzięć z zakresu efektywności energetycznej - 1 szt. Liczba projektów z zakresu zagospodarowania przestrzeni publicznych – 1 szt. Liczba projektów z zakresu zagospodarowania terenów zielonych – 1 szt. <p>Sposób pomiaru: protokół odbioru, dokumentacja zdjęciowa.</p> <p>Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz rewitalizacja obszaru zdegradowanego. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców oraz organizacji pozarządowych. <p>Sposób oceny i pomiaru według formularza raportu z realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego</p>
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
Nowoczesne centrum integracji społeczności Miejsca Odrzańskiego będzie spełniać wymagania, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z zakresie dostępności architektonicznej (w niezbędnym).
10. Okres realizacji
2024 rok.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 41 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 2, pn. Wokół Nieznanskiego źródłka – źródłko gasi pożary.

Nazwa przedsięwzięcia
Wokół Nieznanskiego źródłka – źródłko gasi pożary
1. Podmioty realizujące:

<ul style="list-style-type: none"> Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Nieznaszyn - Nasz Nieznaszyn. Adres: ul. Wiejska 25, Nieznaszyn, 47-260 Polska Cerekiew, Polska.
<p>2. Zakres realizowanych zadań:</p> <p>Zakres rzeczowy projektu rewitalizacyjnego obejmuje cykl działań społecznych, dotyczących kultury i dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, obejmujący:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie pogadanki na temat historii (3 h dla 20 osób), Przeprowadzenie warsztatu z pierwszej pomocy dla mieszkańców (4 h dla 20 osób), Przeprowadzenie pokazów / ćwiczeń przeciwpożarowych prowadzonych przez instruktorów z OSP (5 h dla 30 osób).
<p>3. Lokalizacja.</p> <p>Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn. Ul. Wiejska 25, 47-263 Nieznaszyn.</p>
<p>4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców.
<p>5. Cel przedsięwzięcia.</p> <p>Celem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, które obejmuje cykl działań społecznych związanych z kulturą, dziedzictwem kulturowym oraz bezpieczeństwem jest ocalenie i propagowanie historii lokalnej oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Podniesienie świadomości i umiejętności przeciwdziałania pożarom Integracja społeczności lokalnej. Aktywizacja mieszkańców w każdej grupie wiekowej. Wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Poprawa więzi międzyludzkich. Zwiększenie roli społeczeństwa w działaniach na rzecz Gminy. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców i poczucia ich odpowiedzialności za to co się dzieje na terenie ich Gminy.
<p>6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.</p> <p>Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzenie przedsiębiorczości. CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym.
<p>7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.</p> <p>10 000, 00 zł</p>
<p>8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.</p> <p>Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów:</p> <p>Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):</p> <ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsięwzięć społecznych w procesie rewitalizacji – 3 szt. Liczba przedsięwzięć edukacyjnych w ramach prowadzonej rewitalizacji – 3 szt. <p>Sposób pomiaru: protokół odbioru, dokumentacja zdjęciowa.</p> <p>Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz rewitalizacja obszaru zdegradowanego. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców oraz organizacji pozarządowych. <p>Sposób oceny i pomiaru według formularza raportu z realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego</p>
<p>9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania</p> <p>Zapewniona dostępność dla osób z niepełnosprawnościami poprzez zagwarantowanie pomieszczeń / przestrzeni dostępnych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.</p> <p>Ogłoszenie o przedsięwzięciu integracyjnym będzie umieszczone dla stronie Gminy Cisek, która zapewnia możliwość użytkowania z uwzględnieniem kategorii dostępności.</p>
<p>10. Okres realizacji</p>

2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 42 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 3, pn. Rewitalizacja byłego zbiornika przeciwpożarowego w Nieznaszynie.

Nazwa przedsięwzięcia
Rewitalizacja byłego zbiornika przeciwpożarowego w Nieznaszynie
1. Podmioty realizujące:
<ul style="list-style-type: none"> Gmina Cisek - Jednostka Samorządu Terytorialnego, ul. Władysława Planetorza 52, 47-253 Cisek.
2. Zakres realizowanych zadań:
<p>Zakres rzeczowy projektu rewitalizacyjnego obejmuje działania rewitalizacyjne zapewniające dostosowanie byłego zbiornika przeciwpożarowego dla potrzeb społecznych (rekreacyjnych oraz integracyjnych). Przewidziane roboty obejmują przede wszystkim prace przy utwardzeniu terenu wewnętrznego, z montażem fontanny, drobnych elementów zagospodarowania, jak np. kosze i ławki, wewnętrznej instalacji wodnej wraz z drenażem i wewnętrznej instalacji elektrycznej wraz z oświetleniem.</p>
3. Lokalizacja.
Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn. Działka nr 222, Nieznaszyn.
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
<ul style="list-style-type: none"> PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. PS 4. Niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. PS 5. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy. PI 1. Brak funkcjonalnych obiektów publicznych dostosowanych do oczekiwań społecznych. PI 2. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych. PI 3. Brak pełnego dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do standardów ekologicznych. PI 4. Niewykorzystany potencjał rozwojowy wynikający z bogatego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. PI 5. Występowanie obszarów zabudowanych o dużym nasileniu problemów infrastrukturalnych i środowiskowych.
5. Cel przedsięwzięcia.
<p>Celem przedsięwzięcia jest poprawa rewitalizacja istniejącego poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych oraz estetyki wsi, co bezpośrednio będzie się wiązało ze znaczną integracją społeczeństwa.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz wizerunku Gminy, podniesienie atrakcyjności podobszarów rewitalizacji w odniesieniu do tworzenia warunków do aktywności społecznej. Wzrost atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy. Poprawa warunków dla działań na rzecz społeczności lokalnej (w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym). <p>W miejscowości działa stowarzyszenie, które pręźnie próbuje zintegrować społeczeństwo, ale również przychodzi z propozycją aktywizacji osób starszych i młodzieży. Utworzenie nowej przestrzeni w miejscowości przyczyni się do rozwoju lokalnej społeczności i polepszenia jakości życia mieszkańców.</p>
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
<p>Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzanie przedsiębiorczości. CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym. CO.1.4. Podniesie poziomu bezpieczeństwa publicznego. CO.2.1. Podniesienie funkcjonalności przestrzeni publicznych. CO.2.2. Podniesienie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej. CO.2.3. Poprawa jakości infrastruktury kultury, rekreacji i sportu. CO.2.4. Zapewnianie dostępności obiektów i przestrzeni publicznych osobom ze szczególnymi potrzebami.

<ul style="list-style-type: none"> CO 2.5. Wysokie standardy ekologiczne.
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia. 600 000, 00 zł.
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów: Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): <ul style="list-style-type: none"> Liczba projektów z zakresu zagospodarowania przestrzeni publicznych – 1 szt. Liczba projektów z zakresu zagospodarowania terenów zielonych – 1 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru, dokumentacja zdjęciowa. Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): <ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz rewitalizacja obszaru zdegradowanego. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców oraz organizacji pozarządowych. Sposób oceny i pomiaru według formularza raportu z realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania Utworzone miejsce rekreacji oraz integracji będzie zapewniać dostęp dla osób mających problemy z poruszaniem się w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich.
10. Okres realizacji 2025 rok.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 43 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 4, pn. Rewitalizacja budynku szkoły podstawowej w Roszowickim Lesie.

Nazwa przedsięwzięcia
Rewitalizacja budynku szkoły podstawowej w Roszowickim Lesie
1. Podmioty realizujące: <ul style="list-style-type: none"> Gmina Cisek - Jednostka Samorządu Terytorialnego, ul. Władysława Planetorza 52, 47-253 Cisek.
2. Zakres realizowanych zadań: Zakres rzeczowy projektu rewitalizacyjnego obejmuje przebudowę budynku na cele klubiku dziecięcego, dostosowanie go do nowych funkcji społecznych.
3. Lokalizacja. Podobszar rewitalizacji Roszowicki Las. Działka nr 458, Roszowicki Las.
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia: <ul style="list-style-type: none"> PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. PS 4. Niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. PS 5. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy. PI 1. Brak funkcjonalnych obiektów publicznych dostosowanych do oczekiwań społecznych. PI 2. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych. PI 3. Brak pełnego dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do standardów ekologicznych. PI 4. Niewykorzystany potencjał rozwojowy wynikający z bogatego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. PI 5. Występowanie obszarów zabudowanych o dużym nasileniu problemów infrastrukturalnych i środowiskowych.
5. Cel przedsięwzięcia. Celem przedsięwzięcia jest zmiana przeznaczenia istniejącego obiektu na klub dziecięcy lub żłobek wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem otoczenia. Cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none"> większa aktywizacja mieszkańców na rynku pracy. poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz wizerunku Gminy,

<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie atrakcyjności podobszarów rewitalizacji w odniesieniu do tworzenia warunków do aktywności społecznej. • wzrost atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy. • poprawa warunków dla działań na rzecz społeczności lokalnej (w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym). <p>Realizacja przedsięwzięcia ma na celu wsparcie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, szczególnie matek powracających na rynek pracy. W chwili obecnej na terenie Gminy nie ma miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 co sprawia, że młode matki są zmuszone do przedłużania urlopów wychowawczych do czasu, gdy dzieci będzie mogło pójść do przedszkola. Dłuższe przerwy w pracy znacznie utrudniają później powrót na rynek pracy.</p>
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
<p>Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzanie przedsiębiorczości. • CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. • CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym. • CO.1.4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego. • CO.2.1. Podniesienie funkcjonalności przestrzeni publicznych. • CO.2.2. Podniesienie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej. • CO.2.3. Poprawa jakości infrastruktury kultury, rekreacji i sportu. • CO.2.4. Zapewnianie dostępności obiektów i przestrzeni publicznych osobom ze szczególnymi potrzebami. • CO.2.5. Wysokie standardy ekologiczne.
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
1 500 000, 00 zł
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
<p>Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów:</p> <p>Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych rewitalizacji – 1 szt. • Liczba przedsięwzięć z zakresu efektywności energetycznej - 1 szt. • Liczba projektów z zakresu zagospodarowania przestrzeni publicznych – 1 szt. • Liczba projektów z zakresu zagospodarowania terenów zielonych – 1 szt. <p>Sposób pomiaru: protokół odbioru, dokumentacja zdjęciowa.</p> <p>Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz rewitalizacja obszaru zdegradowanego. • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców oraz organizacji pozarządowych. <p>Sposób oceny i pomiaru według formularza raportu z realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.</p>
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
<p>Utworzony obiekt będzie spełniał wymagania w zakresie dostępności architektonicznej, która polega na zapewnieniu swobody poruszania się po budynku osób o szczególnych potrzebach (tj. windy, schody, korytarze oraz ciągi piesze w budynku).</p> <p>Projekt utworzenia klubiku dziecięcego z pełnym uwzględnieniem Ustawy o dostępności nie tylko wpisuje się w obowiązujące przepisy prawa, ale przede wszystkim stanowi kluczowy krok w kierunku tworzenia inkluzywnego, bezpiecznego i dostępnego środowiska edukacyjnego dla wszystkich dzieci.</p>
10. Okres realizacji
2026 rok.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 44 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 5, pn. Wokół Nieznaskiego źródelka – legenda o Nieznaskim kadłubie.

Nazwa przedsięwzięcia
Wokół Nieznaskiego źródelka – legenda o Nieznaskim kadłubie
1. Podmioty realizujące:
<ul style="list-style-type: none"> • Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Nieznaszyn - Nasz Nieznaszyn. Adres: ul. Wiejska 25, Nieznaszyn, 47-260 Polska Cerekiew.
2. Zakres realizowanych zadań:

Zakres rzeczowy projektu rewitalizacyjnego obejmuje cykl działań społecznych, dotyczących kultury i dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, obejmujący: <ul style="list-style-type: none"> Opracowanie mini kolorowanki z legendą o Nieznaskim stawie (projekt plus wydruk 50 egz., Organizacja spotkania integracyjnego, międzypokoleniowego, wspólne kolorowanie, zabawy integracyjne (4 h dla 20 osób).
3. Lokalizacja.
Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn. Ul. Wiejska 25, 47-263 Nieznaszyn.
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia: <ul style="list-style-type: none"> PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców.
5. Cel przedsięwzięcia.
Celem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, które obejmuje cykl działań integracyjnych związanych z kulturą, dziedzictwem kulturowym jest ocalenie i propagowanie historii lokalnej oraz podniesienie poziomu integracji mieszkańców i ich związaniem z miejscem zamieszkania. Cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none"> Integracja społeczności lokalnej. Aktywizacja mieszkańców w każdej grupie wiekowej. Wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Poprawa więzi międzyludzkich. Zwiększenie roli społeczeństwa w działaniach na rzecz Gminy. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców i poczucia ich odpowiedzialności za to co się dzieje na terenie ich Gminy.
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzanie przedsiębiorczości. CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym.
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
10 000, 00 zł
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów: Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): <ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsięwzięć społecznych w procesie rewitalizacji – 2 szt. Liczba przedsięwzięć edukacyjnych w ramach prowadzonej rewitalizacji – 2 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru, dokumentacja zdjęciowa. Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): <ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz rewitalizacja obszaru zdegradowanego. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców oraz organizacji pozarządowych. Sposób oceny i pomiaru według formularza raportu z realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
Zapewniona dostępność dla osób z niepełnosprawnościami poprzez zagwarantowanie pomieszczeń / przestrzeni dostępnych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Ogłoszenie o przedsięwzięciu integracyjnym będzie umieszczone dla stronie Gminy Cisek, która zapewnia możliwość użytkowania z uwzględnieniem kategorii dostępności.
1. Okres realizacji
2025 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 45 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 6, pn. Wokół Nieznaskiego źródła – spotkanie integracyjne wokół

Nieznaskiego źródłka.

Nazwa przedsięwzięcia
Wokół Nieznaskiego źródłka – spotkanie integracyjne wokół Nieznaskiego źródłka
1. Podmioty realizujące:
<ul style="list-style-type: none"> Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Nieznaszyn - Nasz Nieznaszyn. Adres: ul. Wiejska 25, Nieznaszyn, 47-260 Polska Cerekiew, Polska.
2. Zakres realizowanych zadań:
Zakres rzeczowy projektu rewitalizacyjnego obejmuje cykl działań społecznych, dotyczących kultury i dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, obejmujący: <ul style="list-style-type: none"> Spotkanie prezentacyjne dziejów miejscowości w tym źródłka (3 h dla 20 osób), Organizacja spotkania integracyjnego, międzypokoleniowego, wspólne kolorowanie, zabawy integracyjne (4 h dla 20 osób), Spotkanie integracyjne dla mieszkańców przy kawie i kołoczku (5 h dla 30 osób).
3. Lokalizacja.
Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn. Ul. Wiejska 25, 47-263 Nieznaszyn.
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
<ul style="list-style-type: none"> PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców.
5. Cel przedsięwzięcia.
Celem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, które obejmuje cykl działań integracyjnych związanych z kulturą, dziedzictwem kulturowym jest ocalenie i propagowanie historii lokalnej oraz podniesienie poziomu integracji mieszkańców i ich związaniem z miejscem zamieszkania. Cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none"> Integracja społeczności lokalnej. Aktywizacja mieszkańców w każdej grupie wiekowej. Wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Poprawa więzi międzyludzkich. Zwiększenie roli społeczeństwa w działaniach na rzecz Gminy. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców i poczucia ich odpowiedzialności za to co się dzieje na terenie ich Gminy.
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzanie przedsiębiorczości. CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym.
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
10 000, 00 zł
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów: Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): <ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsięwzięć społecznych w procesie rewitalizacji – 3 szt. Liczba przedsięwzięć edukacyjnych w ramach prowadzonej rewitalizacji – 3 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru, dokumentacja zdjęciowa. Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): <ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz rewitalizacja obszaru zdegradowanego. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców oraz organizacji pozarządowych. Sposób oceny i pomiaru według formularza raportu z realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
Zapewniona dostępność dla osób z niepełnosprawnościami poprzez zagwarantowanie pomieszczeń / przestrzeni dostępnych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Ogłoszenie o przedsięwzięciu integracyjnym będzie umieszczone dla stronie Gminy Cisek, która zapewnia możliwość użytkowania z uwzględnieniem kategorii dostępności.

1. Okres realizacji

2025 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 46 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 7, pn. Wokół Nieznanskiego źródłka – rajd rowerowy kaj i kiedy chodzili na Bana.

Nazwa przedsięwzięcia
Wokół Nieznanskiego źródłka – rajd rowerowy kaj i kiedy chodzili na Bana
1. Podmioty realizujące:
<ul style="list-style-type: none"> Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Nieznaszyn - Nasz Nieznaszyn. Adres: ul. Wiejska 25, Nieznaszyn, 47-260 Polska Cerekiew, Polska.
2. Zakres realizowanych zadań:
Zakres rzeczowy projektu rewitalizacyjnego obejmuje cykl działań społecznych, dotyczących kultury i dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, obejmujący: <ul style="list-style-type: none"> Warsztat dotyczący profilaktyki bezpieczeństwa pieszego w ruchu drogowym (3 h dla 20 osób), Organizacja integracyjnego rajdu rowerowego dla mieszkańców zakończonego ogniskiem (6 h dla 50 osób),
3. Lokalizacja.
Podobszary rewitalizacji, Gmina Cisek, Gmina Polska Cerekiew oraz Gmina Reńska Wieś.
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
<ul style="list-style-type: none"> PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców.
5. Cel przedsięwzięcia.
Celem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego obejmującego realizację rajdu rowerowego wraz z warsztatami o bezpieczeństwie w ruchu drogowym stanowi kompleksowe podejście do promocji zdrowego stylu życia oraz edukacji uczestników na temat bezpiecznego poruszania się rowerem Cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none"> Promocja zdrowego stylu życia. Integracja społeczności lokalnej. Aktywizacja mieszkańców w każdej grupie wiekowej. Wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Poprawa więzi międzyludzkich. Zwiększenie roli społeczeństwa w działaniach na rzecz Gminy. Kształtowanie pozytywnych nawyków związanych z ekologią i bezpieczeństwem na drodze.
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzenie przedsiębiorczości. CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
10 000, 00 zł
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów: Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): <ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsięwzięć społecznych w procesie rewitalizacji – 2 szt. Liczba przedsięwzięć edukacyjnych w ramach prowadzonej rewitalizacji – 2 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru, dokumentacja zdjęciowa. Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): <ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz rewitalizacja obszaru zdegradowanego. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców oraz organizacji pozarządowych.

Sposób oceny i pomiaru według formularza raportu z realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
Zapewniona dostępność dla osób z niepełnosprawnościami poprzez zagwarantowanie pomieszczeń / przestrzeni dostępnych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Ogłoszenie o przedsięwzięciu integracyjnym będzie umieszczone dla stronie Gminy Cisek, która zapewnia możliwość użytkowania z uwzględnieniem kategorii dostępności.
1. Okres realizacji
2025 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 47 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 8, pn. Cisek to moja Gmina!

Nazwa przedsięwzięcia
Cisek to moja Gmina!
1. Podmioty realizujące:
<ul style="list-style-type: none"> Gmina Cisek - Jednostka Samorządu Terytorialnego, ul. Władysława Planetorza 52, 47-253 Cisek. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cisku, ul. Władysława Planetorza 52, 47-253 Cisek. Gminny Ośrodek Kultury w Cisku. ul. Planetorza 30. 47-253 Cisek. Organizacje pozarządowe prowadzące działalność na terenie gminy Cisek.
2. Zakres realizowanych zadań:
Zakres rzeczowy projektu rewitalizacyjnego obejmuje cykl działań edukacyjnych i aktywizacyjnych, obejmujący: <ul style="list-style-type: none"> Cykl warsztatów dotyczący profilaktyki bezpieczeństwa dla młodzieży i seniorów (3 warsztaty po 3 h dla 20 osób), Cykl warsztatów dotyczący przedsiębiorczości (3 warsztaty po 3 h dla 20 osób), Cykl warsztatów dotyczący umiejętności miękkich, tj. zarządzanie czasem, kierowanie zespołem oraz przywództwo w społecznościach lokalnych (3 warsztaty po 3 h dla 20 osób), Cykl warsztatów dotyczący komercyjnego wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego – sprzedaż produktów i usług lokalnych (3 warsztaty po 3 h dla 20 osób).
3. Lokalizacja.
Podobszary rewitalizacji w gminie Cisek.
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
<ul style="list-style-type: none"> PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. PS 4. Niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. PS 5. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy.
5. Cel przedsięwzięcia.
Celem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest aktywizacja, integracja i edukacja mieszkańców podobszarów rewitalizacji w zakresie bezpieczeństwa, przedsiębiorczości (ryнку pracy), umiejętności miękkich dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none"> Promocja zdrowego stylu życia. Integracja społeczności lokalnej. Aktywizacja mieszkańców w każdej grupie wiekowej. Wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Poprawa więzi międzyludzkich. Zwiększenie roli społeczeństwa w działaniach na rzecz Gminy. Kształtowanie pozytywnych nawyków związanych z ekologią i bezpieczeństwem.
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzenie przedsiębiorczości.

<ul style="list-style-type: none"> CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym. CO 1.4. Podniesie poziomu bezpieczeństwa publicznego.
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
24 000, 00 zł
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów: Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): <ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsięwzięć społecznych w procesie rewitalizacji – 12 szt. Liczba przedsięwzięć edukacyjnych w ramach prowadzonej rewitalizacji – 12 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru, dokumentacja zdjęciowa. Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): <ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz rewitalizacja obszaru zdegradowanego. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców oraz organizacji pozarządowych. Sposób oceny i pomiaru według formularza raportu z realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania Zapewniona dostępność dla osób z niepełnosprawnościami poprzez zagwarantowanie pomieszczeń / przestrzeni dostępnych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Ogłoszenie o przedsięwzięciu integracyjnym będzie umieszczone dla stronie Gminy Cisek, która zapewnia możliwość użytkowania z uwzględnieniem kategorii dostępności.
1. Okres realizacji
2025 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

9.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poza przedsięwzięciami podstawowymi, możliwa jest również na terenie gminy realizacja przedsięwzięć uzupełniających, które dopuszczają realizację działań zlokalizowanych poza podobszarami rewitalizacji. Powinny one jednak stanowić niezbędne uzupełnienie działań podejmowanych wewnątrz podobszaru rewitalizacji. Na etapie wdrażania GPR nie są znane zakresy oraz ramy finansowe działań uzupełniających. Jednak główna ich idea będzie wpisywać się w cele i kierunki GPR, przez co planowane działania przyczynią się do zwiększenia poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców oraz pociągną za sobą szereg innych korzyści o charakterze gospodarczym, środowiskowym oraz przestrzenno-funkcjonalnym.

Poniżej w tabeli przedstawiono powiązanie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami i kierunkami działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. Projekty uzupełniające są zgodne z założoną strategią interwencji dla obszaru rewitalizacji.

Tabela 48 Projekty uzupełniające procesu rewitalizacji w Gminie Cisek

Projekt uzupełniający	Cel operacyjny	Kierunki działań
<ul style="list-style-type: none"> Dostosowywanie obiektów zabytkowych do potrzeb społecznych. Zagospodarowywanie przestrzeni publicznych na cele społeczne i gospodarcze. 	<ul style="list-style-type: none"> CO.2.2. Podniesienie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej. CO.2.3. Poprawa jakości infrastruktury kultury, rekreacji i sportu. 	<ul style="list-style-type: none"> KD.2.2. Przebudowa i poprawa dostępności obiektów i przestrzeni użyteczności publicznej. KD.2.4. Modernizacja obiektów rekreacyjnych i

Projekt uzupełniający	Cel operacyjny	Kierunki działań
	<ul style="list-style-type: none"> CO. 2.4. Zapewnianie dostępności obiektów i przestrzeni publicznych osobom ze szczególnymi potrzebami. CO 2.5. Wysokie standardy ekologiczne. 	kulturalnych, rekreacyjnych, edukacyjnych i sportowych.
<ul style="list-style-type: none"> Organizacja warsztatów, szkoleń aktywizujących mieszkańców. Aktywizacja organizacji pozarządowych na terenie Gminy Cisek. 	<ul style="list-style-type: none"> CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzanie przedsiębiorczości. CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej. CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym. CO 1.4. Podniesie poziomu bezpieczeństwa publicznego 	<ul style="list-style-type: none"> KD.1.1. Realizacja programów aktywizacyjnych z zakresie rynku pracy. KD.1.2. Animacja spotkań mieszkańców, grup społecznych, wolontariuszy, grup wsparcia. KD.1.3. Realizacja działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. KD.1.4. Realizacja działań podnoszących poziom bezpieczeństwa publicznego
<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, likwidacja niskiej emisji poprzez wymianę lub modernizację indywidualnych źródeł ciepła oraz budowę instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach. 	<ul style="list-style-type: none"> CO 2.5. Wysokie standardy ekologiczne. 	<ul style="list-style-type: none"> KD 3.3. Popularyzacja zrównoważonego korzystania ze środowiska naturalnego. KD.3.2. Inwestycje ograniczające niską emisję oraz rozwój OZE.

Źródło: opracowanie własne

Proces rewitalizacji będzie skuteczniejszy, jeżeli w jego realizację będą zaangażowane zarówno instytucje publiczne, jak i organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy. Pomocne będzie również zaangażowanie mieszkańców, zwłaszcza lokalnych liderów. Działania podejmowane oddolnie powinny uzupełniać lub podtrzymywać efekty przedsięwzięć prowadzonych na obszarze rewitalizacji.

10. Przedsięwzięcia GPR w odniesieniu do problemów rozwojowych

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono w jaki sposób zaproponowane do realizacji wiązki projektowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych odpowiadają na konkretne problemy/bariery rozwojowe zidentyfikowane na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji. Takie zestawienie pozwala na zobrazowanie wpływu realizacji poszczególnych projektów na ograniczenie lub eliminację problemów występujących na poszczególnych podobszarach rewitalizacji.

Tabela 49 Przedsięwzięcia GPR w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych i pozaspołecznych

Wiązka projektowa	Problemy społeczne	Problemy pozaspołeczne / infrastrukturalne
Wiązka 1. Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	<ul style="list-style-type: none"> • PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. • PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. • PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. • PS 4. Niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. • PS 5. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • PI 1. Brak funkcjonalnych obiektów publicznych dostosowanych do oczekiwań społecznych. • PI 2. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych. • PI 3. Brak pełnego dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do standardów ekologicznych. • PI 4. Niewykorzystany potencjał rozwojowy wynikający z bogatego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.
Wiązka 2. Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn	<ul style="list-style-type: none"> • PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. • PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. • PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. • PS 4. Niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. • PS 5. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • PI 1. Brak funkcjonalnych obiektów publicznych dostosowanych do oczekiwań społecznych. • PI 2. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych. • PI 3. Brak pełnego dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do standardów ekologicznych. • PI 4. Niewykorzystany potencjał rozwojowy wynikający z bogatego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.
Wiązka 3. Podobszar rewitalizacji Roszowski Las	<ul style="list-style-type: none"> • PS 1. Zjawisko bezrobocia i jego konsekwencje jak ubóstwo, marginalizacja osób i grup mieszkańców. • PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. • PS 3. Migracje, odpływ mieszkańców, marginalizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców. • PS 4. Niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. • PS 5. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenia miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • PI 1. Brak funkcjonalnych obiektów publicznych dostosowanych do oczekiwań społecznych. • PI 2. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych. • PI 3. Brak pełnego dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do standardów ekologicznych. • PI 4. Niewykorzystany potencjał rozwojowy wynikający z bogatego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Źródło: opracowanie własne

11. Komplementarność i mechanizmy integrowania

Istotnym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji jest komplementarność, która wyraża zarówno w spójności zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będących odpowiedzią na zidentyfikowane problemy i bariery rozwojowe, jak i zgodności z określonymi celami rewitalizacji oraz efektywności wydatkowania środków finansowych na zadania rewitalizacyjne. Komplementarność niniejszego dokumentu rozpatrywana jest na poziomie kilku aspektów: przestrzennego, problemowego, proceduralno-instytucjonalnego, międzyokresowego i finansowego.

11.1 Komplementarność przestrzenna

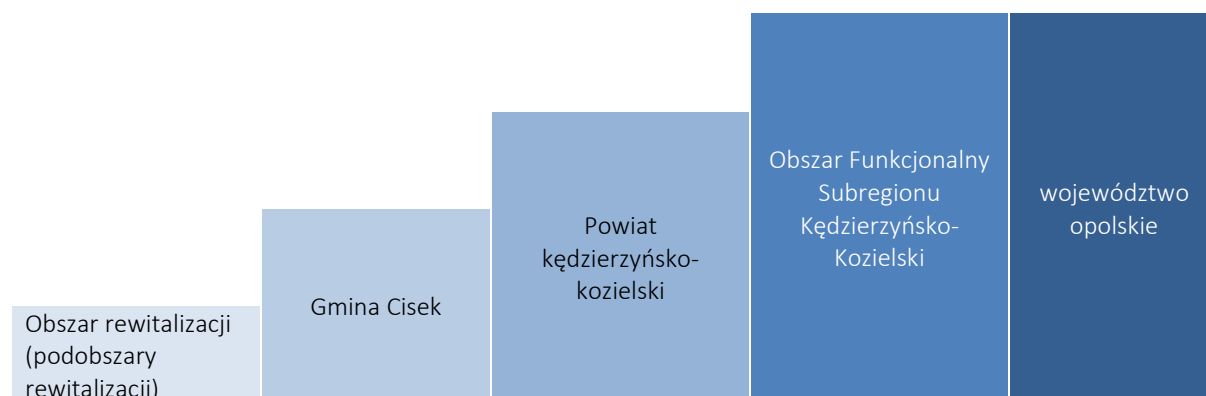
Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cisek 2023-2030 opiera się przede wszystkim na uwzględnieniu ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych z pozostałymi częściami gminy. Kluczowym jest traktowanie przestrzeni jako całości, w której efekty działań rewitalizacyjnych będą oddziaływać nie tylko punktowo, ale na całe otoczenie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, przez co charakteryzują się komplementarnością przestrzenną. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na całym obszarze, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru, ale także całej gminy, jak i osoby odwiedzające gminę Cisek. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe, a nie przenosić je w inne miejsca czy też doprowadzać do niepożądanych efektów takich jak segregacja społeczna, czy wykluczenie.

W tym aspekcie należy również brać pod uwagę zapisy Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (Załącznik nr 1 do uchwały nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.), odnośnie struktury hierarchiczno-funkcjonalnej sieci osadniczej województwa opolskiego, w której Cisek stanowi strefę zewnętrzną dla miasta Kędzierzyn – Koźle i wykazuje bardzo silne powiązania funkcjonalne z tym miastem. Na obszarze funkcjonalnym Kędzierzyna-Koźla (do którego przynależy gmina Cisek), występuje silna presja funkcjonującego przemysłu na obszary mieszkaniowe (obniżone standardy jakości środowiska w zakresie ochrony powietrza), silne przekształcenia powierzchni ziemi i degradacja lasów, presja urbanizacyjna na tereny zagrożenia powodziowego.

Mimo, że wojewódzkie dokumenty w zakresie planowania przestrzennego nie wyznaczają Gminie Cisek roli ośrodka ponadlokalnego, to należy założyć, że skutecznie zrealizowana rewitalizacja przełoży

się pozytywnie na sytuację społeczno – gospodarczą powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego oraz szerzej subregionu kędzierzyńsko-strzeleckiego.

Grafika 11 Komplementarność przestrzenna GPR Gminy Cisek

Źródło: opracowanie własne

W Gminie Cisek obszar rewitalizacji podzielony jest na trzy podobszary, które zajmują łącznie powierzchnię 40,3 ha, co stanowi 0,57% powierzchni gminy i jest zamieszkiwany przez 341 osób – 6,5% populacji gminy. Zaproponowane w GPR projekty realizują zasadę rozwiązywania problemów na miejscu (w miejscu występowania), czy generowania.

Dzięki precyzyjnemu zawężeniu granic podobszarów rewitalizacji następuje koncentracja działań wszystkich podmiotów na wybranym obszarze, przez co zwiększają się szanse na jego zasadniczą zmianę. Poprzez realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na całym obszarze gminy, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ale także osoby odwiedzające gminę. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby eliminować zjawiska kryzysowe, zapobiegać ich rozprzestrzenianiu się na inne obszary gminy, oraz zminimalizować ryzyko wystąpienia niepożądanych efektów, takich jak segregacja społeczna czy wykluczenie.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zarówno podstawowe, jak i uzupełniające mają charakter przedsięwzięć wzajemnie dopełniających się, a ich realizacja odbywać się będzie w centralnym obszarze gminy, zgodnie ze zdiagnozowanymi problemami. Spełniają zatem warunek komplementarności przestrzennej w ujęciu interwencji społecznej i infrastrukturalnej, powiązanych wzajemnie i nastawionych na rozwiązywanie problemów konkretnych obszarów gminy.

11.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza wzajemne dopełnianie się działań sektorowych (np. animacyjno-społecznych, aktywizacyjno-gospodarczych, środowiskowych i inwestycyjnych), co zapewnia wielokierunkowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji.

Komplementarność problemową w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 zapewniono poprzez zgrupowanie zaproponowanych projektów rewitalizacyjnych w wiązki, których zakres odpowiada na zdiagnozowane problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenne, techniczne i środowiskowe. Poszczególne wiązki uwzględniają zarówno przedsięwzięcia infrastrukturalne, jak i społeczne, które wzajemnie się dopełniają pomiędzy różnymi sferami tematycznymi. Zaplanowane inwestycje infrastrukturalne służą bowiem celom społecznym, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, wpływając na zachowanie ładu przestrzennego i docelowo poprawiając jakość życia mieszkańców oraz zwiększając stopień ich aktywizacji.

Zasada komplementarności problemowej wyraża się także w tym, że poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w logikę interwencji GPR, realizując jej kierunki działań, cele operacyjne oraz strategiczne. Wzajemne dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając oddziaływanie na obszar rewitalizacji w sposób kompleksowy. W celu nadania przejrzystości, komplementarności zaplanowanej interwencji, dla każdej z wypracowanych wiązek projektowych w dokumencie określono zakres, w jakim jest spójna z celami rewitalizacji wynikającymi z GPR.

11.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 jest dokumentem strategicznym programującym rozwój Gminy Cisek poprzez rewitalizację. Z uwagi na fakt, że zadania (projekty) w nim zapisane mogą być zgłaszane nie tylko przez samorząd, jego wdrażanie wymaga szerokiej współpracy samorządu i podmiotów z sektora pozarządowego lub biznesowego. Oznacza konieczność utworzenia systemu zarządzania programem rewitalizacji, który umożliwi efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność w zakresie wdrażanych procedur.

Za całościową realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 odpowiada Wójt Gminy Cisek, przy wsparciu Urzędu Gminy Cisek oraz jednostek organizacyjnych Gminy. Bezpośredni nadzór na realizacją GPR będzie pełniła osoba zatrudniona na stanowisku ds. pozyskiwania funduszy i promocji.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy Cisek (przyjętym Zarządzeniem nr 106/2021 Wójta Gminy Cisek z dnia 31 grudnia 2021 r.) do zakresu zadań i odpowiedzialności tego pracownika należą sprawy związane z dokumentami strategicznymi gminy, w tym nadzór i koordynacja działań w zakresie opracowywania i wdrażania strategii rozwoju gminy. Pracownik ten będzie koordynatorem rewitalizacji w Gminie Cisek. Umieszczenie koordynatora w obrębie struktur Urzędu Gminy w Cisku zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji zadań w programie rewitalizacji.

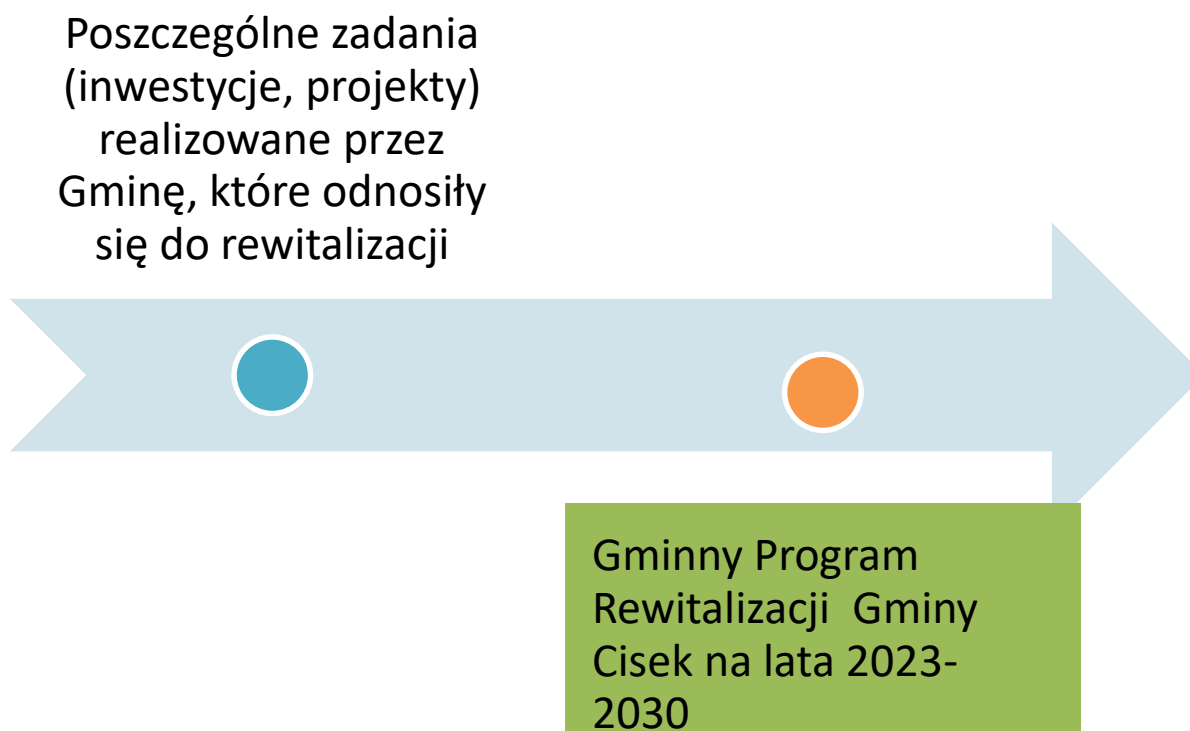
W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu (jednostki organizacyjne), instytucjami otoczenia społecznego - gospodarczego, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi. Współpraca ta będzie dotyczyć realizacji przedsięwzięć na zasadach zlecenia zadań publicznych według procedury przewidzianej w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Ponadto realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie ewentualnych działań korygujących.

11.4 Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 jest dokumentem planującym rozwój Gminy Cisek i stanowi formalną deklarację samorządu Cisek w zakresie kontynuacji polityki rozwojowej opartej o rewitalizację. Przedsięwzięcia w niniejszym programie są następstwem podjętych działań i inicjatyw z zakresu rewitalizacji we wcześniejszych latach. Przyjmowanie kolejnych programów rewitalizacji jest ściśle powiązane z okresami programowania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, gdyż to właśnie środki finansowe pochodzące z UE mogą w dużym stopniu przyczynić się do powodzenia projektów rewitalizacyjnych.

Rysunek 14 Ewolucja procesu rewitalizacji w Gminie Cisek

Źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 jest pierwszym formalnym dokumentem dotyczącym rozwoju gminy poprzez rewitalizację. Mimo braku tego dokumentu Gmina realizowała projekty, które można określić jako „rewitalizacyjne”. Poniżej w tabeli przedstawiono najważniejsze realizacje, które należy uznać, że dotyczyły obszarów, których kontynuacja będzie miała w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030.

Tabela 50 Najważniejsze projekty dotyczące rewitalizacji w Gminie Cisek

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Zakres	Wartość i źródło finansowania
1.	Lepsze jutro - wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z gminy Cisek	Nauka i edukacja	Wartość projektu 135 900,00 zł dofinansowanie z UE 115 515,00 zł Program: Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie: 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty Fundusz: Europejski Fundusz Społeczny
2.	Remont i modernizacja wiejskiego budynku wielofunkcyjnego (szatnia) w Łanach	Rewitalizacja przestrzeni, kultura i sztuka	Wartość projektu 296 476,51 zł dofinansowanie z UE 189 829,00 zł Program: Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich Działanie: 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego Fundusz: Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej
3.	Zagospodarowanie placu rekreacyjno-sportowego we wsi Dzielnica	Rewitalizacja przestrzeni, kultura i sztuka	Wartość projektu 71 201,01 zł dofinansowanie z UE 46 689,00 zł Program: Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich Działanie: 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego Fundusz: Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Zakres	Wartość i źródło finansowania
4.	Czas na START	Praca i integracja społeczna Projekt polegał na aktywizacji zawodowej mieszkańców wykluczonych społecznie, obejmował szkolenia zawodowe, poradnictwo psychologiczne oraz organizację staży.	Wartość projektu 904 277,70 zł dofinansowanie z UE 768 636,04 zł Program: Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020 Działanie: 8.2. Włączenie społeczne Fundusz: Europejski Fundusz Społeczny

Źródło: <https://mapadotacji.gov.pl>

Komplementarność międzyokresowa została osiągnięta poprzez zaplanowanie działań rewitalizacyjnych wykorzystując efekty przedsięwzięć zrealizowanych w poprzedniej perspektywie finansowej UE. Przedsięwzięcia w niniejszym programie są następstwem podjętych działań i inicjatyw we wcześniejszym okresie. Proces rewitalizacji w GPR (w którym zaplanowano szereg inwestycji i przedsięwzięć przyczyniających się do podniesienia jakości życia mieszkańców) w pełni wykorzystuje pozytywne efekty zrealizowanych wcześniej projektów rewitalizacyjnych i stanowi ich logiczną kontynuację.

11.5 Komplementarność źródeł finansowania

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji będą finansowane z różnych źródeł, w tym m. in. ze środków własnych podmiotów realizujących dane przedsięwzięcie, środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych takich jak: Fundusze Europejskie, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Fundusz Odbudowy, Fundusze EOG i Fundusze Norweskie, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, programów krajowych i państwowych funduszy celowych, pożyczek, kredytów i dotacji. Taki montaż finansowy, uwzględniający różne podmioty oraz metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

11.6 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w obrębie GPR zaprezentowano na poziomie celów i kierunków działań. Związane jest to z patrzeniem na proces rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów. Dla pełnej prezentacji komplementarności zdecydowano się na wykorzystanie matrycy pokazującej wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi celami procesu, wskazując wiążący rodzaj jej komplementarności. Poniższa matryca prezentuje poszczególne projekty rewitalizacyjne wraz z przypisanymi im kierunkami działań oraz celami strategicznymi.

Tabela 51 Komplementarność wiązek projektowych z celami strategicznymi i kierunkami działań GPR

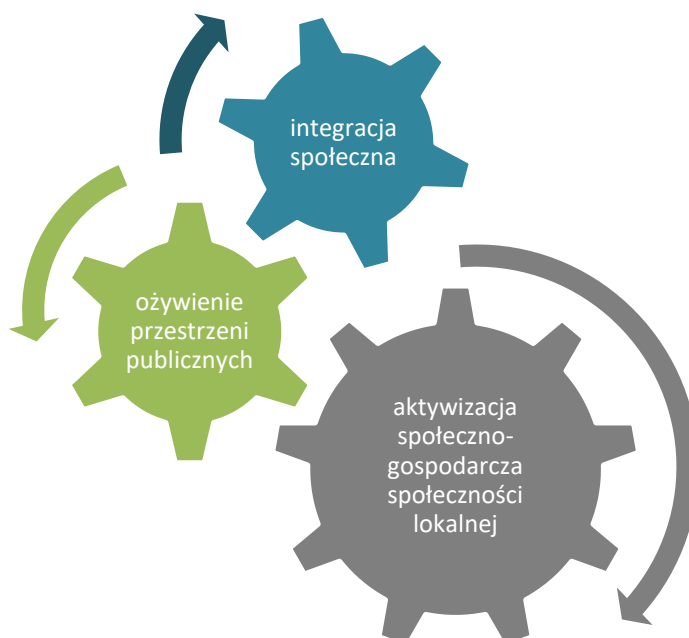
	Wiązka 1. Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	Wiązka 2. Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn	Wiązka 3. Podobszar rewitalizacji Roszowski Las
Cel strategiczny: Zintegrowana i zaktywizowana społeczność lokalna			
CO.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu przez pobudzenie przedsiębiorczości	X	X	X
CO.1.2. Wzrost znaczenia kultury i sportu w integracji i budowaniu wspólnoty samorządowej.	X	X	X
CO.1.3. Poprawa sytuacji grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym.	X	X	X
CO.1.3. Podniesie poziomu bezpieczeństwa publicznego.	X	X	X
Cel strategiczny: Funkcjonalne i ekologiczne obiekty i przestrzenie publiczne			
CO.2.1. Podniesienie funkcjonalności przestrzeni publicznych.	X	X	X
CO.2.2. Podniesienie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej.	X	X	X
CO.2.3. Poprawa jakości infrastruktury kultury, rekreacji i sportu.	X	X	X
CO. 2.4. Zapewnianie dostępności obiektów i przestrzeni publicznych osobom ze szczególnymi potrzebami.	X	X	X
CO 2.5. Wysokie standardy ekologiczne.	X	X	X

Źródło: opracowanie własne

11.7 Mechanizmy integracji

Integrowanie działań zaproponowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cisek jest istotnym elementem procesu rewitalizacji, głównie z punktu widzenia osiągania zamierzonych celów. Integrowanie poszczególnych przedsięwzięć polega na połączeniu m.in. działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Tym samym przedmiotowy podrozdział stanowi uzupełnienie wykazanej komplementarności. Głównym źródłem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji przedsięwzięć jest założenie, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Tym samym mechanizmy integracji wzmacniają sprzężenie zwrotne pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami.

Grafika 12 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

1. **Integracja na poziomie celów** – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględniał takie mechanizmy jak:
 - a. Konsultacje w sprawie wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonych na jego podstawie podobszarów rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału interesariuszy w tworzeniu GPR.
 - b. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR - otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu - weryfikacji osiągniętych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania dla GPR.

2. **Integracja na poziomie partycypacji społecznej** w zarządzaniu wdrażaniem GPR, mechanizm ten będzie realizowany poprzez:
 - a. Powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego - podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji.
 - b. Współpracę ze środowiskiem seniorów, młodzieży, podmiotami świadczącymi usługi dla osób zagrożonych wykluczeniem, głównie osób z niepełnosprawnościami i osób bezrobotnych, z przedstawicielami organizacji pozarządowych w zakresie realizowanych działań rewitalizacyjnych.
 - c. Periodyczne spotkania z interesariuszami procesu rewitalizacji.
 - d. Dodatkowym narzędziem integracji będzie kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.
3. **Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem** – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany będzie poprzez monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały opisane w rozdziale 14. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

11.8 Dostępność

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 został opracowany z uwzględnieniem kwestii dostępności. Każde przedsięwzięcie w programie było analizowane pod kątem zapewnienia możliwej dostępności architektonicznej, cyfrowej lub informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 poz. 2240). Zgodnie z definicją zapisaną w ustawie osoba ze szczególnymi potrzebami to ta, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. W analizie dostępności poszczególnych wiązek projektowych brano pod uwagę następujące możliwe udogodnienia:

- w zakresie dostępności architektonicznej:

- a. zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
 - b. instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń,
 - c. zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
 - d. zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego,
 - e. zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.
- w zakresie dostępności cyfrowej: wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.
 - w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:
 - a. obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się w języku migowym i innych środkach komunikowania się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
 - b. instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, których celem jest wspomaganie słyszenia,
 - c. zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
 - d. zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Każda ze zgłoszonych do GPR propozycji projektowych została przeanalizowana pod kątem wyżej wymienionych udogodnień. Jednym z ważniejszych celów zadań realizowanych w ramach GPR jest poprawa warunków życia i funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami, którzy są w najwyższym stopniu narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby.

12. Indykatywne ramy finansowe

Kluczowa z punktu widzenia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest dywersyfikacja źródeł finansowania. Komplementarność źródeł finansowania sprawia, że realizacja zaplanowanych działań jest nie tylko w wielu sytuacjach możliwa, ale także bardziej efektywna. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą być realizowane przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego.

Źródła finansowania przedsięwzięć realizowanych przez Gminę Cisek.

Wśród źródeł finansowania projektów zapisanych w GPR największe znaczenie mają środki własne budżetu gminy, środki budżetu państwa, fundusze europejskie oraz inne środki krajowe i zagraniczne. Planowany zakres przedsięwzięć, okres ich realizacji będą zależne w dużej mierze od możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł wsparcia.

Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach GPR zamyka się kwotą **3 164 000,00** PLN. Szczegółowe zestawienie ram finansowych dla poszczególnych przedsięwzięć znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 52 Indykatorywna lista projektów rewitalizacyjnych GPR Gminy Cisek

Nr	Nazwa projektu	Lokalizacja	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji / zadania	Potencjalne źródło finansowania inwestycji	
1	Nowoczesne centrum integracji społeczności Miejsca Odrzańskiego	Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie. Miejsce Odrzańskie, ul. Odrzańska 52, nr działki 322.	2024 rok.	1 000 000, 00 zł	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Fundusz Odbudowy, Gmina Cisek, Fundusze Europejskie dla Opolskiego, Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko, Fundusze Europejskie w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, inne dostępne zewnętrzne środki finansowe.	w tym w ramach Priorytetu 10 FEO 2021-2027
2	Wokół Nieznanskiego źródła – źródło gasi pożary	Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn. Ul. Wiejska 25, 47-263 Nieznaszyn.	2024 rok.	10 000,00 zł	Gmina Cisek, Fundusze Europejskie dla Opolskiego, Fundusze Europejskie w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, inne dostępne zewnętrzne środki finansowe (krajowe fundacje, programy np. Równać szanse), fundusze prywatne.	-
3	Rewitalizacja zbiornika przeciwpożarowego w Nieznaszynie	Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn. Działka nr 222, Nieznaszyn.	2025 rok.	600 000, 00 zł	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Fundusz Odbudowy, Gmina Cisek, Fundusze Europejskie dla Opolskiego, Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko, Fundusze Europejskie w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, inne dostępne zewnętrzne środki finansowe.	w tym w ramach Priorytetu 10 FEO 2021-2027
4	Rewitalizacja budynku szkoły podstawowej w Roszowickim Lesie	Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn. Działka nr 222, Nieznaszyn.	2026 rok.	1 500 000, 00 zł	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Fundusz Odbudowy, Gmina Cisek, Fundusze Europejskie dla Opolskiego, Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko, Fundusze Europejskie w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, inne dostępne zewnętrzne środki finansowe.	w tym w ramach Priorytetu 10 FEO 2021-2027
5	Wokół Nieznanskiego źródła – legenda o Nieznaskim kadłubie.	Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn. Ul. Wiejska 25, 47-263 Nieznaszyn.	2025 rok.	10 000,00 zł	Gmina Cisek, Fundusze Europejskie dla Opolskiego, Fundusze Europejskie w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich inne dostępne zewnętrzne środki finansowe (krajowe fundacje, programy np. Równać szanse), fundusze prywatne.	-
6	Wokół Nieznanskiego źródła – spotkanie	Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn. Ul.	2025 r.	10 000,00 zł	Gmina Cisek, Fundusze Europejskie dla Opolskiego, Fundusze Europejskie w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, inne dostępne zewnętrzne środki finansowe	-

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030

Nr	Nazwa projektu	Lokalizacja	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji / zadania	Potencjalne źródło finansowania inwestycji	
	integracyjne wokół Nieznaskiego źródła	Wiejska 25, 47-263 Nieznaszyn.			(krajowe fundacje, programy np. Równać szanse), fundusze prywatne.	
7	Wokół Nieznaskiego źródła – rajd rowerowy kaj i kiedy chodzili na Bana	Podobszary rewitalizacji, Gmina Cisek, Gmina Polska Cerekiew oraz Gmina Reńska Wieś.	2025 r.	10 000,00 zł	Gmina Cisek, Fundusze Europejskie dla Opolskiego, Fundusze Europejskie w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, inne dostępne zewnętrzne środki finansowe (krajowe fundacje, programy np. Równać szanse), fundusze prywatne.	-
8	Cisek to moja gmina!	Podobszary rewitalizacji, Gmina Cisek	2024 - 2027	24 000,00 zł	Gmina Cisek, Fundusze Europejskie dla Opolskiego, Fundusze Europejskie w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, inne dostępne zewnętrzne środki finansowe (krajowe fundacje, programy np. Równać szanse), fundusze prywatne.	-
Suma				3 164 000,00 zł		

Źródło: opracowanie własne

13. Opis struktury zarządzania

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji, zadaniem własnym samorządu szczebla gminnego jest przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie. Głównymi stronami przy wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 są:

- **Wójt Gminy Cisek (za pomocą Urzędu Gminy w Cisku wraz z jednostkami organizacyjnymi),**
- **Rada Gminy Cisek,**
- **Komitet Rewitalizacji.**

Organem mającym ustawowe umocowanie do zarządzania GPR jest **Wójt Gminy Cisek**, będący **operatorem procesu rewitalizacji**, który decyduje o kształcie pozostałych elementów organizacyjnych struktury zarządzania wdrożeniem programu.

Zarządzanie GPR będzie odbywać się w ramach istniejących struktur **Urzędu Gminy Cisek**. Całością realizacji programu zarządzać będzie Sekretarz Gminy Cisek (oraz osoba zatrudniona na stanowisku ds. pozyskiwania funduszy i promocji gminy. Obrany schemat zarządzania nie generuje dodatkowych kosztów w ramach zarządzania programem. Ponadto w realizacji zadań w ramach GPR potencjalnie ważną rolę w strukturze zarządzania, czy też wdrażania przypisano partnerom projektowym, zgodnie z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225, 412). Na podstawie art. 28a tejże ustawy w celu wspólnej realizacji projektów, mogą być tworzone partnerstwa, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt (zwany projektem partnerskim), na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne przypisane dla Gminy Cisek będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez **Radę Gminy Cisek** Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF) oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych w planie przedsięwzięć. Do zadań Rady Gminy Cisek należeć będzie uchwalenie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji oraz podejmowanie uchwał dotyczących zmian czy aktualizacji GPR.

Dla sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi Wójt Gminy Cisek może powoływać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek Urzędu Gminy Cisek, odpowiedzialnych za częściowe funkcje zarządzania przedsięwzięciami. Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją, począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzanie

przeptywem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Grafika 13 Schemat organizacji procesu rewitalizacji GPR Cisek

Źródło: opracowanie własne

Komitet Rewitalizacji

Rolą Komitetu Rewitalizacji jest wsparcie doradcze Wójta Cisek w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR oraz prowadzenie dialogu między poszczególnymi interesariuszami procesu rewitalizacji, a organami gminy. Komitet może inicjować również partnerstwa między samorządem a partnerami projektowymi w celu realizacji przedsięwzięć zapisanych w GPR. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Gminy Cisek w drodze uchwały, zapewniając przejrzysty mechanizm wyłaniania przez interesariuszy ich przedstawicieli, przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji albo w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące licząc od dnia jego uchwalenia. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi. Wójt Gminy Cisek niezwłocznie po podjęciu uchwały powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji.

Grafika 14 Schemat organizacji procesu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR

W tabeli poniżej przedstawiono możliwe ryzyka, które mogą wystąpić podczas wdrażania GPR. Do każdego ze wskazanych ryzyk przypisano prawdopodobieństwo wystąpienia w 3 stopniowej skali:

- 1 - niskie ryzyko wystąpienia,
- 2 - średnie ryzyko wystąpienia,
- 3 - ryzyko prawdopodobne.

Tabela 53 Identyfikowane ryzyka dla procesu rewitalizacji dla Gminy Cisek

Rodzaj ryzyka	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka	Sposoby rozwiązywania sytuacji problemowej
Brak środków finansowych	3 - ryzyko prawdopodobne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Próba dywersyfikacji źródeł finansowania (źródła prywatne, konkursowe, zagraniczne, PPP - partnerstwo publiczno-prywatne). 2. Aktualizacja GPR.
Opóźnienia w realizacji przedsięwzięć	2 - średnie ryzyko wystąpienia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odpowiednia konstrukcja umów zakładająca kary umowne i odpowiedzialność wykonawcy za terminowe ukończenie inwestycji/projektu. 2. Bieżący monitoring postępu realizacji przedsięwzięć (więcej w rozdziale 14.1 Monitoring).
Brak chętnych do uczestnictwa w przedsięwzięciach społecznych	2 - średnie ryzyko wystąpienia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skierowanie indywidualnych zaproszeń do potencjalnych uczestników przez jednostki organizacyjne Gminy. 2. Osobiste zaangażowanie liderów wybranych grup w proces rekrutacji.
Odstąpienie od realizacji projektów przez wnioskodawców	3 - ryzyko prawdopodobne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Indywidualne wsparcie doradcze w zakresie możliwości pozyskania środków zewnętrznych. 2. Spotkania informacyjne dla interesariuszy procesu rewitalizacji w zakresie pozyskiwania środków na zadania zapisane z GPR

Źródło: opracowanie własne

14. System monitoringu i ewaluacji

14.1 Monitoring programu rewitalizacji

Monitoring procesu rewitalizacji polega na systematycznym rejestrowaniu postępów procesu rewitalizacji, dokonywanego na podstawie danych ze sprawozdań z realizacji poszczególnych projektów (produktów i rezultatów).

Monitoring prowadzony w odniesieniu do realizowanych przedsięwzięć będzie polegał na pozyskiwaniu informacji na temat postępów rzeczowych oraz kontroli założeń. Ponadto kontrolowane będą aspekty finansowe przedsięwzięć w kontekście zapewnienia trwałości osiągniętych rezultatów. W związku z powyższym, monitoring będzie polegał na utrzymywaniu stałego kontaktu z podmiotami realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne, za co bezpośrednio odpowiedzialny będzie koordynator procesu rewitalizacji.

Podstawą oceny realizacji GPR będą pozyskane dane ilościowe i jakościowe. Dla usystematyzowania uzyskiwanych informacji w cyklu rocznym, do wszystkich zaangażowanych podmiotów skierowane zostaną zapytania dotyczące postępów w zakresie realizowanych przedsięwzięć. Zgromadzone dane zostaną zweryfikowane i posłużą do opracowania raportu z monitoringu. Raporty sporządzane będą raz w roku najpóźniej do 30 kwietnia roku następującego po tym objętym monitoringiem. Z jednej strony umożliwi to reagowanie na różne zdarzenia związane z wdrażaniem poszczególnych przedsięwzięć, z drugiej prezentację informacji podmiotom zaangażowanym w proces rewitalizacji, w szczególności Komitetowi Rewitalizacyjnemu w zakresie postępu prowadzonych prac. Tak zaplanowany monitoring pozwoli na utrzymanie systematycznego kontaktu ze wszystkimi zaangażowanymi podmiotami, jednocześnie pozwalając na właściwe przeprowadzenie ewaluacji.

Podstawowym narzędziem do śledzenia postępów są wskaźniki monitorowania. Do monitorowania zmian stanu obszaru rewitalizacji będą wykorzystane wskaźniki realizacji celów GPR (wskazane w dalszej części opracowania), mierzące konkretne efekty podejmowanych działań w ramach realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

14.2 Ewaluacja GPR

Ewaluacja okresowa GPR będzie realizowana w cyklach trzyletnich. Obejmować będzie całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach GPR, w tym pośrednią ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom. Poniżej zaprezentowano strukturę uprawnień i odpowiedzialności w ramach ewaluacji.

Tabela 54 Organizacja procesu ewaluacji GPR Gminy Cisek

Stanowisko	Uprawnienie	Odpowiedzialność
Wójt Gminy Cisek	Wskazanie terminów i sposobów wykonania zadań, zatwierdzenie raportu z ewaluacji okresowej	Za zrealizowanie zadań przewidzianych na dany rok budżetowy, terminowe przekazanie raportu z ewaluacji okresowej Komitetowi Rewitalizacji i Radzie Gminy Cisek
Komitet Rewitalizacji	Opiniowanie raportu z ewaluacji okresowej	Formułowanie zaleceń i opinii dotyczących wdrażania GPR
	Zatwierdzenie treści dokumentu	
Sekretarz Gminy Cisek	Ostateczna weryfikacja raportu	Rzetelność raportu, terminowe przekazanie raportu do zatwierdzenia Wójtowi Gminy Cisek i do opiniowania Komitetowi Rewitalizacji
Stanowisko ds. pozyskiwania funduszy i promocji gminy	1. Sprawdzenie poprawności danych dot. realizowanych zadań, sporządzenie raportu zbiorczego z realizacji zadań ujętych w GPR 2. Przeprowadzenie ankietyzacji podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki gminne) zaangażowanych we wdrażanie GPR	Skompletowanie informacji nt. stanu realizacji zadań, skompletowanie ankiet, przygotowanie raportu zbiorczego na podstawie otrzymanych informacji, weryfikacja wskaźników realizacji GPR oraz przekazanie go do Sekretarza Gminy Cisek.
Pracownik referatu merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej	Realizacja zadań ujętych w GPR, sporządzenie sprawozdania z realizacji tych zadań i przygotowanie ankiety ewaluacyjnej	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie informacji nt. stopnia realizacji zadań i ankiet do osoby zatrudnionej na stanowisku ds. pozyskiwania środków pomocowych, współpracy z zagranicą i promocji gminy
Podmioty prywatne i publiczne; partnerzy (inne niż jednostki gminne)	Realizacja zadań ujętych w GPR, wypełnienie ankiet dostarczonych przez pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. pozyskiwania funduszy i promocji	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie ankiet

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji:

- Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- Ocena sporządzona przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w ust. 2.

- W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

W ramach ewaluacji okresowej przeprowadzane będą następujące czynności:

1. Podmiot odpowiedzialny za realizację danego zadania zapisanego w GPR, sporządza sprawozdanie z realizacji zadania i ankietę ewaluacyjną tego zadania, uwzględniające w szczególności poziom osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
2. Informację dotyczącą stopnia szczegółowości zadania i ankietę ewaluacyjną za ubiegły rok podmiot odpowiedzialny przekazuje do Koordynatora rewitalizacji.
3. Koordynator rewitalizacji przeprowadza badanie przy pomocy ankiety ewaluacyjnej wśród podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki gminne). Badanie służy ocenie poziomu osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
4. Koordynator rewitalizacji sprawdza kompletność otrzymanych informacji nt. stopnia realizacji zadań oraz weryfikuje ankiety. W przypadku stwierdzenia uchybień, odsyła ją do właściwego wydziału / biura lub kierownika jednostki organizacyjnej w celu naniesienia poprawek. Poprawnie wypełnione ankiety ewaluacyjne zostają skompletowane i poddane analizie.
5. Koordynator rewitalizacji na podstawie zebranych informacji, przygotowuje zbiorczy raport, który przekazuje do Sekretarza Gminy Cisek.
6. Sekretarz Gminy Cisek dokonuje weryfikacji i akceptacji raportu oraz przekazuje raport Wójtowi Gminy Cisek.
7. Wójt Gminy Cisek zatwierdza raport i przekazuje go Komitetowi Rewitalizacyjnemu. Raport będzie stanowił podstawę sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania GPR.
8. Komitet Rewitalizacyjny opiniuje raport i przekazuje swoje uwagi i zalecenia Wójtowi Gminy Cisek.
9. Wójt Gminy Cisek po uzyskaniu opinii Komitetu Rewitalizacyjnego przekazuje go niezwłocznie do akceptacji Radzie Gminy Cisek.

14.3 Aktualizacja GPR

W przypadku pozyskania środków finansowych na realizację przedsięwzięć z listy uzupełniającej lub problemów rzutujących na niską efektywność w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania, można wziąć pod uwagę modyfikację i aktualizację programu rewitalizacji. W przypadku wprowadzania

zmian i korekt w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych, w dokumencie należy przedstawić ich uzasadnienie. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 może okazać się konieczna, np. w przypadku nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania lub braku terminowości realizacji działań. Zmiana (aktualizacja) gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim był on uchwalony. Procedura ta obejmuje zatem następujące etapy:

1. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR (co najmniej raz na 3 lata).
2. Opiniowanie oceny przez Komitet Rewitalizacji.
3. Ogłoszenie zaopiniowanej oceny na stronie internetowej gminy i w BIP.
4. Wniosek do rady gminy o zmianę programu rewitalizacji.
5. Dokonanie zmian w GPR.
6. Konsultacje społeczne aktualizowanego programu rewitalizacji.
7. Opiniowanie, procedura środowiskowa - nie wymaga uzyskania opinii i przeprowadzenia konsultacji społecznych taka zmiana gminnego programu rewitalizacji, która nie dotyczy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz nie wymaga zmiany uchwały dotyczącej ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji (jeżeli w gminie ustanowiona została Specjalna Strefa Rewitalizacji).
8. Podjęcie uchwały.

Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji jest procesem dynamicznym, wymagającym stałego dialogu z społecznością oraz dostosowywania działań do zmieniającego się kontekstu społecznego i ekonomicznego. W ten sposób program może efektywnie przyczyniać się do trwałego rozwoju lokalnej społeczności.

14.4 Harmonogram realizacji

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030. Harmonogram zawiera przewidywany okres realizacji dla głównych elementów związanych z jego przyjęciem (uchwaleniem), realizacją oraz dalszą ewaluacją.

Tabela 55 Harmonogram realizacji GPR Gminy Cisek na lata 2023-2030

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030	2023 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	2023 r. (w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2023 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2023r.
Monitoring	Od 2024 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2023 (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2023 r.

Źródło: opracowanie własne

14.5 Koszty zarządzania

Całość procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowana przez pracowników Urzędu Gminy Cisek w ramach obowiązków służbowych, w związku z czym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z obsługą procesu. W przypadku ewaluacji dopuszcza się jednak zlecenie opracowania badania ewaluacyjnego podmiotowi zewnętrznemu. Zaangażowanie wyspecjalizowanego podmiotu realizującego tego typu usługi możliwe będzie w przypadku dysponowania wolnymi środkami w budżecie gminy. Komitet Rewitalizacyjny powołany przez Wójta Gminy Cisek jako ciało doradcze, funkcjonować będzie w oparciu o przedstawicieli Urzędu Gminy Cisek i gminnych jednostek organizacyjnych, jak również wyłonionych przedstawicieli podmiotów publicznych i prywatnych oraz mieszkańców. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacyjnego będzie miała charakter społeczny, nieodpłatny.

14.6 Wskaźniki realizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 wymaga usystematyzowanego monitoringu. Jednym z podstawowych narzędzi służących do śledzenia postępu realizacji GPR są wskaźniki realizacji. Dostarczają one informacji dotyczących efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Podkreślić należy, iż wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia poszczególnych celów rewitalizacji wskazanych w części planistycznej, a nie produktów poszczególnych przedsięwzięć. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych przedsięwzięć, a ma na celu osiągnięcie zmiany na obszarze objętym rewitalizacją.

Tabela 56 Wskaźniki realizacji GPR dedykowane celom rewitalizacji

Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Źródło danych (fiszka projektu)	Wartość docelowa wskaźnika
Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych rewitalizacji	0	1,4	2
Liczba przedsięwzięć z zakresu efektywności energetycznej	0	1,4	2

Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Źródło danych (fiszka projektu)	Wartość docelowa wskaźnika
Liczba projektów z zakresu zagospodarowania przestrzeni publicznych	0	1,3,4	3
Liczba projektów z zakresu zagospodarowania terenów zielonych	0	1,3,4	3
Liczba przedsięwzięć społecznych w procesie rewitalizacji	0	2,5,6,7,8	22
Liczba przedsięwzięć edukacyjnych w ramach prowadzonej rewitalizacji	0	2,5,6,7,8	22
Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych rewitalizacji	0	1,4	2

Źródło: opracowanie własne

15. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

15.1 Uspołecznienie opracowania GPR

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 opracowany został przy współudziale społeczności lokalnej zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Wszystkie podjęte w tym celu działania polegały na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzeniu skierowanych do interesariuszy działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji (celach, zasadach, przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowywaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnieniu możliwości wypowiedzenia się interesariuszy w czasie przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

W związku z pracami nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 w ramach partycypacji społecznej, Urząd Gminy Cisek prowadził konsultacje społeczne na każdym etapie tworzenia dokumentu, zapewniając mieszkańcom udział w pracach nad dokumentem. Program opracowany został metodą partycypacji społecznej zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Partycypacja społeczna to proces, który obejmuje aktywne zaangażowanie interesariuszy we wszystkie etapy procesu rewitalizacji, począwszy od planowania przez realizację aż po ocenę podejmowanych działań. Jest to realizowane m.in. poprzez uczestnictwo w konsultacjach

społecznych, czy w pracach Komitetu Rewitalizacji, co zapewnia realny wpływ społeczności na kształt i wynik procesu rewitalizacyjnego

Uspołecznienie procesu opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 składało się z kilku etapów.

1. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Cisek.

Były pierwszym etapem włączającym społeczność lokalną w przygotowanie GPR. Konsultacje społeczne zostały ogłoszone na podstawie art. 5a ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, oraz art. 6 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz zgodnie z zarządzeniem Wójta Gminy Cisek nr 30/2023 w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Cisek. Konsultacje trwały od 15 maja 2023 r. do 7 czerwca 2023 r. Informacja o konsultacjach społecznych rozpowszechniana była poprzez: stronę internetową gminy, BIP, w siedzibie Urzędu. Konsultacje były przeprowadzone w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Gminy Cisek oraz na stronie internetowej gminy www.cisek.pl oraz pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/cisek_formularz_uwag_or_oz
- spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji – w dniu 23 maja 2023 r. o godz. 13:00 w Urzędzie Gminy Cisek
- wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/cisek_ankieta_gpr.

Wypełnione formularze można było dostarczyć:

- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: info@cisek.pl,
- drogą korespondencyjną na adres: Urzędu Gminy Cisek, ul. Planetorza 52, 47-253 Cisek
- osobiście do Urzędu Gminy Cisek, ul. Planetorza 52, 47-253 Cisek w godzinach pracy Urzędu,
- poprzez wypełnienie formularza uwag on-line: https://ankieta.deltapartner.org.pl/cisek_formularz_uwag_or_oz
- podczas otwartego spotkania konsultacyjnego w dniu 23 maja 2023 r.

Projekt uchwały był umieszczony na stronie internetowej gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wyłożony w siedzibie Urzędu Gminy Cisek w okresie od 15 maja 2023 r. do 7 czerwca 2023 r. Spotkanie konsultacyjne odbyło się 23 maja 2023 r. o godzinie 13:00 w Urzędzie

Gminy Cisek. Na spotkaniu zaprezentowano wyniki i podsumowanie diagnozy delimitacyjnej. W trakcie spotkania nie wpłynęły uwagi dotyczące przedmiotu konsultacji.

2. Jednocześnie do prowadzonych konsultacji w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeprowadzono ankietę on-line dotyczącą zebrania opinii mieszkańców o zasadności dokonanego wyboru oraz głównych wyzwań i barier charakteryzujących obszar rewitalizacji w Gminie Cisek.
3. **Przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.** Uchwałą Rady Gminy Cisek Nr LVI/310/2023 z dnia 31 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 formalnie przystąpiono do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Cisek.
4. **Otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych.** Nabór projektów do GPR prowadzony był od **17 sierpnia do 12 września 2023 r.** Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych można było zgłaszać w następujący sposób:
 - w formie papierowej poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego dostępnego on-line lub dostępnego w Punkcie Obsługi Klienta w siedzibie Urzędu Gminy Cisek,
 - w formie elektronicznej, korzystając z dedykowanego linku do ankiety.

W ramach prowadzonego otwartego naboru wpłynęło 8 formularzy (propozycji projektowych). Otrzymane propozycje przedsięwzięć były weryfikowane przez pracowników Urzędu Gminy Cisek, a następnie wpisywane na listę przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

5. **Spotkanie konsultacyjno – warsztatowe** w sprawie naboru projektów do Gminnego Programu Rewitalizacji. Spotkanie odbyło się dnia 5 września 2023 roku w Urzędzie Gminy w Cisku. Podczas spotkania zaprezentowano istotę procesu rewitalizacji w Gminie Cisek, dobre praktyki w tym zakresie, możliwe źródła finansowania oraz sposób zgłaszania projektów rewitalizacyjnych. W spotkaniu uczestniczyło 6 osób.
6. **Konsultacje projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030.** W ramach uspołeczniania opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 stosowane były zarówno obligatoryjne formy konsultacji społecznych, jak i zaawansowane metody konsultacyjne.

Rysunek 15 Zastosowane formy konsultacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Wyznaczenie OZ i OR (diagnoza delimitacyjna)

- zbieranie uwag w postaci papierowej,
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej,
- badanie ankietowe (ankietyzacja mieszkańców),
- bezpośrednie spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji (zaawansowana metoda partycypacji).

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji

- zbieranie uwag w postaci papierowej,
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej,
- wywiady pogłębione,
- spotkanie warsztatowo - konsultacyjne w ramach naboru projektów do GPR (zaawansowana metoda partycypacji)
- otwarte spotkanie konsultacyjne (zaawansowana metoda partycypacji).

Źródło: opracowanie własne

15.2 Uspołecznienie wdrażania GPR

Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy. Proces partycypacji społeczności lokalnej w realizacji GPR odbywać się będzie:

1. pośrednio - poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę,
2. bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi (dopuszczalna formuła zdalna).

Interesariuszami procesu rewitalizacji, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji będą: mieszkańcy gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Cisku dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji,
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu oraz profilu Gminy na portalu społecznościowym o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR,

- współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR.

Uspółcześnienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem i wspieraniem rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- opracowanie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji). Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. Będzie on również pełnił funkcję opiniodawczo - doradczą Wójta Gminy Cisek,
- organizację co najmniej jednego w roku otwartego spotkania konsultacyjnego (dopuszczalna formuła zdalna), w trakcie którego mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dotyczące prowadzonych prac.

Proponowane działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi mogą zostać rozszerzone, dostosowane do aktualnych regulacji prawnych.

W proces realizacji i wdrażania GPR zaangażowani zostaną wszyscy partnerzy, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, w tym m.in. właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Kluczową przesłanką realizującą ten postulat będzie możliwość udziału przedstawicieli tych podmiotów w Komitecie Rewitalizacji. Stanowi on forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy Cisek w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo - doradczą Wójta Gminy Cisek. Udział w pracach Komitetu przedstawicieli organizacji pozarządowych, organizacji społecznych i grup nieformalnych działających na terenie Gminy Cisek, pozwoli na zaangażowanie się przedstawicieli podmiotów partnerskich w realizowany proces rewitalizacji, a nadto pozwoli na wyrażanie opinii w zakresie wpływu realizowanych projektów na osoby i grupy zagrożone wykluczeniem społecznym.

16. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37), ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353.) oraz ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

17. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 nie przewiduje wprowadzenia zmian w uchwałach prawa lokalnego obowiązujących w Gminie Cisek, w tym w Uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725). Przyjęcie uchwały o zasadach wyznaczenia składu oraz zasadach działania Komitetu Rewitalizacji nastąpi po przyjęciu GPR, dlatego nie występuje konieczność dokonywania zmian.

18. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

18.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 725 z późn.zm.).

18.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Niezbędne zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie mogą kolidować z możliwością realizacji zadań o charakterze inwestycyjnym wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030. W związku z nadrzędnością GPR nad studium, ustalenia tego ostatniego muszą zostać dostosowane do ustaleń GPR w taki sposób, by gwarantowały wykonalność przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Planowane przedsięwzięcia infrastrukturalne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 nie są sprzeczne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego Gminy Cisek (przyjętym Uchwałą nr XLIV/240/2022 Rady Gminy Cisek z dnia 25 lipca 2022 r.), stąd też brak konieczności modyfikacji wskazanego dokumentu.

Ewentualne zmiany w dokumentach z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego wprowadzane będą na drodze procedury uwzględniającej następujące etapy:

1. Ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzenia studium.
2. Zawiadomienie organów i instytucji właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu studium.
3. Sporządzenie projektu studium.
4. Opinia gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej.
5. Opiniowanie projektu studium – wystąpienie z prośbą o uzgodnienie lub wydanie opinii o projekcie studium do odpowiednich instytucji i organów wskazanych w art. 11 pkt 5. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (m.in. zarząd województwa w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią).
6. Konsultacje społeczne (wyłożenie projektu studium do publicznego wglądu, udostępnienie w Biuletynie Informacji Publicznej i przeprowadzenie co najmniej jednej dyskusji publicznej).
7. Przedstawienie Radzie Gminy projektu studium.

Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku zidentyfikowania niezgodności ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) z zakresem projektów rewitalizacyjnych wpisanych do GPR, konieczne będzie dokonanie zmian w MPZP. Zakres przewidywanej lokalizacji realizacji danego projektu powinien być bowiem zgodny z przeznaczeniem terenu określonym w planie miejscowym, a także nie być objęty ograniczeniami związanymi z istniejącymi formami ochrony. Ponadto, ważne jest, aby MPZP nie przewidywał realizacji, kolidującej z projektem inwestycji celu publicznego, ani zakazu zabudowy kubaturowej.

Planowane przedsięwzięcia infrastrukturalne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030 będą realizowane zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, stąd też nie przewiduje się konieczności modyfikacji wskazanych dokumentów.

Istnieje jednak możliwość, iż niezgodności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi a zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zostaną stwierdzone na późniejszym etapie, podczas wdrożenia i realizacji przedsięwzięć. W takim przypadku należy zmienić ustalenia planu

miejscowego, które utrudniają lub uniemożliwiają realizację projektu rewitalizacyjnego zgodnie z procedurą przedstawioną w art. 17 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, 1846, 2185, 2747, z 2023 r. poz. 553):

1. Ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego.
2. Zawiadomienie organów i instytucji właściwych do uzgadniania i opiniowania planu miejscowego.
3. Sporządzenie projektu planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem wniosków do planu.
4. Sporządzenie prognozy skutków finansowych uchwalenia planu miejscowego.
5. Opinia gminnej lub innej właściwej komisji urbanistyczno-architektonicznej.
2. Opiniowanie projektu GPR – wystąpienie z prośbą o uzgodnienie lub wydanie opinii o projekcie planu miejscowego do odpowiednich instytucji i organów wskazanych w art. 17 pkt 6 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, 1846, 2185, 2747, z 2023 r. poz. 553).
3. Ogłoszenie o wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu.
4. Rozpatrzenie uwag i wprowadzenie zmian do projektu planu miejscowego.
5. Przedstawienie Radzie Gminy Cisek projektu planu miejscowego.

Spis grafik

Grafika 1 Mapa gminy Cisek z podziałem administracyjnym na jednostki pomocnicze (jednostki porównawcze).....	33
Grafika 2 Obszar zdegradowany w gminie Cisek.....	48
Grafika 3 Mapa poglądowa podobszarów zdegradowanych i podobszarów rewitalizacji w gminie Cisek.....	51
Grafika 4 Podobszar rewitalizacji Miejsce Odrzańskie – mapa poglądowa.....	52
Grafika 5 Podobszar rewitalizacji Nieznaszyn – mapa poglądowa.....	53
Grafika 6 Podobszar rewitalizacji Roszowicki Las – mapa poglądowa.....	54
Grafika 7 Mapa zagrożenia powodziowego w Gminie Cisek.....	74
Grafika 8 Wizja rozwoju podobszarów rewitalizacji w gminie Cisek.....	77
Grafika 9 Logika procesu rewitalizacji GPR Cisek.....	78
Grafika 10 Układ celów strategicznych dla Gminy Cisek.....	79
Grafika 11 Komplementarność przestrzenna GPR Gminy Cisek.....	99
Grafika 12 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych.....	105
Grafika 13 Schemat organizacji procesu rewitalizacji GPR Cisek.....	112
Grafika 14 Schemat organizacji procesu rewitalizacji.....	113

Spis tabel

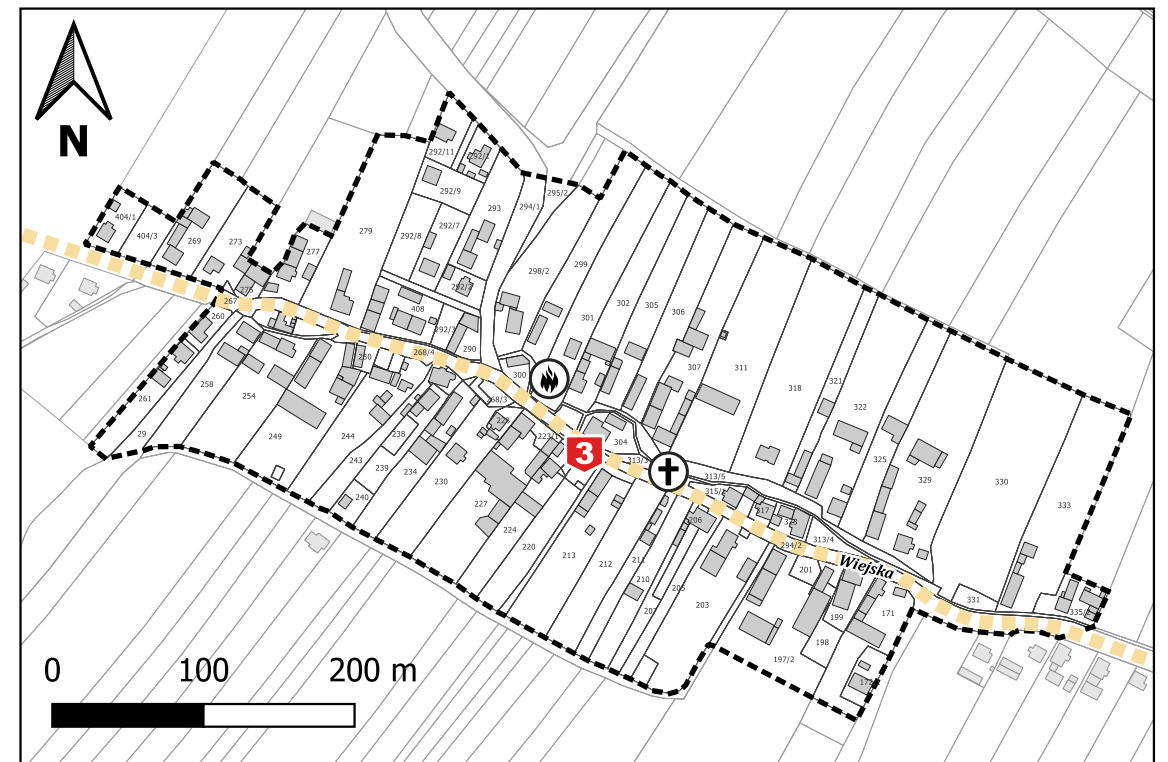
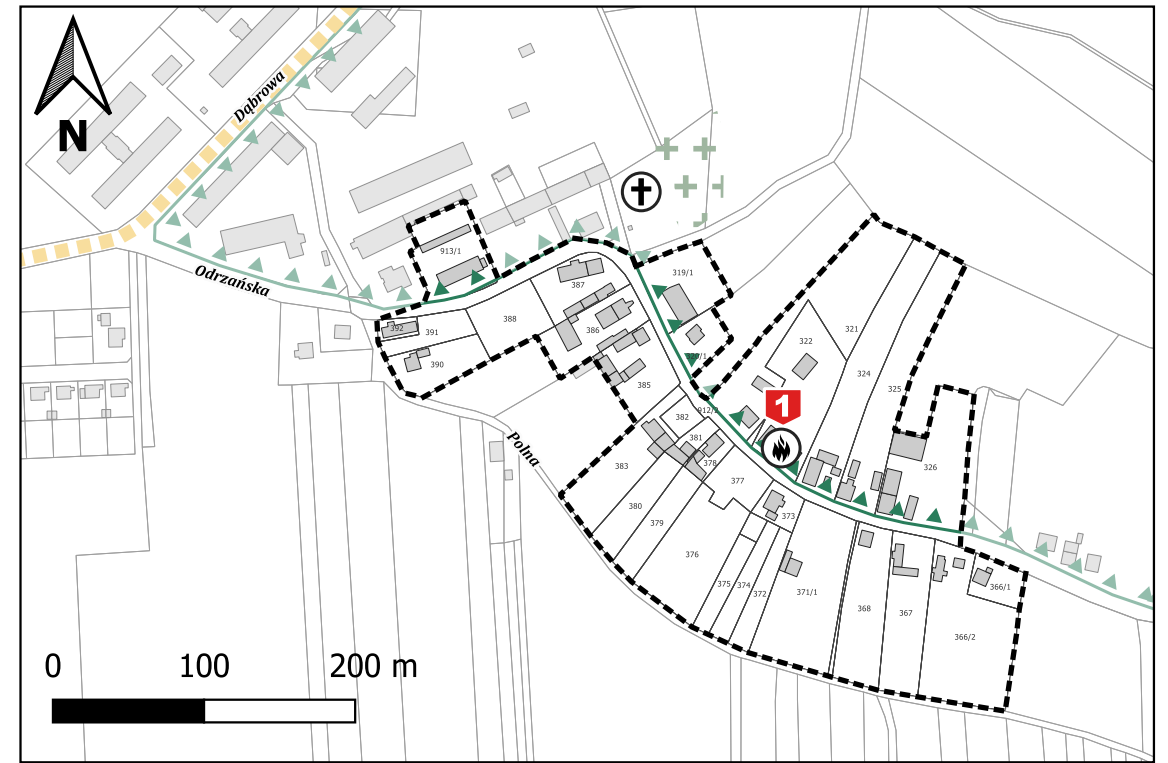
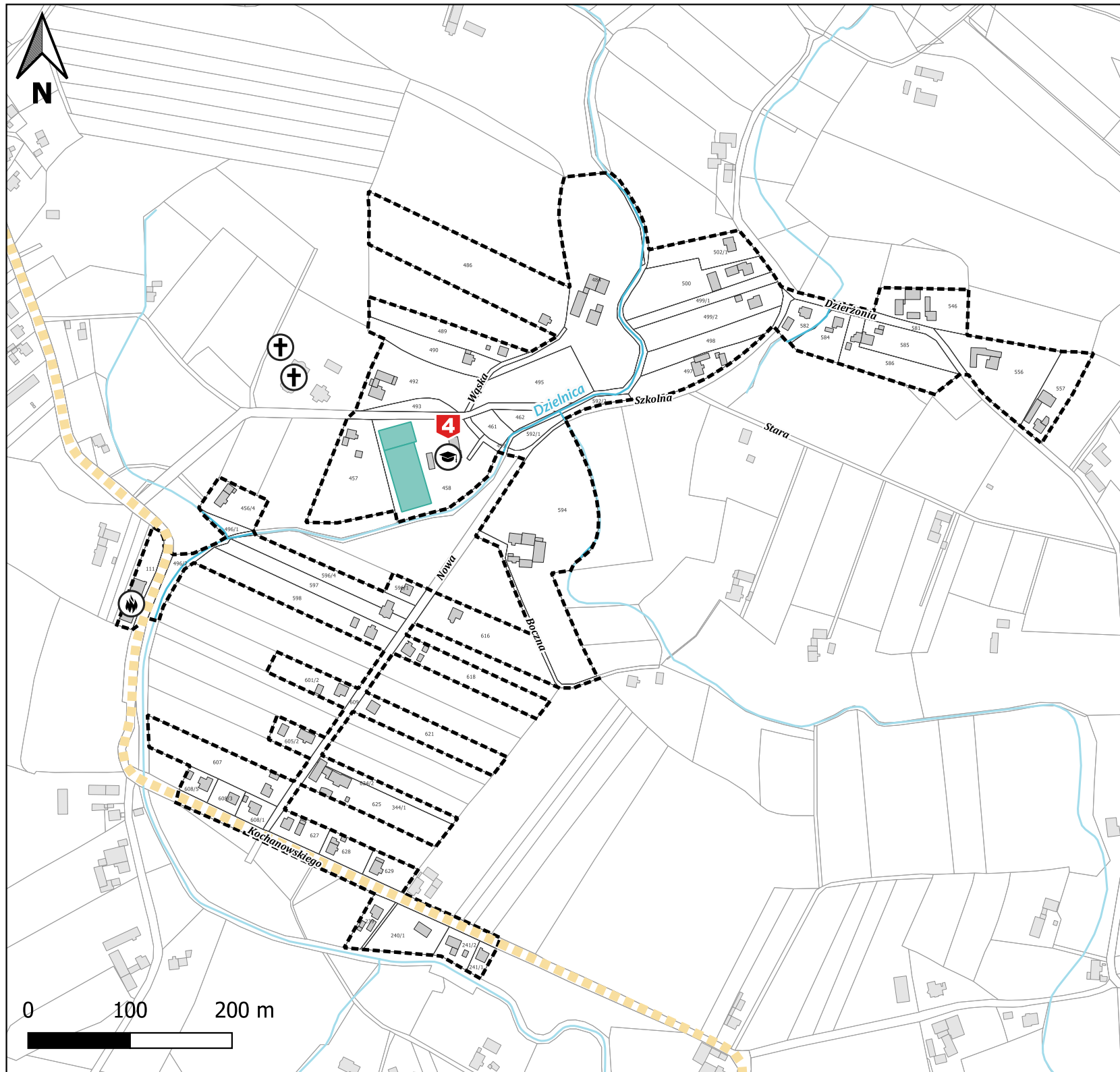
Tabela 1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Cisek na lata 2023-2030.....	11
Tabela 2 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym.....	11
Tabela 3 Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym.....	13
Tabela 4 Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym Gminy Cisek.....	17
Tabela 5 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cisek na lata 2023-2030.....	22
Tabela 6 Wydatki majątkowe inwestycyjne Gminy Cisek w latach 2015-2022.....	26
Tabela 7 Zestawienie obszarów porównawczych (ewidencyjnych) w ramach programu rewitalizacji.....	32
Tabela 8 Kryteria delimitacji w aspekcie społecznym.....	34
Tabela 9 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie czynników społecznych dla jednostek porównawczych.....	37
Tabela 10 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników (cz. I).....	40
Tabela 11 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników (cz. II).....	41
Tabela 12 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – standaryzowane wartości wskaźników (cz. I).....	42
Tabela 13 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – standaryzowane wartości wskaźników (cz. II).....	43
Tabela 14 Liczba czynników pozaspołecznych dla jednostek porównawczych w gminie Cisek.....	44
Tabela 15 Podsumowanie analizy obszarów - sfera pozaspołeczna(cz. I).....	45
Tabela 16 Podsumowanie analizy obszarów - sfera pozaspołeczna(cz. II).....	46
Tabela 17 Podobszary zdegradowane – powierzchnia i ludność.....	48
Tabela 18 Podobszary zdegradowane w Gminie Cisek – zestawienie powierzchni i ludności.....	48
Tabela 19 Obszar wskazany do rewitalizacji - zdiagnozowane problemy w sferze społecznej i pozaspołecznej podobszaru Miejsce Odrzańskie.....	52
Tabela 20 Obszar wskazany do rewitalizacji - zdiagnozowane problemy w sferze społecznej i pozaspołecznej w podobszarze Nieznaszyn.....	53
Tabela 21 Obszar wskazany do rewitalizacji - zdiagnozowane problemy w sferze społecznej i pozaspołecznej w podobszarze rewitalizacji Roszowicki Las.....	54
Tabela 22 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych.....	55
Tabela 23 Zestawienie wskaźników dotyczących migracji dla podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie.....	59
Tabela 24 Zestawienie wskaźników dotyczących bezrobocia oraz bezpieczeństwa dla podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie.....	59
Tabela 25 Zestawienie wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców dla podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie.....	60
Tabela 26 Zestawienie wskaźników dotyczących pomocy społecznej dla podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie.....	60

27 Drzewo problemów zidentyfikowanych na podobszarze rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	61
Tabela 28 Zestawienie wskaźników dotyczących migracji dla podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn	65
Tabela 29 Zestawienie wskaźników dotyczących pomocy społecznej oraz bezrobocia dla podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn	65
30 Drzewo problemów zidentyfikowanych na podobszarze rewitalizacji Nieznaszyn	66
Tabela 31 Zestawienie wskaźników dotyczących migracji dla podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las	70
Tabela 32 Zestawienie wskaźników dotyczących pomocy społecznej oraz bezrobocia dla podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las	70
33 Drzewo problemów zidentyfikowanych na podobszarze rewitalizacji Roszowicki Las	71
Tabela 34 Schemat problemowy GPR Gminy Cisek na lata 2023-2030	76
Tabela 35 Założenia interwencji rewitalizacyjnej GPR Gminy Cisek na lata 2023-2030	80
Tabela 36 Zestawienie pozycji projektowych zebranych w otwartym naborze projektów do GPR Gminy Cisek	81
Tabela 37 Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie	83
Tabela 38 Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn	83
Tabela 39 Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las	83
Tabela 40 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 1, pn. Nowoczesne centrum integracji społeczności Miejsca Odrzańskie	85
Tabela 41 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 2, pn. Wokół Nieznanskiego źródła – źródło gasi pożary	86
Tabela 42 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 3, pn. Rewitalizacja byłego zbiornika przeciwpożarowego w Nieznaszynie	88
Tabela 43 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 4, pn. Rewitalizacja budynku szkoły podstawowej w Roszowickim Lesie	89
Tabela 44 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 5, pn. Wokół Nieznanskiego źródła – legenda o Nieznaskim kałużu	90
Tabela 45 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 6, pn. Wokół Nieznanskiego źródła – spotkanie integracyjne wokół Nieznanskiego źródła	91
Tabela 46 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 7, pn. Wokół Nieznanskiego źródła – rajd rowerowy kaj i kiedy chodzili na Bana	93
Tabela 47 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 8, pn. Cisek to moja Gmina!	94
Tabela 48 Projekty uzupełniające procesu rewitalizacji w Gminie Cisek	95
Tabela 49 Przedsięwzięcia GPR w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych i pozaspółecznych	97
Tabela 50 Najważniejsze projekty dotyczące rewitalizacji w Gminie Cisek	102
Tabela 51 Komplementarność wiązek projektowych z celami strategicznymi i kierunkami działań GPR	104
Tabela 52 Indykatywna lista projektów rewitalizacyjnych GPR Gminy Cisek	109
Tabela 53 Identyfikowane ryzyka dla procesu rewitalizacji dla Gminy Cisek	113
Tabela 54 Organizacja procesu ewaluacji GPR Gminy Cisek	115
Tabela 55 Harmonogram realizacji GPR Gminy Cisek na lata 2023-2030	117
Tabela 56 Wskaźniki realizacji GPR dedykowane celom rewitalizacji	118

Spis rysunków

<i>Rysunek 1 Powiązanie GPR i strategii IIT.....</i>	<i>22</i>
<i>Rysunek 2 Logika definiowania i klasyfikacji problemowej dla rewitalizacji w Gminie Cisek.....</i>	<i>30</i>
<i>Rysunek 3 Syntetyczny wskaźnik degradacji.....</i>	<i>38</i>
<i>Rysunek 4 Warunki konieczne do wyznaczenia obszaru do rewitalizacji.....</i>	<i>49</i>
<i>Rysunek 5 Delimitacja w gminie Cisek – schemat wyłonienia podobszarów rewitalizacji.....</i>	<i>56</i>
<i>Rysunek 6 Schemat logiczny szczegółowej analizy podobszarów rewitalizacji.....</i>	<i>57</i>
<i>Rysunek 7 Układ przestrzenny podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie.....</i>	<i>58</i>
<i>Rysunek 8 Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Miejsce Odrzańskie.....</i>	<i>62</i>
<i>Rysunek 9 Układ przestrzenny podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn.....</i>	<i>64</i>
<i>Rysunek 10 Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Nieznaszyn.....</i>	<i>67</i>
<i>Rysunek 11 Układ przestrzenny podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las.....</i>	<i>69</i>
<i>Rysunek 12 Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Roszowicki Las.....</i>	<i>72</i>
<i>Rysunek 13 Projekty rewitalizacyjne przypisane do poszczególnych podobszarów rewitalizacji w Gminie Cisek.....</i>	<i>84</i>
<i>Rysunek 14 Ewolucja procesu rewitalizacji w Gminie Cisek.....</i>	<i>101</i>
<i>Rysunek 15 Zastosowane formy konsultacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....</i>	<i>122</i>

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

**PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNICH
OBSZARU REWITALIZACJI**

GMINY CISEK

SKALA 1:5000

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

- 1** Nowoczesne centrum integracji społeczności Miejsca Odrzańskiego
- 3** Rewitalizacja byłego zbiornika przeciwpożarowego w Nieznaszynie
- 4** Rewitalizacja budynku szkoły podstawowej w Roszowickim Lesie

- kościół/kaplica
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Publiczna Szkoła Podstawowa
- wody powierzchniowe
- podstawowa oś komunikacyjna
- budynki
- granice działek ewidencyjnych
- granica obszaru rewitalizacji
- boisko sportowe
- cmentarz
- projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy